

Proef ingediend met het oog op het behalen van de graad van
Master of Science in de Communicatiewetenschappen

De media als strijdtoneel? Een frameanalyse van Vlaamse krantenberichtgeving over klimaatjongeren

Freija POOT

0557849

Academiejaar 2019-2020

Promotor: Joke Bauwens

Jury: Kevin SMETS

Sociale Wetenschappen & Solvay Business School

ABSTRACT

De 'klimaatjongeren', 'klimaatspijbelaars', 'bosbrossers' en hun protesten voor een ambitieuzer klimaatbeleid zijn in het voorjaar van 2019 niet weg te slaan uit de Vlaamse krantenberichtgeving. Deze masterproef heeft tot doel om te achterhalen hoe die jongeren in de Vlaamse pers geframed worden gedurende de piek in mediaberichtgeving van 1 januari tot en met 31 maart 2019. Een inductieve frameanalyse uitgevoerd op 121 krantenartikelen uit De Morgen, De Standaard, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws weet zes frames te destilleren: het frame van de gefrustreerde jongeren (26%), het frame van de jongeren als gamechangers (23%), het frame van de geloofwaardige jongeren (18%), het frame van de ongeloofwaardige jongeren (15%), het frame van de verantwoordelijke jongeren (13%) en het frame van de onverantwoordelijke jongeren (5%). Bij het deductief toetsen van het protestparadigma op de frames kan geen oververtegenwoordiging vastgesteld worden. Enkel de frames van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren correleren met dat agenda ondermijnend paradigma.

Trefwoorden: frameanalyse, framing, protestparadigma, sociale beweging, Youth for Climate, kranten, jongerenprotesten, klimaatprotesten, jongeren

Aantal woorden: 24.964

Dankwoord

Ik verval niet graag in clichés. Voor dit dankwoord maak ik echter graag een uitzondering. Deze masterproef was uiteraard een weg van lange adem, waar ik af en toe stevig gevallen ben, om vervolgens langzaam terug recht te krabbelen en een flinke spurt te trekken. Mijn geduld, doorzettingsvermogen en zelfvertrouwen werd dit academiejaar op de proef gesteld. Toch geef ik met enige trotsheid mijn eerste echte onderzoek af. Een aantal personen verdienen hierbij mijn oprechte bedankingen.

In de eerste plaats wil ik graag mijn promotor, professor Joke Bauwens, bedanken voor het geven van haar goede raad, nuttige feedback en motiverende woorden. Ondanks mijn Erasmus naar Berlijn in het eerste semester en de coronacrisis in het tweede semester, stond mijn promotor altijd voor mij klaar.

Verder wil ik Anuna De Wever bedanken voor de geleverde inzichten, een blik achter de schermen van Youth for Climate, haar perceptie ten opzichte van de gevonden mediaframes en de fijne babbel. Daarenboven uit ik enkel maar lof en respect voor het oprichten van deze indrukwekkende jongerenbeweging die klimaat op de agenda wist te plaatsen. Het is ongelooflijk hoe jullie jongerenmobilisatie de media, de politiek en het publieke debat op stelten heeft gezet. Chapeau!

Een speciaal dankwoord gaat tot slot uit naar mijn liefste vriendinnetjes voor hun luisterend oor. Met een speciale bedanking aan Janne voor het aanleveren van de juiste contacten. Mijn liefste papa die het geduld had om deze uiteenzetting zorgvuldig en aandachtig na te lezen. Mijn liefste mama voor de lange gesprekken en neutrale kijk. Tot slot mijn liefste zusje om me op te vangen en met beide voetjes op de grond te zetten.

Inhoudsopgave

ABSTRACT	I
Dankwoord	II
Lijst van figuren	VI
Lijst van tabellen	VI
Lijst van bijlagen	VI
Overzicht bijlagen ingediend op Canvas.....	VI
1. Inleiding	1
2. Theoretisch kader	6
2.1 Framing	6
2.2 Het protestparadigma	8
3. Literatuurstudie	11
3.1 Jongeren en klimaat	11
3.1.1 Betrokkenheid van jongeren met het klimaat	11
3.1.2 Oprichting Youth for Climate	13
3.1.3 Youth for Climate als een sociale beweging	14
3.2 Sociale bewegingen en de media	15
3.2.1 Belang van de media voor sociale bewegingen	15
3.2.2 Toegangsstrijd tot de media	16
3.2.3 Definitiestrijd in de media	18
3.3 Jongeren in de media.....	29
3.3.1 Zichtbaarheid in de media.....	29
3.3.2 Representativiteit in de media	29
3.3.3 Thema's in de media	30
3.3.4 Weergave in de media	31
3.4 Besluit literatuurstudie	32
4. Methodologisch onderzoeksdesign.....	35
4.1 Inleiding	35
4.2 Onderzoeksubject.....	35
4.3 Dataverzameling	36
4.3.1 Geselecteerde kranten.....	36
4.3.2 Sample.....	38
4.4 Het analyseproces	41
4.4.1 Inductieve frameanalyse: three-step methode.....	41
4.4.2 Toetsing aan het protestparadigma	45
5. Resultaten	46
5.1 Het afbreken van de data	46

5.2 Het opbouwen van de data	46
5.3 De frames	47
5.3.1 Frame gefrustreerde jongeren	48
5.3.2 Frame jongeren als gamechangers	50
5.3.3 Frame geloofwaardige jongeren	53
5.3.4 Frame ongeloofwaardige jongeren	54
5.3.5 Frame verantwoordelijke jongeren	57
5.3.6 Frame onverantwoordelijke jongeren.....	58
5.3.7 Frames per krant	59
5.4 Toetsing aan het protestparadigma.....	60
5.5 Besluit empirisch onderzoek: frame matrix	63
6. Algemeen besluit	66
7. Eerste aanzet voor volgend onderzoek.....	72
8. Bronnenlijst	75
8.1 Wetenschappelijke bronnen	75
8.2 Niet-wetenschappelijke bronnen.....	87
8.3 Sample	89
9. Bijlagen	101
Bijlage 1: Grafieken met aantal hits per trefwoord in De Morgen, Het Laatste Nieuws, De Standaard en Het Nieuwsblad van januari tot december 2019.....	101
1.1 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatspijbelaar(s)'	101
1.2 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatjongere(n)'	101
1.3 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatbrosser(s)'	102
1.4 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatbetoger(s)'	102
1.5 Aantal artikelen met trefwoord 'bosbrosser(s)'	103
1.6 Aantal artikelen met trefwoord 'klimaatstaker(s)'	103
1.7 Aantal artikelen met het trefwoord 'Anuna De Wever'	104
1.8 Aantal artikelen met het trefwoord 'Kyra Gantois'	104
1.9 Aantal artikelen met het trefwoord 'Adélaïde Charlier'	105
1.10 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatmars(en)'	105
1.11 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatbetoging(en)'	106
1.12 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatstaking(en)'	106
1.13 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatprotest(en)'	107
1.14 Aantal artikelen met het trefwoord 'Youth for Climate'	107
Bijlage 2: Protocol voor de frameanalyse	108
Bijlage 3: Cirkeldiagram voorkomen frames per krant, in kwaliteits-en populaire kranten	110
3.1 Frames in totale sample	110
3.2 Frames in kwaliteitskranten	110

3.3 Frames in populaire kranten	111
3.4 Frames in De Morgen	111
3.5 Frames in De Standaard	112
3.6 Frames in Het Laatste Nieuws	112
3.7 Frames in Het Nieuwsblad	113
Bijlage 4: Tabel voorkomen frames per krant, in kwaliteits- en populaire kranten	114
Bijlage 5: Tabel voorkomen frames per artikel.....	115
5.1 Frame gefrustreerde jongeren.....	115
5.2 Frame jongeren als gamechangers	116
5.3 Frame geloofwaardige jongeren.....	117
5.4 Frame ongeloofwaardige jongeren	118
5.5 Frame verantwoordelijke jongeren.....	119
5.6 Frame onverantwoordelijke jongeren	119
Bijlage 6: Tabel beeldspraak in de gevonden frames	120
6.1 Beeldspraak in frame gefrustreerde jongeren	120
6.2 Beeldspraak in frame jongeren als gamechangers.....	121
6.3 Beeldspraak in frame geloofwaardige jongeren.....	122
6.4 Beeldspraak in frame ongeloofwaardige jongeren	122
6.5 Beeldspraak in frame verantwoordelijke jongeren	122
6.6 Beeldspraak in frame ongeloofwaardige jongeren	123
Bijlage 7: Aanwezigheid protestparadigma in de frames	124

Lijst van figuren

Figuur 1: Aantal artikelen met trefwoord 'klimaatspijbelaar(s)' januari – december 2019

Figuur 2: Aantal artikelen met het trefwoord 'bosbrosser(s)' januari – december 2019

Figuur 3: Voorkomen frames in nieuwsberichtgeving

Lijst van tabellen

Tabel 1: Frame matrix

Lijst van bijlagen

Bijlage 1: Grafieken met aantal hits per trefwoord in De Morgen, Het Laatste Nieuws, De Standaard en Het Nieuwsblad van januari tot december 2019

Bijlage 2: Protocol voor de frameanalyse

Bijlage 3: Cirkeldiagram voorkomen frames per krant, in kwaliteits- en populaire kranten

Bijlage 4: Tabel voorkomen frames per krant, in kwaliteits- en populaire kranten

Bijlage 5: Tabel voorkomen frames per artikel

Bijlage 6: Tabel beeldspraak in de gevonden frames

Bijlage 7: Aanwezigheid protestparadigma in de frames

Overzicht bijlagen ingediend op Canvas

Bijlage 1: MAXQDA-document

Deze bijlage omvat de data-analyse die gebeurde in de instrumentele tool MAXQDA.

Bestandsnaam: 1. Gecodeerde krantenartikelen

Bijlage 2: Handleiding MAXQDA

Deze bijlage maakt de lezer wegwijs in het MAXQDA-document zodat de analyse beter te volgen valt.

Bestandsnaam: 2. Handleiding MAXQDA

Bijlage 3: Geïnfomeerde toestemming Anuna De Wever

Deze bijlage omvat de geïnfomeerde toestemming van het interview met Anuna De Wever.

Bestandsnaam: 3. Geïnfomeerde toestemming Anuna De Wever

Bijlage 4: Vragenlijst interview Anuna De Wever

Deze bijlage omvat de vragenlijst die opgesteld werd voor het interview met Anuna De Wever.

Filenaam: 4. Vragenlijst Anuna De Wever

Bijlage 5: Transcriptie interview Anuna De Wever

Deze bijlage omvat de transcriptie van het interview met Anuna De Wever

Filenaam: 5. Transcriptie Anuna De Wever

Bijlage 6: Audio interview Anuna De Wever

Deze bijlage omvat het audiobestand van het interview met Anuna De Wever

Filenaam: 6. Audio Anuna De Wever

1. Inleiding

Het is 29 december 2018. Twee Vlaamse meisjes plaatsen een video op Facebook die jongeren aanspoort om elke donderdag te spijbelen voor het Vlaams Parlement (Youth for Climate, 2018). De boodschap heeft een duidelijke rode draad: "waarom zouden we naar school blijven gaan als er toch geen toekomst voor ons is" (Youth for Climate, 2018). Die oproep valt niet in dovemansoren: waar er eerst 3000 jongeren spijbelen, zijn het er weken later maar liefst 35.000 (Wouters & De Vydt, 2019). In het voorjaar van 2019 gebeurt er in België dan ook iets buitengewoons: een idee dat ontstond aan een keukentafel mondt uit in massajongerendemonstraties over het hele land. Met de ondertussen wereldwijd bekende Zweedse klimaatactiviste Greta Thunberg als belangrijkste inspiratiebron, richten Anuna De Wever en Kyra Gantois de beweging Youth for Climate op (Wouters & De Vydt, 2019). Ze hebben klimaat anno 2019 hét onderwerp van nationaal debat gemaakt (Wouters & De Vydt, 2019). Ook het politieke debat over klimaat staat niet stil: "mede dankzij de klimaatjongeren voelen alle partijen het klimaat aan als een belangrijk thema. Dat gaat niet meer weg", vertelt politicoloog Stefaan Walgrave in De Morgen (Debusschere, 2019). Niet enkel in België, maar wereldwijd laten jongeren de schoolbanken achter zich om massaal de straat op te trekken (Marris, 2019, p. 471). Het klimaatactivisme van de jongeren wordt gezien als een van de meest opmerkelijke massabewegingen van deze tijd (Bowman, 2019, p. 295).

De rol van media en communicatie voor bewegingen is relevanter dan ooit (Obregón & Tufte, 2017, p. 636). Sociale bewegingen maken onder andere gebruik van marsen en demonstraties om media-aandacht te verkrijgen en zo hun issue relevant te maken voor zowel publiek als politici (Boyle, McCluskey, McLeod, & Stein, 2005, p.638; Wouters, 2014, p. 83). Daar slagen de klimaatjongeren in: de Vlaamse media laten de jongerendemonstraties niet aan hun schrijfpennen voorbijgaan. Integendeel: de media-aandacht voor de klimaatjongeren explodeert als het ware (Wouters & De Vydt, 2019). Walgrave stelt dat het wellicht geleden is van de Witte Mars in 1996, toen 300.000 Belgen op straat kwamen tegen het falen van justitie, dat betogers nog zoveel media-aandacht wisten te genereren (De Ceular, 2019). Aangezien jongeren tot voor kort amper in het culturele, politieke en mediadiscours omtrent klimaat verschenen (Corner et al., 2015, p. 524), lijkt er een shift te hebben plaatsgevonden (D. Fisher, 2019, p. 430).

Het verkrijgen van – bij voorkeur positieve – media-aandacht is cruciaal voor sociale bewegingen (Kensicki, 2001, p. 150; Rucht, 2004, p. 25). Er is echter wel een schaduwkant

aan die aandacht. Toegang verkrijgen tot de media is één ding, maar de manier waarop dat gebeurt, is voor sociale bewegingen vaak bang afwachten (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 305). De waarden en focus van journalisten en bewegingen verschillen drastisch, wat voor een problematische relatie kan zorgen tussen beide partijen (Rucht, 2004, p. 29; Vliegenthart & Walgrave, 2012). Waar actievoerders de aandacht van een zo groot mogelijk publiek willen richten op hun issue, lijken voor journalisten andere zaken nieuwswaardig, met name geweld tijdens protesten, interne conflicten in de beweging of het persoonlijke leven van de spilfiguren (Vliegenthart & Walgrave, 2012).

De verslaggeving van de media en hoe die gebeurt, is iets waar de actievoerders zelf totaal geen controle over hebben (Silova, Brezheniuk, Kudasova, Mun, & Artemev, 2014, p. 77). Daarom neigen bewegingen naar het ontwikkelen van hun eigen communicatiemedia, hervormen ze hun doelen en eisen, alsook hun manier van actievoeren en hun mediastrategieën (Rucht, 2004, p. 25). Ander onderzoek (Cammaerts, 2012, p. 124) duidt erop dat sociale bewegingen wel nog enige vorm van controle hebben. In het digitale tijdperk vormen websites van activisten en hun sociale mediaprofielen namelijk een bron van informatie voor een pittige quote of aankondigingen van geplande acties. Volgens Lecheler en Kruikemeier (2016, p. 166) kan dat wel problematisch zijn, aangezien snel en vluchtig nieuws halen vanuit online bronnen hoogstwaarschijnlijk resulteert in het vergaren van foutieve informatie.

Hoe jongeren door de media in kaart worden gebracht, vormt een bijzonder belangrijk thema om te onderzoeken. De media spelen namelijk een primaire rol in het vormgeven van de publieke perceptie over de jeugd (Levinsen & Wien, 2011, p. 837). Volgens Cornelissen (2000) bepalen media hoe mensen indrukken en verwachtingen opbouwen ten opzichte van groepen in de samenleving. Sterker nog, het proces van beeldvorming komt niet alleen via de media tot uiting, maar wordt ook door de media geproduceerd en in stand gehouden (Cornelissen, 2000, p. 6). Die beelden hebben daarenboven een grote impact op de ontwikkeling van de jongeren zelf (Op de Beeck, 2014, p. 12). Indien beelden genuanceerd en evenwichtig zijn, is er niets aan de hand (Op de Beeck, 2014, p. 2). Wanneer mediabeelden echter bestaan uit overdrijvingen, onwaarheden en stereotypen ervaren kinderen en jongeren de gevolgen ervan in het dagelijkse leven (Op de Beeck, 2014, p. 2). Ondanks het feit dat digitale media (e.g. Facebook, Twitter) alternatieve manieren vormen om boodschappen over te brengen, blijven traditionele media een belangrijke informatiebron die het publiek op de hoogte brengt van allerlei issues

(Corrigan-Brown, 2016, p. 74). Daarom blijven de traditionele media een belangrijk onderwerp van onderzoek.

Wanneer het gaat over sociale bewegingen en jongeren in mediaberichtgeving komt al snel het kernconcept framing aan bod (Op de Beeck, 2014, p. 2; Vliegthart, 2013, p. 733), waarbij bepaalde zaken van een event of onderwerp opvallend geselecteerd, uitgesloten of aangevuld worden in die zin dat ze een bepaald beeld creëren (Entman, 1993; Scheufele, 1999; Van Gorp, 2006, p. 46). Enorme hoeveelheden nieuws moeten snel en routinewijs samengesteld worden voor een efficiënte berichtgeving, bijgevolg is het framen van nieuws onvermijdelijk (Gitlin, 1980, p. 7). Framing vormt dan ook een eerste theoretisch concept waar dit onderzoek aan vasthangt.

Naast framing vormt het protestparadigma een tweede theoretische invalshoek binnen deze masterproef. Volgens dat paradigma brengen de media demonstranten die de status quo uitdagen in diskrediet in mainstream mediaverslaggeving (Reul, Paulussen, Raeijmaekers, van der Steen, & Maesele, 2018, p. 910) en ondermijnen ze hun agenda (Kaibin, 2013, p. 2415).

Onderzoek naar de framing van klimaatjongeren in Vlaamse kranten vormt een hiaat in academisch onderzoek. Een mogelijke verklaring schuilt in het feit dat de klimaatmarsen dateren uit het voorjaar van 2019 en eventueel onderzoek nog volop in de maak is. Alsnog werd er wel reeds onderzoek verricht naar Youth for Climate in Zweedse krantenberichtgeving (e.g. Jacobsson, 2020). Aangezien studies naar het topic beperkt zijn, kan deze masterproef een toegevoegde waarde zijn voor het academische veld.

Daarom neemt deze masterproef volgende twee onderzoeksvragen onder de loep:

1. *Hoe worden klimaatjongeren geframed in de Vlaamse pers gedurende de piek in mediaberichtgeving?*
2. *In welke mate correleren de gevonden frames met het protestparadigma?*

Via een inductieve frameanalyse volgens de *three-step* methode, ontwikkeld door Baldwin Van Gorp, wordt op bovenstaande onderzoeksvragen een antwoord gegeven. De geanalyseerde data bestaat uit 121 nieuwsartikelen verschenen in De Morgen, De Standaard, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad. De onderzoeksperiode geeft verslag

over de piek in mediaberichtgeving die plaatsvond vanaf de start van de protesten begin januari 2019 tot en met 31 maart 2019.

Er gaat binnen de communicatiewetenschap reeds aandacht uit naar aspecten gerelateerd aan de opzet van deze masterproef. Vorig onderzoek analyseert hoe protesten aan bod komen in de media, waarbij de problematische en paradoxale relatie tussen sociale bewegingen en de media wordt blootgelegd (e.g. Verhulst & Walgrave, 2005). Daarbij genieten ook klimaatprotesten een bijzondere aandacht in de literatuur, al is dat onderzoek beperkt (e.g. Boykoff, 2006; Greenberg, 1985; Hutchins & Lester, 2006; Soneryd & Cassegård, 2017). Voorgaand onderzoek spitst zich verder toe op de beeldvorming van jongerenprotesten in krantenberichtgeving, maar studies in een Vlaamse context blijven gering (e.g. Mampaey, De Wit, & Broucker, 2019). Onderzoek naar jongerenprotesten is eerder van toepassing op een Amerikaanse context (e.g. Kensicki, 2001), Britse context (e.g. Cammaerts, 2013; Cushion, 2007; Such, O. Walker, & S. Walker, 2005) of Canadese context (e.g. Turcotte-Summers, 2016). Verschillende academici onderzoeken bovendien hoe jongeren over het algemeen door de media in beeld worden gebracht (e.g. Op de Beeck, 2014). Tot slot wordt er ook onderzoek verricht naar het profiel van de Belgische klimaatspijbelers, hun drijfveren, mobilisatie- en participatiepatronen (e.g. De Vydt & Wouters, 2019; Wouters, De Vydt, & Knops, 2019).

Deze masterproef is opgebouwd uit verschillende onderdelen. In een eerste onderdeel wordt het theoretische kader toegelicht. Er wordt een schets gegeven van de bestaande literatuur rond het concept van nieuwsframes, het proces van framing en het protestparadigma.

Vervolgens komt in een tweede onderdeel de literatuurstudie aan bod. De verkenning van de literatuur bestaat uit drie hoofdstukken. Een eerste hoofdstuk gaat kort in op hoe jongeren zich bezighouden met het klimaat, waarbij de oprichting van Youth for Climate wordt besproken en hoe die groep aanschouwd wordt als een sociale beweging. Vervolgens komt in een tweede hoofdstuk aan bod op hoe sociale bewegingen een toegangstrijd tot de media en een definitiestrijd in de media beslechten. In dit hoofdstuk zal tevens ingezoomd worden op klimaat- en jongerenprotesten in de media. Aangezien specifieke literatuur tekortschiet over hoe jongeren in het licht van de recente klimaatmarsen door de media in beeld worden gebracht, wordt in een derde hoofdstuk de literatuur verkend betreffende hoe media over jongeren in het algemeen berichten. Zo wordt getracht een zo allesomvattend mogelijk beeld te geven van de literatuur die gelinkt kan worden aan de jongeren en hun klimaatspijbelacties.

In een derde onderdeel wordt het methodologische onderzoeksdesign toegelicht. Dat beschrijft het onderzoeksobject, de dataverzameling, de samplecriteria en het analyseproces.

In een vierde onderdeel worden de resultaten overlopen. Het afbreken en terug opbouwen van de data wordt verklaard. Daaruit vloeien de inductief opgestelde frames voort, die deductief getoetst worden aan het protestparadigma.

In een vijfde onderdeel volgt een algemene conclusie van de bevindingen met een ethische reflectie op het gevoerde onderzoek en voorstellen voor toekomstig onderzoek.

In een zesde en laatste onderdeel van deze masterproef wordt via een interview met de spilfiguur van Youth for Climate, Anuna De Wever, een eerste aanzet verleend voor toekomstig onderzoek. Ondanks het feit dat er geen veralgemeningen voor de hele beweging mogelijk zijn, geeft dat gesprek wel een eerste impressie van de omgang van Youth for Climate met de media, hun verwachtingen ten opzichte van mediaberichtgeving, hun gewenste mediabeelden en of die al dan niet overeenkomen met de gevonden frames. Daarbij is het belangrijk om te onderstrepen dat dit interview gebeurde *na* de data-analyse, de verwerking van de resultaten en het opstellen van de mediaframes. Het interview heeft dus geen invloed gehad op de gedestilleerde frames in dit onderzoek.

2. Theoretisch kader

2.1 Framing

Een centraal concept dat vele studies naar de mediarepresentatie van sociale bewegingen verbindt, is het mediaframe en het proces van framing (McCurdy, 2012, p. 246). Bovendien zijn niet alleen sociale bewegingen, maar ook jongeren een framingtarget (Op de Beeck, 2014, p. 2). Daarom vormt framing in deze masterproef een eerste rode draad.

Framing is een wijd verspreid theoretisch concept dat afstamt uit het constructivistisch paradigma (Ciurel, 2018, p. 7). Framing is op verscheidene onderzoeksvelden van toepassing, waarbij het allereerst ontstond binnen de antropologie en cognitieve psychologie (Van Gorp, 2006, p. 45). Daaruit vloeide het verder in andere disciplines die elk hun eigen interpretatie gaven aan het concept, met name onderzoek naar artificiële intelligentie, psychologie, sociologie, economie, linguïstiek, de studie van sociale bewegingen, beleidswetenschap, politieke communicatie, communicatiewetenschap, public relations en gezondheidscommunicatie (Van Gorp, 2006, p. 45). Door zijn wijdverspreide toepassing is het framingconcept als het ware een 'passe-partout' geworden (Van Gorp, 2007a, p. 60). Daarom is een duidelijke afbakening van het concept binnen de communicatiewetenschap aan de orde.

Een centraal element binnen de framingtheorie is dat betekenis niet zomaar tot stand komt. Betekenis wordt niet automatisch aan objecten, evenementen en omstandigheden toebedeeld, maar is het gevolg van sociaal gemedieerde processen (Ciurel, 2018, p. 7). Binnen de communicatiewetenschap mag de onderzoeker Todd Gitlin (1980) zich een pionier noemen in het onderzoek naar mediaframing (Van Gorp, 2005, p. 485; McCurdy, 2012, p. 246). Gitlin (1980) beschrijft frames als machtige, hegemoniale mechanismen die de praktijken en routines van journalisten beïnvloeden. Het framingproces is bepalend voor wat er in het nieuws aan bod komt alsook op welke manier dat gebeurt, stelt Gitlin (in McCurdy, 2012, p. 246). Frames houden volgens Gitlin (1980) " een aanhoudende selectie, nadruk en uitsluiting in" (p. 7, eigen vertaling).

Ook Tuchman (1978), die nieuwsframes in verband brengt met de alledaagse realiteit, mag zich een voortrekster noemen in de duiding van het begrip. Volgens haar organiseren nieuwsframes niet alleen de alledaagse realiteit, maar maken ze er ook deel van uit. Zo wordt een gebeurtenis omgevormd tot evenement, wat op zijn beurt getransformeerd

wordt tot een nieuwsverhaal (Tuchman, 1978, p. 193). Binnen dat nieuwsverhaal worden vervolgens bepaalde aspecten van die realiteit geselecteerd, uitgesloten, benadrukt of aangevuld (Van Gorp, 2006, p. 46).

Veel studies lijken zich te baseren op de definitie van Entman (1993) om duidelijkheid te scheppen in het concept van framing, wat het tot een van de meest wijd verspreide definities van framing maakt. Volgens Entman (1993, p. 52) impliceert framing selectie en het creëren van een aandachtstrekker, waaraan vier framingfuncties verbonden zijn: de zogenaamde *reasoning devices*. Framing definieert Entman (1993) als "het selecteren van enkele aspecten van een waargenomen realiteit die opvallend worden gemaakt in een communicatiebericht op een zodanige wijze dat een bepaalde probleemdefinitie, oorzakelijke interpretatie, morele evaluatie en/of oplossing wordt bevorderd" (p. 52, eigen vertaling). Van Gorp (2005) identificeert, naast de manifeste of latente reasoning devices van Entman (1993), manifeste framing devices. Daarmee worden metaforen, slagzinnen, visuele beelden, lexicale keuzes, selectie van bronnen, grafische afbeeldingen, stereotypen en dramatische karakters bedoeld (Van Gorp, 2005, p. 486). Door die specificaties in een frame, kan het niet worden ontkoppeld van de cultuur waarbinnen het bestaat (Van Gorp, 2007a, p. 62). De onlosmakelijke verbondenheid met cultuur maakt dat frames beter weerklinken met de cognitieve schemata van de lezers die onderdeel vormen van die cultuur (Van Gorp, 2006, pp. 54-55).

Van Gorp lijkt zich te kunnen vinden in de definitie van Entman, maar hij ziet een frame eerder als een "standvastige, metacommunicatieve boodschap die het structurerend denkbeeld weergeeft dat een nieuwsbericht samenhang en betekenis verleent" (Van Gorp, 2006, p. 46). Standvastigheid betekent enerzijds dat het doorheen de tijd aan weinig verandering onderhevig is en anderzijds dat het toepasbaar is op een verscheidenheid aan onderwerpen zonder dat het hierbij wijzigt (Van Gorp, 2006, p. 49). Een metacommunicatieve boodschap wijst op de manifeste inhoudelijke boodschap en het frame dat de interpretatie van een bericht aangeeft (Van Gorp, 2006, p. 52). De betekenis van een nieuwsbericht is zo niet alleen op te sporen in manifeste elementen, maar is daarbij ook latent of 'tussen de regels' aanwezig (Van Gorp, 2006, p. 52). Het framen van een nieuwsbericht kan zelfs zo subtiel zijn dat slechts één element uit de tekst voldoende is om de link met het frame te leggen (Van Gorp, 2006, p. 56).

Uit bovenstaande blijkt dat framing niet enkel verwijst naar de productie en vormgeving van nieuws door journalisten, maar ook naar de lezer die frames overneemt of interpreteert

(Van Gorp, 2007a, p. 14). In hoeverre dat gebeurt is afhankelijk van bepaalde factoren zoals de aan het nieuwsbericht bestede aandacht, culturele processen alsook de overtuigingen, interesses, verlangens en houdingen van de lezer (Van Gorp, 2007a, p. 63). Rekening houdend met al die elementen lijkt het uitvoeren van een frameanalyse een bijzondere uitdaging, die een specifiek en procedureel onderzoeksproces vereist. In het empirische luik wordt verduidelijkt hoe de frameanalyse op de krantenberichten precies zal verlopen.

2.2 Het protestparadigma

Naast framing vormt ook het protestparadigma een dominante theoretische invalshoek naar hoe media berichten over protesten. Het is een van de meest wijdverspreide analytische concepten om te bestuderen hoe de mainstream media verslag uitbrengen over protesten (Trivundža & Brlek, 2017, p. 133). In tegenstelling tot de framingtheorie, die zijn plaats vindt binnen de constructivistische mediastudies, bevinden aanhangers van het protestparadigma zich binnen de kritische mediastudies (Soneryd & Cassegård, 2017, p. 106). Een paradigma dat echter niet in het voordeel van de demonstranten, hun protest en doelen spreekt. Het paradigma bestaat uit verscheidene kenmerken om protesten en hun demonstranten in diskrediet te brengen in mainstream verslaggeving (Reul et al., 2018, p. 910).

Ten eerste is het protestparadigma voornamelijk van toepassing op demonstranten die de status quo tarten (Reul et al., 2018, p. 910). Protestgroepen dagen de status quo uit in hun eis voor verandering van het huidige systeem, de waarden en het beleid (Boyle et al., 2005, p. 639). In dat opzicht kan Youth for Climate ook aanzien worden als een beweging die de status quo het vuur aan de schenen legt. Volgens aanhangers van de kritische mediastudies weerspiegelt nieuwsverslaggeving de machtsrelaties in de maatschappij (Soneryd & Cassegård, 2017, p. 106). Daarom wordt in tegenstelling tot de betogers, de status quo wel ondersteund binnen dat type berichtgeving (Soneryd & Cassegård, 2017, p. 106). Dat gebeurt doordat journalisten bijvoorbeeld gebruik maken van officiële bronnen (McLeod, 2007, p. 186; Soneryd & Cassegård, 2017, p. 106), officiële autoriteiten citeren (Corrigall-Brown & Wilkes, 2011, p. 224) of officiële perspectieven bevoordelen boven die van de betogers (Di Cicco, 2010, p. 136). Het is zelfs mogelijk dat de opinie en inbreng van de demonstranten overboord wordt gelaten (Di Cicco, 2010, p. 136). Zo creëren media een tweespalt tussen de demonstranten en de officiële autoriteiten.

Ten tweede worden de demonstranten en hun protesten voornamelijk als gewelddadig, negatief en irrationeel beschreven (Corrigall-Brown & Wilkes, 2011, p. 224). De media geven binnen dat paradigma een duidelijke voorkeur aan geweld, waarbij zelfs het kleinste incident wordt uitvergroot om alsnog het vreedzame verloop van een protest in de wind te slaan of te verdoezelen (Kaibin, 2013, p. 2414). Ter illustratie centraliseren journalisten bijvoorbeeld uit de hand gelopen conflicten tussen demonstranten en politie (Di Cicco, 2010, p. 136). Alleruiterst wordt in dat type verslaggeving de mogelijke aanwezigheid van 'extremisten' onder de demonstranten gesuggereerd, wat een beeld creëert van demonstranten als radicale individuen (Di Cicco, 2010, p. 136).

Ten derde ligt in dat paradigma de nadruk op spektakel, dramatische acties (Harlow & Johnson, 2011, p. 1360; Kaibin, 2013, p. 2415). Het protest wordt aanzien als een plaats voor drama, feest en entertainment (Kaibin, 2013, p. 2415).

Ten vierde accentueert het protestparadigma afwijkend gedrag (Kaibin, 2013, p. 2415). Zo worden demonstranten bijvoorbeeld bekritiseerd om hun ongewone uiterlijk (Di Cicco, 2010, p. 136), jonge leeftijd, grappige kleding of onvolwassen looks (Kaibin, 2013, p. 2415). Door lachwekkende aspecten in de kijker te zetten, wordt de ernst van de aangekaarte problemen verzwakt (Kaibin, 2013, p. 2415).

Ten vijfde, doordat kranten niet altijd de nadruk leggen op wat het probleem is dat de man in de straat drijft (Harlow & Johnson, 2011, p. 1369), worden de betogers en hun doelen ondermijnd in mediaberichtgeving die conform is met het protestparadigma. In de beperkte aandacht voor protestissues en -eisen worden die gebagatelliseerd, sterk vereenvoudigd (Kaibin, 2013, p. 2415) en via het gebruik van aanhalingstekens als sceptisch aanschouwd (Di Cicco, 2010, p. 136). Daarbij leggen journalisten de focus op de meest lachwekkende en radicale slogans of ideeën van de betogers (Kaibin, 2013, p. 2415). Journalisten kaarten binnen dat paradigma de onenigheid aan tussen de demonstranten en hun doelen, wat de legitimiteit van het protest nog sterker ondermijnt (Kaibin, 2013, p. 2415).

Ten zesde betreft de journalist binnen het protestparadigma de afkeurende publieke opinie (Kaibin, 2013, p. 2415). Zo worden kritische omstanders beschouwd als vertegenwoordigers van een groot deel van de populatie, in tegenstelling tot positief ingestelde omstanders die aanzien worden als demonstranten (Kaibin, 2013, p. 2415). Vervolgens wordt via negatief georiënteerde opiniepolls het protest ondermijnd (Kaibin,

2013, p. 2415). Daarom worden demonstranten en hun protestdoelen via de inbreng van de publiek opinie steeds verder gemarginaliseerd (Di Cicco, 2010, p. 136).

Tot slot kan er gesteld worden dat hoe radicaler een protestgroep is, hoe negatiever die in de media verschijnt, hoe nauwer de berichtgeving aansluit met het protestparadigma (McLeod, 2007, p. 188). Dat suggereert op het eerste zicht een beperkte correlatie tussen het protestparadigma en de klimaatprotesten van Youth for Climate.

Het protestparadigma vormt een brede interpretatie van hoe protesten in de media aan bod komen. Alsnog is het wrang om de mainstream media over eenzelfde kam te scheren en af te spiegelen als regelrechte tegenstanders van publieke en burgerbelangen (Cammaerts, 2013). Volgens de studie van Lee (2014) worden sociale bewegingen en protesten bovendien steeds meer genormaliseerd in het alledaagse straatbeeld. Burgers accepteren het feit dat protesteren het volste recht van mensen is. Zo stelt Lee (2014) dat media bijgevolg protesten ook steeds minder als afwijkend en negatief beschouwen. Protesten, in de vorm van marsen bijvoorbeeld, geven opportuniteiten om demonstranten minder monddood te maken, omdat het voor journalisten het afnemen van interviews vergemakkelijkt (Lee, 2014, p. 2740). Het protestparadigma lijkt daarenboven niet van toepassing op alle types van protesten, maar is afhankelijk van contextuele en systematische kenmerken (Kilgo & Harlow, 2019, p. 521). Daarom is het belangrijk om jongeren en hun klimaatspijbelacties als een apart onderzoeksobject en type protest te beschouwen. Het empirische onderzoek zal duidelijk maken of het protestparadigma ook van toepassing is op de krantenberichtgeving over klimaatjongeren. Het protestparadigma is slechts een algemene trend die leeft binnen de academische literatuur. Uitsluitel geven over mediaverslaggeving van alle mogelijke protesten die de status quo onderdrukken is niet wenselijk, maar het scheidt wel een eerste impressie over de weergave van protesten in de massamedia. Door dit alles vormt, naast framing, het protestparadigma een tweede rode draad in dit onderzoek.

3. Literatuurstudie

3.1 Jongeren en klimaat

3.1.1 Betrokkenheid van jongeren met het klimaat

De wereldwijde klimaatverandering vormt een van de grootste bedreigingen waar de huidige maatschappij mee moet omgaan (Ojala, 2012, p. 625). Ze wordt daarenboven zelfs benoemd als dé bedreiging van de 21ste eeuw (Moernaut, Mast, & Pauwels, 2018, p. 215). De toekomst ziet er niet rooskleurig uit voor de jeugd. Volgens het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) zou een kind geboren in het jaar 2000 tegen 2050 met 8,4 tot 11,3 miljard anderen op een 0,8 tot 2,6 graden warmere planeet leven, met een 5 tot 32 centimeter hogere zeespiegel in vergelijking met 1990 (O'Brien, Selboe, Hayward, 2018, p. 2). Jongeren vormen de generatie die de gevolgen zal dragen van de klimaatverandering en oplossingen voor de opwarmende planeet moet voorzien (Corner et al., 2015, p. 523). Daarom laat de jeugd het er niet bij en neemt ze het heft in eigen handen.

Protesten zijn in België niet weg te slaan uit het straatbeeld. Wanneer Belgen het oneens zijn met het beleid of een nieuw beleid eisen, zijn ze niet bang om hun mening op straat te verkondigen (Walgrave & Vliegenthart, 2012, p. 135). Daarom is België wereldwijd een van de landen waar protesten het vaakst voorkomen (Walgrave & Vliegenthart, 2012, p. 135). De start van de klimaatprotesten in België dateert van 2007, wanneer ongeveer drieduizend mensen in Brussel protesteren naar aanleiding van de klimaattop van de Verenigde Naties in Bali (De Vydt, 2020, p. 69). Volgens officiële nieuwsrapporten is het de eerste nationale klimaatmars die ooit plaatsvindt in België, en sindsdien worden de klimaatmarsen een jaarlijkse traditie in de aanloop naar klimaattoppen van de Verenigde Naties (De Vydt, 2020, p. 69). Jongeren nemen in die protesten nog niet het voortouw. De Klimaatcoalitie, officieel opgericht in 2008, organiseert de betoging (De Vydt, 2020, p. 69). Die Belgische vereniging zonder winstoogmerk (vzw) verenigt meer dan zeventig organisaties uit het Belgische middenveld, waaronder ook milieubewegingen zoals Bond Beter Leefmilieu en Climate Express (Klimaatcoalitie, 2020).

Corner et al. (2015, p. 254) haalt aan dat jongeren geen prominente actoren zijn in het politieke, culture en mediadiscours rond klimaatverandering. De recente media-explosie voor de klimaatacties van de Belgische jongeren (Wouters & De Vijdt, 2019) lijkt dat echter tegen te spreken. Waar jongeren voordien wereldwijd een beperkte rol hadden in klimaatactivisme, lijkt er nu een shift plaats te vinden (D. Fisher, 2019, p. 430). "Al

verschillende decennia praten jongeren over de klimaatverandering, maar de laatste generatie van protesten is luider en beter gecoördineerd dan de voorgaande”, zegt sociologe Dana Fisher (geciteerd in Marris, 2019, p. 471). In 2019 bloeit er een wereldwijde klimaatbeweging open met een eis voor dringende sociale en politieke veranderingen (Cretney & Nissen, 2019, p. 15). Ook in België breekt er in het voorjaar van 2019 een groene revolutie uit, waarbij jongeren het voortouw nemen in hun strijd voor een ambitieuzer klimaatbeleid.

Er zijn verschillende redenen die jongeren motiveren om zich te engageren voor het klimaat. De bezorgdheid voor de natuur en sociale rechtvaardigheid vormen primaire factoren (S.R. Fisher, 2016). Zo zijn confrontaties met de directe gevolgen van de klimaatverandering, zoals abnormaal weer en de negatieve emoties die hiermee gepaard gaan, een eerste belangrijke drijfveer (S.R. Fisher, 2016, p. 235). Ten tweede is angst een belangrijke factor, wat onder andere het gevolg is van de klimaatverandering die vaak wordt voorgesteld als wreed en destructief (S.R. Fisher, 2016, p. 237). Desalniettemin kan angst ook remmend werken volgens sommige activisten (Kleres & Wetegren, 2017, p. 517). Solidariteit met mensen die de directe gevolgen van de klimaatverandering ervaren, vormt een derde beweegreden (S.R. Fisher, 2016, p. 237). Belangrijk om te onderstrepen is dat niet enkel de bezorgdheid over het klimaat, maar ook de sterke betrokkenheid met de klimaatbeweging een vierde primordiale motivatiefactor vormt (S.R. Fisher, 2016, p. 241). Eenmaal klimaat op de agenda van jongeren staat, ontwikkelen zich bezorgdheden voor andere issues, wat hun motivatie en engagement nog versterkt (S.R. Fisher, 2016, p. 240).

Het onderzoek van Wouters et al. (2019, p. 11) naar Youth for Climate toont aan dat respondenten “de urgentie van de klimaatproblematiek” de belangrijkste drijfveer vinden om deel te nemen aan een klimaatmars. Andere motieven zoals “de publieke opinie beïnvloeden” en “druk op politici uitoefenen” spannen de kroon (Wouters et al., 2019, p. 11).

Tot slot toont de studie van Arnold, Cohen en Warner (2009, p. 27) aan dat de persoonlijke leefomgeving van jongeren van betekenis is. Zo vormen ouders, rolmodellen, leerkrachten, vrienden, jongerengroepen en conferenties beïnvloedende actoren. Dat ligt in lijn met het onderzoek van Wouters et al. (2019, p. 14) die interpersoonlijke contacten (e.g. een vriend, kennis of medestudent) ook als een drijfveer ziet voor jongeren om deel te nemen aan een Youth for Climate-betoging.

3.1.2 Oprichting Youth for Climate

De Belgische beweging Youth for Climate wordt eind december 2018 gelanceerd door Anuna De Wever en Kyra Gantois (De Vydt, 2019, p. 42). De twee klimaatactivistes halen hun inspiratie uit de acties en woorden van Greta Thunberg, die klimaatactie eist voor het Zweeds Parlement (Wouters & De Vydt, 2019) en later het gezicht en de stem wordt van de snel groeiende wereldwijde klimaatbeweging (Franz-Lien, 2020, p. 3). Het feit dat België geen voorloper is in het optreden tegen klimaatverandering vormt een belangrijke drijfveer voor het organiseren van de protestacties (Wouters & De Vydt, 2019). De actie gaat van start op sociale media, waarbij de twee een Facebookpagina oprichten en op 29 december 2018 een oproep plaatsen om te spijbelen en te betogen voor het Vlaams Parlement. De video roept jongeren op om hun stem te laten horen (Youth For Climate, 2018).

Die oproep valt niet in dovemansoren. De eerste klimaatmars, waaraan 3000 jongeren deelnemen, vindt plaats op 10 januari 2019. In de daarop volgende weken stijgt het aantal deelnemers zelfs tot 12.500 en 35.000. In de maanden daarna blijven de protesten plaatsvinden, maar het aantal deelnemers neemt wel af. De media-aandacht voor de protesten blijft wel gestaag (De Vydt & Wouters, 2019, p. 42). Naast de gehoopte impact op het klimaatbeleid, creëert de beweging burgers die actieve deelnemers worden van een democratie (D. Fisher, 2019, p. 430). Echter blijkt die hoop op een beter klimaatbeleid in het water te vallen met de resultaten van de federale verkiezingen van 26 mei 2019, wanneer de verwachte groene shift in een zwarte zondag verandert. Groen (plus 0,8 procent) en zijn Waalse tegenhanger Ecolo (plus 2,8 procent) groeien slechts minimaal (De Vydt, 2020, p. 70).

Nieuwe klimaatbewegingen (e.g. Fridays for Future en Youth for Climate) brengen geen nieuw narratief, maar versterken bestaande verhalen met de focus op crisis en noodtoestand (Cretney & Nissen, 2019, p. 15). Wel komt de nieuwe golf van protesten als geroepen voor de reeds bestaande klimaatbewegingen, die moeite ondervinden met het zoeken van het juiste momentum om de klimaatverandering aan te pakken (Thomas, Cretney & Hayward, 2019, p. 96).

3.1.3 Youth for Climate als een sociale beweging

Youth for Climate is een sociale beweging, wat gedefinieerd wordt als:

een netwerk van individuen, groepen en/of organisaties, die samenkomen rond een gemeenschappelijk doel en een gedeelde identiteit, om hun doelwitten uit te dagen en ermee te interageren, met behulp van conventionele en onconventionele acties, met het oog op het behalen van specifieke bewegingsdoelen. (Cable, 2017, p. 186, eigen vertaling)

Sociale bewegingen bestaan in verschillende soorten en vormen. Youth for Climate is in de eerste plaats een jongerenbeweging. Bertuzzi (2019, p. 1558) haalt aan dat wanneer het gaat over jeugdparticipatie binnen sociale bewegingen, er een onderscheid bestaat tussen door jongeren geleide organisaties, volledig door jongeren gedomineerde organisaties, door volwassenen gedomineerde organisaties en 'algemene' organisaties zonder specifieke generieke bijzonderheden. Fridays for Future en Extinction Rebellion zijn goede voorbeelden van organisaties die volledig zijn gedomineerd door jongeren (Bertuzzi, 2019, p. 1558), waaronder ook de Belgische beweging Youth for Climate valt.

Verhulst en Walgrave (2005) maken een onderscheid tussen oude, nieuwe en recente sociale bewegingen. De meest professionele, geavanceerde en gestructureerde zijn de oude sociale bewegingen, die opgebouwd zijn op de klassieke links-rechts tegenstellingen met eisen gerelateerd aan herverdelingsvraagstukken (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 308). Vervolgens kennen de nieuwe sociale bewegingen in de jaren zestig en zeventig een opmars in België (Walgrave & Vliegenthart, 2012, p. 138). Die bewegingen beschikken, in tegenstelling tot de oude sociale bewegingen, eerder over lichtere structuren en een minder geprofessionaliseerd management. Hun strijdpunten omvatten thema's als antiracisme, vrouwenrechten, derde wereldproblematiek en milieu (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 308). De recente sociale bewegingen zijn dan weer explosief van aard en leiden tot korte mobilisatie, maar falen in het vasthouden van een momentum (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 308). Youth for Climate kan in dat opzicht aanschouwd worden als een nieuwe sociale beweging.

Sociale bewegingen voeren verschillende soorten protestactiviteiten uit, die kunnen ingedeeld worden volgens verhoogde radicaliteit (Kriesi, Koopmans, Duyvendak, & Giugni, 1992, pp. 227-228). Ten eerste zijn er de directe democratische evenementen (zoals stemmen), ten tweede de demonstratieve evenementen (zoals petitie's en demonstraties),

ten derde de confronterende evenementen (zoals blokkades), ten vierde evenementen met licht geweld (zoals demonstraties met beperkte schade aan objecten) en tot slot evenementen met zwaar geweld (zoals bombardementen en geweld tegenover personen) (Kriesi et al., 1992, pp. 227-228). De klimaatmarsen behoren tot de demonstratieve evenementen, maar de protestactie Occupy for Climate, een actie die de Wetstraat blokkeerde voor het doorvoeren van de klimaatwet waar ook Youth for Climate aan deelnam, behoort tot de confronterende evenementen.

3.2 Sociale bewegingen en de media

3.2.1 Belang van de media voor sociale bewegingen

De relatie tussen mainstream media en sociale bewegingen staat sinds het einde van de jaren zestig op de onderzoeksagenda van academici uit het sociologische veld, de sociale bewegingsstudies, de politieke wetenschappen alsook de media- en communicatiestudies (McCurdy, 2012, p. 244). De media zijn om verschillende redenen primordiaal voor sociale bewegingen.

Media creëren publiek bewustzijn (Kensicki, 2001, p. 149). Voor het merendeel van de sociale bewegingen vormt het verkrijgen van mediaverslaggeving een belangrijk middel om publiek en beleid te beïnvloeden (Rucht, 2004, p. 25; Vliegenthart, 2013). Via de media willen bewegingen hun issue op de agenda plaatsen en bewustwording vergroten (Smith, McCarthy, McPhail, & Augustyn, 2001, p. 1400). Mediaberichten zijn vaak de enige manier waarop het publiek bovendien in aanraking komt met de beweging (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 306), waarbij zelden een mening over sociale bewegingen wordt gevormd via persoonlijke contacten (Kensicki, 2001, p. 149).

Media ageren als intermediair tussen protesteisen en de politiek. Media berichten namelijk over het protest waardoor dat invloed heeft op de politieke agenda (Walgrave & Vliegenthart, 2012, p. 129).

Media legitimeren sociale bewegingen (Kensicki, 2001, p. 150; Vliegenthart, 2013, p. 733). Het verkrijgen van media-aandacht beïnvloedt de aard, vorm en ontwikkeling van de beweging, evenals het al dan niet behalen van bepaalde doelen (Boykoff, 2006, p. 203) en de sociale verandering waarnaar ze streven (Kensicki, 2001, p. 150).

Media mobiliseren demonstranten (Kensicki, 2001, p. 150; Vliegthart, 2013, p. 733). Volgens Walgrave en Manssens (2000) is de invloed van de massamedia op het mobiliseren van demonstranten niet te onderschatten. Bij de grootste massademonstratie in de Belgische geschiedenis, de Witte Mars ten gevolge van de affaire Dutroux, nemen media de rol op van co-producers die 300.000 demonstranten weten te mobiliseren (Walgrave & Manssens, 2000, p. 217).

Media zorgen ervoor dat leden blijven vasthouden aan de beweging (Kensicki, 2001, p. 150). De media kunnen leden psychologische steun verlenen en een mentale boost geven indien er twijfels bestaan over de doeltreffendheid van de beweging (Kensicki, 2001, p. 150).

Daarom is het verkrijgen van – bij voorkeur positieve – media-aandacht cruciaal voor sociale bewegingen (Kensicki, 2001, p. 150; Rucht, 2004, p. 25). Bovenstaande aspecten vormen een ideaalscenario, maar de werkelijkheid heeft een schurend kantje. De media zijn een strijdtoneel. Sociale bewegingen voeren namelijk een dubbele strijd met de media, waarbij Verhulst en Walgrave (2005, p. 305) enerzijds spreken van een toegangsstrijd *tot* de media en anderzijds van een definitiestrijd *in* de media. In wat volgt worden die uitgebreid besproken.

3.2.2 Toegangsstrijd tot de media

Dat sociale bewegingen aan bod komen in nieuwsverslaggeving, en zo toegang verkrijgen tot de media, is niet vanzelfsprekend (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 306). Het fenomeen wordt ook wel beschreven als *selection bias* (Boyle et al., 2005, p. 638; Smith et al., 2001, p. 1398), waarbij de media beslissen welke gebeurtenissen nieuwswaardig zijn en aan bod komen in verslaggeving (Smith et al., 2001, p. 1400). Die *selection bias* ligt aan de basis van de agendasetting- en gatekeepingfunctie van de media (Smith et al., 2001, p. 1400). Dat maakt de relatie tussen media en sociale bewegingen problematisch en asymmetrisch, omdat bewegingen media meer nodig hebben dan omgekeerd (Soneryd & Cassegård, 2017, p. 106; Verhulst & Walgrave, 2005, p. 305). De media vormen een van de enige middelen voor sociale bewegingen om hun boodschap over te brengen aan het grote publiek, terwijl journalisten daarentegen over een ruime keuze aan onderwerpen beschikken (Corrigall-Brown, 2016, p. 74). Sociale bewegingen kunnen niet beslissen wat door kranten-, televisie- en nieuwsredacties al dan niet wordt gecoverd (Corrigall-Brown, 2016, p. 73). Zo berichten de media slechts over 15 à 44 procent van de

protestevenementen, waaronder de acties van grote en georganiseerde organisaties zoals Greenpeace en World Wide Fund for Nature (WWF) (Corrigall-Brown, 2016, p. 73).

Een klein deel van de publieke demonstraties geniet dus van media-aandacht (Smith et al., 2001, pp. 1397-1398). Corrigall-Brown (2016) groepeerde in haar studie verschillende theorieën die verklaren waarom bepaalde sociale bewegingen de media halen met hun acties en andere niet. In haar werk bespreekt ze de organisatorische, structurele en ideologische theorieën.

Organisatorische theorieën benadrukken het belang van nieuwsroutines in het maken van nieuws. Nieuwsroutines maken dat journalisten onder tijdsdruk thema's moeten verslaan waarin ze geen expert zijn (Corrigall-Brown, 2016, p. 75). Het verzamelen van nieuws dient snel en efficiënt te gebeuren, waardoor er naar betrouwbare bronnen, zoals officiële autoriteiten, wordt gegrepen (Corrigall-Brown & Wilkes, 2011, p. 224). Dat maakt het onder andere voor milieuactivisten moeilijk om door te dringen in mediaberichtgeving (Hopke, 2012, p. 369). Die theorieën lijken het protestparadigma in de hand te werken. Daarom vormt het een pluspunt als sociale bewegingen zelf betrouwbaar onderzoek aanleveren om zo in de media te komen met hun expertise (Corrigall-Brown, 2016, p. 76), wat bijvoorbeeld de Britse klimaatbeweging Friends of the Earth menigmaal in de media doet verschijnen (Greenberg, 1985, p. 347).

Structurele theorieën verklaren dat kranten consumentenproducten zijn. Een hoge circulatie is dan ook noodzakelijk om een winstgevend nieuwsbedrijf te worden en te blijven (Corrigall-Brown, 2016, p. 76). Daarom worden er enkel verhalen met een hoge nieuwswaarde gebracht om zo de interesse van de lezer hoog te houden (Corrigall-Brown, 2016, p. 76). Nieuwswaarde kan gelijk gesteld worden met vernieuwing, geweld, drama en sensatie (Corrigall-Brown & Wilkes, 2011, p. 224). Ook in die theorieën ligt het protestparadigma op de loer.

Protesten, zoals demonstraties en marsen, vormen ondertussen routineuze activiteiten waardoor de nieuwswaarde verlaagt (Boykoff, 2006, p. 204; Boyle et al., 2005, p. 638; Corrigall-Brown, 2016, p. 76; D. Fisher, 2019, p. 430). Toch blijven protesten een van de belangrijkste tactieken van sociale bewegingen om de publieke agenda te beïnvloeden (Smith et al., 2001, p. 1415). Rucht (2013, p. 257) identificeert in het verlengde van de structurele theorieën vier verschillende pijlers die de nieuwswaarde van een protest vergroten: de grootte van het protest, het niveau van disruptie en radicaliteit, de

nieuwigheid van de actievorm en tot slot het politieke gewicht en de publieke bekendheid van individuen of groepen die het protest steunen of bijwonen. Desalniettemin maken klimaatbewegingen (e.g. Friends of the Earth) graag gebruik van geënceneerde evenementen van theatrale aard om in te spelen op medialogica's (Greenberg, 1985, p. 347).

Ideologische theorieën stellen dat media gretig gebruik maken van informatie ten voordele van bestaande machtsstructuren. Sociale bewegingen die de status quo uitdagen, zouden zo minder mediaruimte krijgen (Corrigall-Brown, 2016, p. 77). Het komt niet als een verrassing dat ook ideologische theorieën een voorbode zijn van het protestparadigma.

3.2.3 Definitiestrijd in de media

Uit voorgaande blijkt dat het niet vanzelfsprekend is om als sociale beweging media-aandacht te verkrijgen (Corrigall-Brown, 2016). Om daarbij op gunstige manier in beeld te worden gebracht al evenmin. Eens de toegangsstrijd is beslecht, volgt namelijk de definitiestrijd. De definitiestrijd van sociale bewegingen heeft betrekking op hoe sociale bewegingen aan bod komen in mediaverslaggeving en in welke mate journalisten het frame en interpretatiekader van de beweging overnemen en doorgeven (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 306). Een fenomeen dat ook bekend staat als *description bias* (Boyle et al., 2005, p. 638; Smith et al., 2001, p. 1398). In wat volgt wordt de framingtheorie in relatie gebracht met sociale bewegingen en ligt de focus op de frames die leven binnen klimaatbewegingen. De aandacht voor mediaverslaggeving komt later, wanneer wordt beschreven hoe Youth for Climate, protesten in het algemeen, klimaat- en jongerenprotesten in de media aan bod komen en geframed worden.

3.2.3.1 Framing binnen sociale bewegingen

Snow en Benford (1988) zijn de pioniers die de link tussen het concept van frames en sociale bewegingen in kaart brengen (dela porta & Parks, 2014, p. 21). Frames vervullen een interpretatieve functie die ervoor zorgt dat gebeurtenissen betekenisvol worden (Benford & Snow, 2000, p. 614). Frames binnen sociale bewegingen worden collectieve actieframes genoemd, die ook een interpretatieve functie beoefenen, maar op manieren die "bedoeld zijn om potentiële aanhangers en kiezers te mobiliseren, om steun van omstanders te verwerven en om antagonisten te demobiliseren" (Benford & Snow, 2000, p. 614, eigen vertaling).

Die frames bevatten vervolgens onrechtvaardige, machts- en identiteitselementen (Ciurel, 2018). In het eerstgenoemde wordt door activisten via een gevoel van morele verontwaardiging aangevochten waarvoor ze strijden (Ciurel, 2018, p. 9). Via de machts-elementen wordt verduidelijkt dat activisten via collectieve actie daadwerkelijk iets in gang kunnen zetten (Ciurel, 2018, p. 9). De identiteitselementen benadrukken dat activisten antagonisten zijn met andere waarden of belangen (Ciurel, 2018, p. 9).

Sociale bewegingen hebben als doel om potentiële aanhangers en kiezers te mobiliseren (Benford & Snow, 2000, p. 614,), wat gebeurt aan de hand van twee processen: consensusmobilisatie en actiemobilisatie (Ciurel, 2018, p. 8). Beide komen tot stand via de drie kerntaken van framing binnen sociale bewegingen, met name de diagnostische, prognostische en motiverende frames (Snow & Benford, 1988, p. 199). De informatie in een frame is allereerst opgebouwd uit een diagnostisch frame, waarbij het probleem wordt geïdentificeerd (della porta & Parks, 2014, p. 21) en schuldigen en oorzakelijke verbanden worden aangeduid (Ciurel, 2018, p. 8). Ten tweede bevat het prognostische frame uitleg over hoe het probleem het best wordt opgelost (Ciurel, 2018, p. 8; della porta & Parks, 2014, p. 21). In een derde motiverend frame wordt actie aangemoedigd om aandacht te vestigen op het probleem of het probleem op te lossen (della porta & Parks, 2014, p. 21). De diagnostische en prognostische frames houden verband met consensusmobilisatie, omdat ze een bepaald probleem aan het licht brengen. De motiverende frames zijn daarentegen gericht op actiemobilisatie (Ciurel, 2018, p. 8). Snow, Rochford, Worden en Benford (1986, p. 464) zien daarenboven *frame alignment* als een noodzakelijke voorwaarde om participanten te mobiliseren. Hierbij dienen de waarden, overtuigingen en belangen van individuele participanten overeen te stemmen met de ideologie, doelen en activiteiten van de beweging zelf (Snow et al., 1986, p. 464).

Een zeer waardevol en uniek werk over frames binnen klimaatbewegingen is dat van della porta en Parks (2014). De twee auteurs stellen vast dat klimaatbewegingen de laatste jaren doorheen een periode van reframing zijn gegaan (della porta & Parks, 2014, p. 23). Zo wordt de in 2009 gefaalde klimaatop in Kopenhagen gezien als een trigger voor een discursieve shift van het *climate change* frame naar het *climate justice* frame (della porta & Parks, 2014, p. 23). Hun onderzoek maakt die shift duidelijk door de klimaatbeweging op de splitsen in twee kampen. De *climate change* stroming omvat de meer gematigde organisaties, met name Friends of the Earth en Greenpeace. De *climate justice* stroming is iets radicaler en toegespitst op directe actie, waartoe organisaties zoals Rising Tide en de Climate Camps behoren (della porta & Parks, 2014, p. 23).

De auteurs leggen de verschillen tussen beide frames uit aan de hand van de hierboven besproken diagnostische, prognostische en motiverende frames (della porta & Parks, 2014, p. 23). De diagnostische frames zijn gelijkaardig in beide stromingen: de mens wordt gezien als de oorzaak van de klimaatverandering en de gevolgen zullen ongezien zijn indien er geen actie wordt ondernomen (della porta & Parks, 2014, p. 23). Het *climate justice* frame legt echter meer de nadruk op de kapitalistische mens als oorzaak van de opwarmende planeet (della porta & Parks, 2014, p. 24). De verschillen worden duidelijker in de prognostische frames. De *climate change* stroming is gericht op oplossingen binnen de bestaande institutionele sfeer, maar waarbij de groene agenda doorgedrukt wordt (della porta & Parks, 2014, p. 24). Bewegingen die zich aansluiten bij het *climate justice* frame zien eerder de oplossing in radicale veranderingen van levensstijl en het einde van het kapitalistische economische systeem (della porta & Parks, 2014, p. 24). Waar de *climate change* stroming in zijn motiverende frames meer aanstuurt op symbolische mediastunts, gaat de *climate justice* stroming zich richten op radicale en praktisch gerichte acties (della porta & Parks, 2014, pp. 24-25).

Slogans als 'System change not climate change' of 'What do we want? Climate justice!' tijdens demonstraties in Brussel (De Vydt, 2020, p. 82) doen vermoeden dat het *climate justice* frame ook leeft bij Youth for Climate. Jacobsson (2020, p. 2) toont aan dat de wereldwijde beweging Youth for Climate voornamelijk de politieke en economische elite bekritiseert en de kapitalistische logica ziet als een doodsteek voor het redden van de planeet. De beweging uit daarenboven kritiek op hoe de maatschappij in elkaar zit in termen van macht en politieke verantwoordelijkheid (Jacobsson, 2020, p. 2). Die gedachtegang correleert met het *climate justice frame*.

Desalniettemin wordt in de literatuur te vaak verondersteld dat demonstranten dezelfde agenda hanteren (Wahlström, Wennerhag, & Rootes, 2013, p. 101). De studie van Wahlström et al. (2013, p. 118) die focust op de prognostische frames die leven onder demonstranten tijdens klimaatprotesten in Brussel, Londen en Kopenhagen, legt bloot dat *climate justice* gerelateerde frames niet overheersend zijn. Slechts weinig demonstranten aanschouwen een radicale verandering van het systeem als oplossing voor de klimaatverandering (Wahlström et al., 2013, p. 119). Het merendeel van de demonstranten ziet eerder een oplossing in attitude- en gedragsverandering van individuele burgers, in wetgevings- of in beleidsverandering (Wahlström et al., 2013, p. 119).

Tot slot zijn de leiders van sociale beweging essentieel in het framingproces van de media (Morris & Staggenborg, 2004, p. 187). Ze dienen als actoren in de mediaframing, stippelen een mediastrategie uit, oordelen over informatie die aan de media wordt verstrekt, geven persconferenties en dienen meestal als woordvoerders in de media (Morris & Staggenborg, 2004, p. 186). De manier waarop leiders aan bod komen in de media kan zo een invloed hebben op beeldvorming van de hele beweging, wat suggereert dat Anuna De Wever en Kyra Gantois een belangrijk aandeel hebben in krantenberichtgeving.

In volgende onderdelen zal dieper ingegaan worden op hoe verschillende types protesten in de media aan bod komen.

3.2.3.2 Protesten in de media

Naast moeilijkheden voor het verkrijgen van toegang tot de media, is het bovendien niet vanzelfsprekend dat sociale bewegingen op een gunstige wijze aan bod komen. Zoals reeds werd benadrukt, vormen media om verschillende redenen een belangrijk middel voor sociale bewegingen. Inadequate mediaberichtgeving kan dus fataal zijn (Smith et al., 2001, p. 1400). Media bepalen hoe de beweging in beeld wordt gebracht, welke beelden al dan niet vervormd of verzacht worden en aan wie macht verleend of ontkend wordt (Hutchins & Lester, 2006, p. 438). Media neigen naar het neutraliseren of ondermijnen van de agenda van sociale bewegingen (Smith et al., 2001, p. 1398) door hun issues en ideeën te weerleggen en demonstranten van weinig betekenis te achten (Boykoff, 2006, p. 203). Daarom komen demonstranten en hun na te streven doelen niet altijd in de media zoals de beweging voor ogen heeft (Smith et al., 2001, p. 1401). De discrepantie tussen de media-agenda en de bewegingsagenda is het grootst wanneer bewegingen het economische systeem uitdagen waarvan de massamedia afhankelijk zijn (Smith et al., 2001, p. 1399).

In de literatuur wordt een onderscheid gemaakt tussen episodische en thematische framing. Waar bij episodische nieuwsframes de focus ligt op concrete events (Sheoin, 2013, p. 279), contextualiseren thematische nieuwsframes algemene trends, ontwikkelingen of omstandigheden (Smith et al., 2001, p. 1404). Het laatste genoemde plaatst protesteisen in een bredere maatschappelijke context, wat de legitimiteit en relevantie vergroot (Kilgo & Harlow, 2019, p. 511). Opvallend is dat sociale bewegingen thematische mediaverslaggeving nastreven via nieuwswaardige episodes of evenementen (Smith et al., 2001, p. 1404).

Massamedia hanteren frames die in eerste instantie de sociale beweging en hun protest teniet doen. Frames die bewegingen legitimeren, vormen een minderheid, maar zijn wel frequenter van toepassing op protesten die immigrantenrechten, gezondheid en milieu aankaarten (Kilgo & Harlow, 2019, p. 508). Dat is een eerste stap in de goede richting voor de te destilleren frames van klimaatjongeren. Protesten die echter gericht zijn op raciale kwesties, zoals discriminatie van inheemse volkeren en anti-zwart racisme, lopen meer risico om door de media ondermijnd te worden (Kilgo & Harlow, 2019, p. 508).

Het meest voorkomende frame om te berichten over protesten is dan ook het gewelddadig frame (Sheoin, 2013, p. 293). Media stigmatiseren demonstranten als afwijkend en beelden hen af als gewelddadig (Kilgo & Harlow, 2019, p. 509). Ze geven voorkeur aan geweld uitgaande van demonstranten boven elke andere vorm van geweld, zoals politiegeweld (Sheoin, 2013, p. 293). Binnen dat frame gaan media kleine gewelddadige voorvallen op een consistente manier uitvergrooten (Sheoin, 2013, p. 293), waarbij geweld bovendien niet per se refereert naar een persoon als slachtoffer. Het kan ook verwijzen naar agressie ten opzichte van objecten, standbeelden of gebouwen (Sheoin, 2013, p. 293).

McLeod en Hertog (1999) spreken in het verlengde hiervan over het oproerframe, dat geweld en storend afwijkend gedrag benadrukt. Denk maar aan brandstichting, graffiti of het vernielen van publiek bezit (in Kilgo & Harlow, 2019, p. 518).

In diezelfde lijn ligt het confrontatieframe dat conflicten met autoriteiten, politie en opposities beklemtoont (Kilgo & Harlow, 2019, p. 512). In dat type mediaberichtgeving komen met name arrestaties van demonstranten aan bod of wordt de noodzaak van politieversterking geaccentueerd (Kilgo & Harlow, 2019, p. 518).

Frames die niet in eerste instantie geweld benadrukken, zijn volgens McLeod en Hertog (1999) het spektakelframe dat sensationele, dramatische en individuele verhalen accentueert (in Kilgo & Harlow, 2019, p. 512). Binnen dat frame wordt bijvoorbeeld de grootte van het protest benadrukt, of vreemde uiterlijke aspecten van de demonstranten, zoals bepaalde kledij of accessoires (Kilgo & Harlow, 2019, p. 518).

Het frame dat het meest ten voordele van de sociale beweging spreekt, is het debatframe dat de eisen, agenda en standpunten van de demonstranten aankaart (Kilgo & Harlow,

2019, p. 512). Al de vernoemde frames, buiten het debatframe, zijn conform met het protestparadigma. Desalniettemin is het afwachten hoe eisen, agenda's en standpunten besproken worden binnen het debatframe. Indien dat op een ondermijnende, bagatelliserende en vereenvoudigende manier verloopt, is ook dat frame conform met het protestparadigma.

Tot slot vormt het protestparadigma niet het enige paradigma om mediaberichtgeving over protesten te theoretiseren. Aangezien het openbare overlastparadigma minder dominant is en in het verlengde ligt van het protestparadigma, behoort het niet tot het theoretische kader van dit onderzoek. Waar het protestparadigma eerder van toepassing is op een specifiek protest, bekritiseert het openbare overlastparadigma protesten als een methode van actievoeren (Di Cicco, 2010, p. 136). Di Cicco (2010) onderscheidt in zijn onderzoek naar protesten in een Amerikaanse mediacontext drie centrale thema's van dat paradigma. Allereerst zijn protesten vervelend, want ze verstoren de gang van zaken in het alledaagse leven. Denk maar aan verkeerschaos of ontwrichting van het bedrijfsleven (Di Cicco, 2010, p. 137). Ten tweede zijn protesten nutteloos, aangezien er geen geloof is dat ze verandering teweegbrengen. Omstanders, politieke leiders en journalisten zien protesten binnen dat type berichtgeving als tijdverspilling, waarbij wordt gesuggereerd dat machtshebbers en het publiek geen aandacht schenken aan protesten (Di Cicco, 2010, p. 138). Ten derde zijn protesten onpatriottisch, want het doet de natie teniet en is een uiting van ondankbaarheid ten opzichte van verdiende vrijheden (Di Cicco, 2010, p. 138).

3.2.3.3 Youth for Climate in de media

Framingonderzoek naar de protestacties en jongeren van Youth for Climate in Vlaamse media is onbestaande op het moment van schrijven. Het enige verrichte onderzoek is dat van Diana Jacobsson (2020), maar is alsnog gefocust op de Zweedse dagbladers en hanteert geen frameanalyse als methode. Haar werk onderzoekt via een kritische discoursanalyse hoe de agenda en acties van Youth for Climate begrepen en geconstrueerd worden (Jacobsson, 2020, p. 1). Aangezien dat werk verscheen na het uitvoeren van het empirische onderzoek, kon er nog steeds met open blik naar de geanalyseerde nieuwsartikelen uit De Morgen, De Standaard, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad gekeken worden. Desalniettemin vormt dat onderzoek een waardevolle én enige bron van informatie die specifiek van toepassing is op de wereldwijde klimaatmarsen. Er moet rekening gehouden worden met de Zweedse context, waarin het onderzoek plaatsvindt. Aangezien Greta Thunberg van Zweden afkomstig is, is het hypothetisch gezien mogelijk

dat journalisten vanuit een verschillende ingesteldheid naar de protesten kijken. In wat volgt worden de resultaten van het onderzoek besproken.

De onderzoekster kan in haar analyse twee dominante discours onderscheiden: het infantiliseren van het conflict en het construeren van een pseudoconflict (Jacobsson, 2020, p. 8).

In het eerstgenoemde wordt een beeld geschapen van "energieke, hoopvolle jongeren die samenkomen om naar hun hun idool [Greta Thunberg] op het podium te kijken in de hoop gehoord te worden door machtshebbers, terwijl ze streven naar individuele milieuvriendelijke keuzes" (Jacobsson, 2020, p. 10, eigen vertaling). Die discursieve constructie plaatst het verzet van de jongeren binnen een consensusframe, waarin de meerderheid zich kan vinden én zonder dat hierbij de status quo in vraag wordt gesteld (Jacobsson, 2020, p. 9). De woede van de jongeren ten opzichte van de nalatige aanpak van de politieke en economische elite wordt door journalisten niet uitvoerig besproken. Om die reden wordt de visie van Youth for Climate ondermijnd, verdoezeld of gerelativeerd in Zweedse nieuwsverslaggeving (Jacobsson, 2020, p. 11).

In het tweede centrale thema, de constructie van een pseudoconflict, mondt het klimaatdebat uit in een morele discussie over goed of slecht (Jacobsson, 2020, p. 12) Mediaberichtgeving focust extensief op het 'naar school gaan of spijbelen debat' (Jacobsson, 2020, p. 12). Waar sommige autoritaire actoren het spijbelen afkeuren, gaan anderen het spijbelen legitimeren door jongeren toestemming te geven. Zo worden de protesten afgebeeld als onschuldige gebeurtenissen die het neoliberale gezonde verstand niet kunnen verstoren (Jacobsson,, 2020, p. 12). Binnen dat thema vertroebelen journalisten de issues die de beweging wil aankaarten. Door de focus te leggen op de steun van politici, wordt verborgen dat "de motivatie voor de staking voortkomt uit woede tegenover het falen van diezelfde politici" (Jacobsson, 2020, p. 12, eigen vertaling).

Het onderzoek neigt naar een ondermijning van de agenda van Youth for Climate in Zweedse krantenberichtgeving en sluit daarom aan bij het protestparadigma.

3.2.3.4 Klimaatprotesten in de media

Onderzoek naar de framing en berichtgeving over klimaatprotesten in de pers is beperkt en gericht op buitenlandse cases en contexten. Hieronder worden de voornaamste onderzoeken besproken, waarbij er duidelijke overeenkomsten zijn met hoe protesten algemeen in beeld worden gebracht. Alsnog is het niet allemaal kommer en kwel in mediaverslaggeving over klimaatprotesten.

Boykoff (2006) spoort vijf frames op in zijn analyse van Amerikaanse kranten over protestacties van de Global Justice Movement, waar ook milieuorganisaties als Greenpeace en Rainforest Action Network deel van uitmaken (Boykoff, 2006, p. 206). Het dominantste frame is ook hier het gewelddadig frame. Opvallend is dat, zelfs wanneer er geen geweld plaatsvindt, dat frame van toepassing kan zijn. Journalisten benadrukken in dat type mediaberichtgeving dan juist het gebrek aan vernieling, de afwezigheid van geweld, of het potentieel voor uitmonding in geweld (Boykoff, 2006, p. 211). Een tweede frame is het disruptieve frame, waarin de klemtoon ligt op de versturende werking van het protest. Zo belemmeren de protesten geplande vergaderingen of ontwrichten ze het dagelijkse leven van gezagsgetrouwe en niet-protesterende burgers (Boykoff, 2006, p. 214). Het *freak* frame legt ten derde het zwaartepunt op non-mainstream waarden, overtuigingen en opinies, alsook op de leeftijd en het uiterlijk van de demonstranten (Boykoff, 2006, p. 216). Hoe ongeïnfomeerd en naïef de demonstranten zijn, komt ten vierde aan bod in het onwetend frame (Boykoff, 2016, p. 218). Ten laatste komt het overvloed-aan-grievens frame aan bod, waarbij de beweging verweten wordt geen duidelijke boodschap te hebben (Boykoff, 2016, p. 220). Het protestparadigma sijpelt zonneklaar door in het merendeel van bovenstaande frames. Enkel het disruptieve frame correleert eerder met het openbare overlastparadigma.

Het onderzoek van Hutchins en Lester (2006) analyseert hoe Australische protesten tegen het bouwen van de Franklin Dam in de pers aan bod komen. Dat is de eerste natuurbeschermingscampagne die van wereldwijd aanzien kan genieten (Hutchins & Lester, 2006, p. 439). Hun onderzoek toont een continue strijd aan tussen journalisten en milieuactivisten om controle over de nieuwsagenda. Castells (geciteerd in Hutchins & Lester, 2006) beschrijft de relatie tussen milieuactivisten en de media metaforisch als tapdansen, waarbij "twee groepen gevangen zijn in een doorlopende dans die snel van tempo wisselt en improvisatie van beide partijen vereist" (p. 434). Bij de start van de protesten zet de beweging de nieuwsagenda naar haar hand (Hutchins & Lester, 2006, p. 441). Journalisten plaatsen namelijk het engagement van de demonstranten op de

voorgond, benadrukken oprechte actie, alsook dramatische gebeurtenissen. Arrestaties worden volgens de onderzoekers gezien als iets positiefs, omdat demonstranten dan de leiding nemen in het beïnvloeden van de nieuwsagenda (Hutchins & Lester, 2006, pp. 441-442). Naarmate de tijd vordert, stijgt echter de journalistieke scepsis en trekken journalisten de nieuwsagenda naar zich toe. Het engagement van de demonstranten wordt in de mediaberichtgeving in twijfel getrokken. De media zien de arrestaties als een schreeuw om aandacht en niet als een inzet voor de goede zaak (Hutchins & Lester, 2006, p. 444). Ook in dat onderzoek wordt een correlatie met het protestparadigma opgemerkt.

Soneryd & Cassegård (2017) analyseren hoe klimaat- en milieubewegingen weergegeven worden in onder andere Japanse en Deense krantenberichtgeving gedurende de klimaattoppen in 2009 en 2015. In de Japanse krant *Asahi* worden milieugroepen over het algemeen geframed als verantwoordelijk, serieus en betrouwbaar (Soneryd & Cassegård, 2017), waarbij het ongewoon is om demonstranten weer te geven als gewelddadig of gevaarlijk (Soneryd & Cassegård, 2017). Activisten worden juist afgebeeld als sympathiek en worden daarbij ook geciteerd. Desalniettemin krijgen de milieuorganisaties zelden de status van expert toebedeeld (Soneryd & Cassegård, 2017). In de Deense krant *Politiken* benadrukken verscheidene nieuwsberichten van de demonstraties in 2009 de moeite die de politie heeft met de ordehandhaving (Soneryd & Cassegård, 2017). In vergelijking met de protesten in 2009, worden demonstranten in 2015 optimistischer geportretteerd, waarbij er ook meer eenheid en consensus is. Terwijl in 2009 activisten eerder afgebeeld worden als kritisch met conflicterende standpunten. Organisaties krijgen wel regelmatig de status van expert (Soneryd & Cassegård, 2017). Het protestparadigma is in dat onderzoek minder van toepassing.

Kilgo en Harlow (2019, p. 521) ondervinden dat bij milieuprotesten het oproerframe minder frequent aanwezig is en het debatframe dominanter scoort, maar alsnog zijn ook die protesten niet volledig vrij van marginalisering.

3.2.3.5 Jongerenprotesten in de media

Jongerenactivisme vormt ondertussen een belangrijk kenmerk van het Europese politieke landschap (Sloam, 2014, p. 217). Over hoe jongerenprotesten in het mediadiscours aan bod komen, heerst er verdeeldheid in het academische veld. Toch lijkt een overwegend negatieve toon te overheersen, waarbij slechts in uitzonderlijke omstandigheden positieve frames aan bod komen (e.g. Kensicki, 2001). Opvallend: dat jongeren spijbelen om

bepaalde thema's onder de aandacht te brengen is niets nieuws. Verhoogde studiegelden vormen een terugkomend issue waartegen jongeren spijbelen en de straat op trekken. In wat volgt wordt de mediaverslaggeving van een aantal van die protesten besproken.

Wanneer in 2014 Belgische studenten op straat komen tegen marktgerichte hervormingen in het hoger onderwijs, worden de studentenprotesten niet als legitiem aanzien in de krantendiscours van De Morgen, De Standaard en De Tijd (Mampaey et al., 2019). Het protestparadigma vindt dan ook zijn plaats in de opgespoorde mediadiscours. Hoewel studentenactivisten machtige politieke actoren kunnen zijn, wordt hun gezag door andere machtige sociale actoren binnen het mediadiscours gebagatelliseerd (Mampaey et al., 2019, p. 9). Het issue dat de studenten aanvechten – verhoogde studiegelden – wordt in een discours van onvermijdelijkheid geplaatst. De media lijken de zorgen van de studenten wel te erkennen, maar er kan niets tegen worden ondernomen (Mampaey et al., 2019, p. 6). In een tweede dominant discours wordt de gedachtegang van de jongeren niet gevolgd, ontkracht en genuanceerd: verhoogde studiegelden zouden de sociale ongelijkheid niet vergroten (Mampaey et al., 2019, p. 8).

In ander onderzoek (Cammaerts, 2013) naar protesten in 2010 tegen verhoogde studiegelden in het Verenigd Koninkrijk, leggen media de nadruk op geweld en interne conflicten binnen de beweging. De mediaberichtgeving creëert een tweespalt tussen 'goede en vreedzame betogers' enerzijds en 'slechte en gewelddadige betogers' anderzijds, waarbij naast de voorkeur voor autoritaire stemmen eerder de strijdlustige betogers een stem krijgen (Cammaerts, 2013, p. 539). Het protestparadigma komt ook hier aan bod.

Jongeren die in 2012 deelnemen aan een historische studentenstaking in Canada worden geframed als lui, egocentrisch, richtingloos (Turcotte-Summers, 2016, p. 177), verwende en onervaren kinderen (Gulliver & Herriot, 2015, p. 214). De studenten worden beschreven als een anonieme, homogene massa, die op een consistente wijze bespot en geminacht wordt door de media (Turcotte-Summers, 2016, p. 182). De studenten worden niet als legitiem aanzien, waarbij er ridicule vergelijkingen ontstaan met de Arabische Lente. Het mediadiscours ziet hun jonge leeftijd als een reden om hen uit te sluiten van het democratische debat (Gulliver & Herriot, 2015, p. 206). Waar studenten bij de start van het protest nog afgebeeld worden als actoren, verschijnen ze later als objecten die een onderdeel van het probleem zijn (Turcotte-Summers, 2016, p. 182). De overheid daarentegen wordt gelegitimeerd, als primaire actor aanschouwd en vooral niet aanzien als de oorzaak van de verhoogde studiegelden (Turcotte-Summers, 2016, p. 183). De

krant neemt het discours van de overheid zelfs over (Turcotte-Summers, 2016, p. 182). De verschillende kenmerken van het protestparadigma worden in die discours niet onder stoelen of banken gestoken.

Er zijn uiteraard nog andere redenen waarom jongeren spijbelen om te protesteren. Toen in 2003 jongeren in het Verenigd Koninkrijk op straat komen tegen de gevoerde oorlog in Irak, laten ze de schoolbanken ook even achter zich (Such et al., 2005, p. 305). De kritiek dat jongeren protesteren tijdens de schooluren blijft dan ook niet uit in de Britse pers (Such et al., 2005), waarbij de media hen prominent labelen als spijbelaars (Cushion, 2007, p. 428). In plaats van de jongeren te framen als betrokken burgers met principiële en politiek gemotiveerde standpunten, overheerst een discours van onbezonnen jongeren die de politiek gebruiken als een excuus om te ontsnappen aan hun verplichtingen of jongeren die worden gemanipuleerd door de extreemlinkse anti-oorlogscoalitie (Cushion, 2007, p. 428). De ondertussen bekende voorkeur van de media voor geweld en aanwezigheid van openbare orde, komt ook in de studies aan bod (Cushion, 2007, p. 430). Het begrip 'kind' of 'kinderen' krijgt bovendien een negatieve connotatie die de incompetentie en naïviteit van de jongeren benadrukt, waarbij er weinig aandacht gaat naar de opinie van de jongeren zelf (Such et al., 2005, p. 322). Ook in die mediaberichtgeving sijpelt het protestparadigma door.

Naast de overwegend negatieve berichtgeving over jongerenprotesten, genieten sommige protesten van een positieve framing. Alsnog is die positieve portrettering eerder beperkt. Zo zijn media positief wanneer actie in de school zelf gebeurt, maar negatief wanneer jongeren spijbelen, waarbij het wordt gekaderd in een breder educatief falen (Vélez, Perez Huber, Benavides Lopez, de la Luz, & Solórzano, 2008, p. 20).

Desalniettemin zijn er protesten die volledig positief geframed worden, zoals de 'Deaf President Now' beweging. Studenten van de universiteit voor doven zijn ontevreden, omdat in het 124-jarige bestaan van de universiteit er geen enkele keer een dove rector aan het hoofd heeft gestaan (Kensicki, 2001, p. 151). De beweging wordt geframed als doeltreffend in het doorvoeren van politieke verandering, als vastbesloten en eenduidig, hun eisen worden gerechtvaardigd en ze krijgen externe steun (Kensicki, 2001). Een aantal factoren kunnen de positieve framing verklaren zoals het gebrek aan beschikbare elite of het feit dat de beweging de status quo niet uitdaagt (Kensicki, 2001). Wat die beweging van andere onderscheidt, is de aanwezigheid van een handicap. Dat kan rekenen op begrip van de media (Kensicki, 2001, p. 165) en ligt aldus mee aan de basis van een positieve berichtgeving. Het protestparadigma is niet van toepassing in dat type mediaberichtgeving.

Uit voorgaande studies blijkt alsnog dat jongerenprotesten kwetsbaar zijn voor negatieve en ondermijnende mediaberichtgeving. Een volgend hoofdstuk geeft de algemene trends weer in mediaberichtgeving over jongeren.

3.3 Jongeren in de media

Klimaatjongeren vormen een recent fenomeen. Er is naar die specifieke groep in relatie tot mediaberichtgeving beperkt onderzoek verricht. Daarom wordt in dit onderdeel kort besproken welke trends er bestaan in mediaberichtgeving over jongeren met een specifieke aandacht voor hun zichtbaarheid, representativiteit en weergave in de media. Dominante thema's in berichtgeving komen ook aan bod.

3.3.1 Zichtbaarheid in de media

Zichtbaarheid in de media gaat hand in hand met hoe belangrijk en machtig een sociale groep is in de samenleving (Op de Beeck, 2014, p. 6). Academics zijn verdeeld over de zichtbaarheid van jongeren in de media. Sommige auteurs nemen een grote zichtbaarheid waar met een stijgende trend in het citeren van jongeren (Levinsen & Wien, 2011, p. 837).

Andere auteurs stellen een lage zichtbaarheid van jongeren vast, waarbij jongeren minder frequent voorkomen in krantenberichtgeving op basis van het percentage dat ze uitmaken van de bevolking (Cornelissen, 2000, p. 67). Jongeren zijn volgens Lahussen en Kiess (2019, p. 581) geen frequent aanwezige actor in het publieke debat in de media.

3.3.2 Representativiteit in de media

Volgens het onderzoek van Op de Beeck (2014, p. 10) komen demografische kenmerken van kinderen en jongeren in de media niet overeen met de werkelijkheid. Op het vlak van geslacht tonen studies tegenstrijdige resultaten aan. Bepaalde auteurs stellen dat jongens even vaak voorkomen als meisjes, terwijl andere spreken van een ondervertegenwoordiging van meisjes (Op de Beeck, 2014, p. 10). Betreffende leeftijd bestaat er wel eenduidigheid: 'oudere' jongeren of tieners komen vaker aan bod dan 'jongere' kinderen (Op de Beeck, 2014, p. 11). Inzake etniciteit zouden gekleurde jongeren het meeste voorkomen in nieuwsverslaggeving (Op de Beeck, 2014, p. 11)

Verder zit de representativiteit van de leefwereld van kinderen en jongeren snor in mediaberichtgeving (Op de Beeck, 2014, p. 11). Zo vergroten media negatieve verhalen of vermelden ze net zeer positieve verhalen van jongeren met uitzonderlijk talent. Daardoor komen er enkel extreme beelden aan bod die geen afspiegeling zijn van de werkelijkheid, aangezien de gewone jongere zelden in beeld komt (Op de Beeck, 2014, p. 11). Een verklaring kan gezocht worden in de 'goed nieuws is geen nieuws' -logica waarin nieuws geselecteerd en geproduceerd wordt (Bauwens, 2009, pp. 37-38). Die logica is tegenstrijdig met het idealisme en voluntarisme in het dagelijkse leven van vele jongeren (Bauwens, 2009, p. 38).

3.3.3 Thema's in de media

Verschillende thema's keren terug in de mediaverslaggeving over jongeren. Problematisch wordt het wanneer blijkt dat de thema's waar jongeren in de realiteit mee bezig zijn, niet overeenstemmen met de mediathema's (Op de Beeck, 2014, p. 12).

Opvallend is dat criminaliteit en geweld dominante thema's vormen in mediaberichtgeving over jongeren (Bauwens, 2009; Lepianka, 2015; Levinsen & Wien, 2011; Op de Beeck, 2014). Onderwijs komt ook aan bod (Bauwens, 2009; Levinsen & Wien, 2011), net zoals taalgebruik (Bauwens, 2009), cultuur – waaronder muziek, theater, literatuur, media –, sport, politiek (Levinsen & Wien, 2011), maar ook drugs (Bauwens, 2009) en ongevallen (Lepianka, 2015).

Onderbelichte thema's in mediaverslaggeving over jongeren zijn economische zaken (zoals jeugdwerkloosheid), breder engagement in de maatschappij (zoals activisme), familie en gezondheid (Op de Beeck, 2014, p. 12). Gezien de recente explosie van media-aandacht voor klimaatjongeren kunnen bepaalde onderzoeksresultaten nu afwijken, waarbij klimaat en activisme belangrijke thema's worden in mediaberichtgeving over jongeren.

3.3.4 Weergave in de media

De traditionele media strijden voor de aandacht van de consument, waardoor er al snel naar de meest opzienbarende en sensationele verhalen wordt gegrepen (Op de Beeck, 2014, p. 1). Die gehanteerde commerciële logica blijft niet zonder gevolgen: verschillende sociale groepen, waaronder jongeren, zijn het slachtoffer van stereotypering (Op de Beeck, 2014, p. 1), waarbij er voornamelijk negatieve stereotypering optreedt (Lepianka, 2015, p. 278). Desalniettemin stellen Levinsen en Wien (2011) geen negatieve trend vast in de weergave van jongeren, waarbij eerder een neutrale toon wordt gehanteerd (Levinsen & Wien, 2011, p. 837). Toch stelt de meerderheid van de academici een negatieve weergave van jongeren in de media vast.

Hoewel jongeren bekwame burgers zijn die verandering kunnen teweegbrengen, overheerst in de media het beeld van getroebleerde jongeren, waarbij voornamelijk getinte jongeren in een negatief daglicht worden geplaatst (Checkoway et al., 2003, p. 298). Ze worden voornamelijk afgebeeld als "slachtoffers van armoede", "het probleem van de maatschappij", "vervreemd van de gemeenschap" en "ontkoppeld van de democratie" (Checkoway et al., 2003, p. 299, eigen vertaling). Die jongeren worden in de nieuwsmedia afgebeeld als drugsverslaafden, daders van misdrijven, schoolverlaters of gelinkt met allerlei maatschappelijke problemen (Checkoway et al., 2003, p. 299). Ook Lepianka (2015, pp. 285-286) stelt vast dat Nederlandse kranten hoofdzakelijk etnische jeugd negatief voorstellen. Zo komt die groep bijvoorbeeld bijna tweemaal zo vaak voor in nieuwsverhalen die worden opgevat als bedreigend.

Tot slot, waar voorgaande generaties in krantenberichtgeving worden geframed rond hun muzieksmaak, dansstijlen, politieke overtuigingen of kledingstijl, worden huidige generaties in verband gebracht met technologiegebruik (Thurlow, 2007, p. 219). Jongeren worden in het mediadiscours geframed als een generatie die obsessief bezig is met communicatietechnologie en worden zelfs als verslaafd beschouwd (Thurlow, 2007). Jongeren worden in mediaverslaggeving over eenzelfde kam geschoren als de *thumb generation* of de *Generation Text* (Thurlow, 2007, p. 219). Enerzijds beamen media dat technologie zich op een natuurlijke wijze heeft genesteld in het dagelijkse leven van jongeren, anderzijds worden de jongeren beschouwd als "tragische slachtoffers van technologie" (Thurlow, 2007, p. 219, eigen vertaling). Journalisten signaleren in dat type berichtgeving de problematische invloed van technologie op het taalgebruik van jongeren, zoals het verlies van standaardgrammatica (Thurlow, 2007, p. 222).

3.4 Besluit literatuurstudie

Youth for Climate is een nieuwe sociale beweging die massaal jongeren met de eis voor een ambitieuzer klimaatbeleid op de been brengt over heel België. Hoewel jongeren tot voor kort niet prominent zijn in het mediadiscours rond klimaatverandering (Corner et al., 2015), lijkt er een shift te hebben plaatsgevonden. Met de rode draad en het theoretische kader van deze masterpoef in het achterhoofd – framing en het protestparadigma – wordt in de literatuurstudie getracht een zo allesomvattend mogelijk te beeld geven van aspecten gerelateerd aan de klimaatspijbelacties van Youth for Climate in mediaberichtgeving.

Een eerste focus ligt op sociale bewegingen en hun protesten. Bewegingen voeren een toegangs- en definitiestrijd met de media die zorgt voor een problematische en paradoxale relatie tussen beide partijen. Sociale bewegingen moeten zich namelijk aanpasseren aan medialogica's om in de media aan bod te komen (Kilgo & Harlow, 2019, p. 510). Wanneer ze enerzijds opteren voor een legitiem en vreedzaam protest, lopen ze het risico om genegeerd te worden door de media. Een ontwrichtend en dramatisch protest voldoet anderzijds meer aan de nieuwswaarden, maar dreigt dan weer te ontsporen in negatieve, bedreigende, inadequate, marginaliserende nieuwsverslaggeving met verwrongen aandacht voor de issues en eisen van de betogers (Cammaerts, 2013, p. 531; Kilgo & Harlow, 2019, p. 510). Scalmer (geciteerd in Cammaerts, 2013) vat dat spanningsveld mooi samen: "Hoe kan een protest ontwrichtend genoeg zijn om nieuwswaardig te worden, voorzichtig genoeg om inmenging van anderen te vermijden en toch vreedzaam genoeg om elke zweem van geweld te vermijden?" (p. 531, eigen vertaling). In het oog van deze masterproef is voornamelijk de definitiestrijd van belang: hoe komen demonstranten aan bod in mediaverslaggeving en in welke mate nemen journalisten het frame en interpretatiekader van de beweging over (Verhulst & Walgrave, 2005, p. 306).

Voorgaand onderzoek beaamt een dominantie van het protestparadigma in mediaberichtgeving over protesten. Uit de literatuur worden zeven terugkomende kenmerken van het protestparadigma gedestilleerd: het steunen van de status quo, het irrationeel voorstellen van demonstranten, de nadruk op geweld, de nadruk op spektakel en dramatische acties, de nadruk op afwijkend gedrag, het ondermijnen van doelen en issues van demonstranten en tot slot het gebruik van de publieke opinie om demonstranten te delegitimeren. Een bepaald kenmerk van het protestparadigma wordt op een verhoogstuk geplaatst: media hebben een enorme voorkeur voor berichtgeving met de focus op geweld tijdens protesten. Frames zoals het gewelddadig frame, het oproerframe en het confrontatieframe komen dus niet als een verrassing. Daarnaast berichten media

over protesten via een debatframe en een spektakelframe (Kilgo & Harlow, 2019; McLeod & Hertog, 1999; Sheoin, 2013).

Een tweede focus ligt op klimaatprotesten. Wanneer specifiek ingezoomd wordt op klimaatprotesten komt de accentuering van geweld terug, en wordt die aangevuld met disruptieve frames, *freak* frames en overvloed-aan-grievens frames (Boykoff, 2006). De frames die leven binnen de klimaatbewegingen – *climate change* en *climate justice* frames – komen in de mediaberichtgeving niet aan bod. Alsnog wordt voor klimaatprotesten een iets positievere toon in mediaberichtgeving waargenomen. De focus op negatieve en marginaliseerde aspecten wordt zo weerlegd naar verantwoordelijke, sympathieke, serieuze en betrouwbare demonstranten (Soneryd & Cassegård, 2017). Via het iets dominantere debatframe in berichtgeving over klimaatprotesten komen de eisen van klimaatdemonstranten aan bod (Kilgo & Harlow, 2019).

Een derde focus ligt op jongerenprotesten. In tegenstelling tot klimaatprotesten, wordt bij jongerenprotesten voornamelijk een negatieve, denigrerende en minachtende ondertoon waargenomen. In een spijbelcontext worden jongeren al snel geframed als onbezonnen (Cushion, 2007), incompetent en naïef (Such et al., 2005), lui, egocentrisch, en richtingloos (Turcotte-Summers, 2016). De jongeren worden gebagatelliseerd, waarbij hun eisen ontkracht, genuanceerd of niet gevolgd worden. Aan autoritaire stemmen wordt daarentegen wel steun betuigd (Mampaey et al., 2019). De nadruk op geweld komt ook in jongerenprotesten aan bod, waarbij overigens tegenstellingen worden gemaakt tussen 'goede en vreedzame betogers' en 'slechte en gewelddadige betogers' (Cammaerts, 2013). Slechts uitzonderlijk worden positieve frames waargenomen, waarbij jongeren geframed worden als doeltreffend in het doorvoeren van politieke verandering, als vastbesloten en eenduidig. Hun eisen worden gerechtvaardigd en ze krijgen externe steun. Alsnog zijn dat protesten die de status quo niet uitdagen (Kensicki, 2001).

Een vierde focus ligt op jongeren. Algemene trends in de mediaberichtgeving over jongeren neigen naar een context van criminaliteit en geweld (Bauwens, 2009; Lepianka, 2015; Levinsen & Wien, 2011; Op de Beeck, 2014), waarbij jongeren een kwetsbare groep vormen voor negatieve stereotypering (Lepianka, 2015). Een beeld van getroebleerde en technologieverslaafde jongeren primeert (Thurlow, 2007). Opvallend: voornamelijk getinte jongeren worden in een negatief daglicht geplaatst (Checkoway et al., 2003; Lepianka, 2015). In media komen extreme beelden aan bod die geen afspiegeling zijn van het dagelijkse leven van vele jongeren (Bauwens, 2009; Op de Beeck, 2014).

Tot slot legt het onderzoek van Jacobsson (2020) de focus op Youth for Climate-jongeren in Zweedse krantenberichtgeving. Aangezien de studie beperkt is, kunnen moeilijk veralgemeningen voor Vlaamse kranten worden gemaakt. De onderzoekster merkt twee vormen van discours op in nieuwsverslaggeving: het infantiliseren van het conflict en het construeren van een pseudoconflict (Jacobsson, 2020, p. 8).

Elk protest is anders. Elk protest vindt plaats in een andere context en tijdsperiode. Elk protest heeft zijn eigen aanleiding, motivaties, eisen en bijzonderheden. Elk protest heeft zijn type demonstranten. En bovenal: elk mediasysteem is anders. Het is wrang om de mainstream media over eenzelfde kam te scheren en af te spiegelen als regelrechte tegenstanders van publieke en burgerbelangen (Cammaerts, 2013). Daarom is specifiek onderzoek per protestcase vereist.

Hoewel de literatuur enkele algemene trends schept, schiet huidig onderzoek tekort over hoe klimaatjongeren in de Vlaamse pers geframed worden. In een volgend deel komt het empirisch onderzoek aan bod dat een eerste aanzet vormt om dat hiaat in de literatuur op te vullen.

4. Methodologisch onderzoeksdesign

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst het onderzoeksobject gedefinieerd, vervolgens komt de dataverzameling aan bod, waarbij tot slot het onderzoeksproces nauwkeurig beschreven wordt. Er wordt toegelicht hoe de frameanalyse precies in zijn werk zal gaan, aan de hand van welke stappen, specifieke vragen en systematiek.

4.2 Onderzoeksobject

Voor deze masterproef wordt geopteerd voor een brede typering van het onderzoeksobject. De mediaberichtgeving van *alle* jongeren die deelnamen aan de Belgische Youth for Climate-betogingen vormen dan ook het uitgangspunt van dit onderzoek. Ook jongeren in berichtgeving die deelnamen aan Youth for Climate gerelateerde acties, worden onderzocht. Daarbij wordt gedacht aan Global Strike for Future of Occupy for Climate. Er zal in krantenberichtgeving geen specifiek onderscheid worden gemaakt naar gelang leeftijd, geslacht, afkomst of overtuiging. Bovendien behoren zowel leerlingen als studenten volgens dit onderzoek onder de term 'jongeren'. Een volgend hoofdstuk beschrijft welk type berichtgeving onderzocht wordt.

Het onderzoek van Wouters et al. (2019) biedt een concretere beschrijving van een 'klimaatspijbelaar', 'klimaatjongere' of 'bosbrosser'. Tussen 24 januari 2019 en 12 februari 2019 bevragen zij 510 leden van de Facebookgroep Youth for Climate om hun kenmerken, drijfveren, en mobilisatie- en participatiepatronen te achterhalen (Wouters et al., 2019, p. 3). Hun resultaten tonen aan dat, hoewel de boegbeelden van de klimaatmarsen overduidelijk vrouwelijk zijn, jongens en meisjes verhoudingsgewijs in gelijke mate deelnemen aan de klimaatspijbelacties (Wouters et al., 2019, pp. 7-8). De deelnemers van de klimaatmarsen zijn gemiddeld zeventien en een half jaar oud met een sterke oververtegenwoordiging van een algemene opleiding secundair onderwijs (ASO) onder de respondenten (Wouters et al., 2019, pp. 8-9). Naarmate de klimaatbetogingen elkaar opvolgen, nemen er echter steeds meer hogeschool- en universiteitsstudenten deel. Dat kan logischerwijze verklaard worden door de blok- en examenperiode die deelname aan de klimaatmarsen verhindert in januari 2019 (Wouters et al., 2019, p. 9). Het spijbelen zien de klimaatjongeren als een noodzakelijke manier om een belangrijk politiek signaal af te geven (Wouters et al., 2019, p. 19). De meerderheid (56,7%) van de ondervraagde klimaatjongeren heeft bovendien een politieke voorkeur voor de partij Groen (Wouters et al., 2019, p. 18).

Een kritische noot: de onderzoekers benadrukken dat het moeilijk is om sterk veralgemeende uitspraken te doen gezien het sample mogelijk niet representatief is voor de hele beweging (Wouters et al., 2019, p. 5). Wel vormt die survey “de meest uitgebreide en systematische bevraging van klimaatjongeren” (Wouters et al., 2019, p. 5), waardoor het alsnog een eerste algemeen inzicht geeft over het onderzoeksobject en als een eerste referentie dient voor de definiëring ervan.

De jongeren kunnen gezien worden als onderdeel van de beweging Youth for Climate. Die jongerenbeweging beschrijft zichzelf op zijn website als volgt: “Youth for Climate is een klimaatactiebeweging, geïnspireerd door Greta Thunberg die elke vrijdag in augustus 2018 begon te staken om Klimaatactie te eisen” (Youth for Climate, 2020a).

De jongerenbeweging wil

vanuit een apolitek oogpunt, omdat klimaat een zaak is die iedereen aangaat, een duidelijk signaal afgeven dat de volgende regering een klimaat regering zal moeten zijn. Het is niet aan Youth for Climate om erachter te komen hoe dit te bereiken, er zijn genoeg (klimaat)deskundigen die momenteel worden genegeerd. Hun deskundigheid zal moeten worden geraadpleegd en uitgevoerd. Zolang er geen duidelijk en doeltreffend klimaatbeleid is, lijkt de toekomst niet de moeite waard om verder te studeren. Dit wordt benadrukt door de wekelijkse spijbelen promoties. (Youth for Climate, 2020b)

4.3 Dataverzameling

4.3.1 Geselecteerde kranten

De frameanalyse wordt uitgevoerd op verschillende artikelen uit de Vlaamse geschreven pers. Naar aanleiding van soortgelijk onderzoek (e.g. Van Gorp, 2005) is het gebruikelijk om populaire en kwaliteitskranten met elkaar te vergelijken. De Morgen en De Standaard lijken de beste optie als kwaliteitskranten, met daar tegenover Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws als populaire kranten (VRM, 2019, p. 63). Niet toevallig zijn de vier belangrijkste Vlaamse kranten uitgekozen: Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad in termen van de grootte van het lezerspubliek en De Standaard en De Morgen in de zin van de kwaliteit van het democratische debat (Van Leuven, Deprez, & Raeymaeckers, 2014, p. 856).

Wat die 'kwaliteit' precies inhoudt, vormt voer voor discussie, omdat het een subjectieve invulling krijgt (Manssens & Walgrave, 1998, p. 6). Eenduidigheid bestaat over het feit dat kwaliteitskranten meer bronnen gebruiken, langere artikelen publiceren en meer focussen op politiek nieuws dan populaire kranten (Van Leuven et al., 2014, pp. 857-858). Wie aan populaire kranten denkt, haalt zich misschien "bladvullende, schreeuwerige titels, schaars geklede jonge vrouwen, smeuïge verhalen over beroemdheden" voor de geest, maar in Vlaanderen worden dat echter pulpbladen genoemd (Manssens & Walgrave, 1998, pp. 8-9). De populaire pers in Vlaanderen is minder agressief, minder seksueel getint en besteedt meer aandacht aan politiek dan pulpbladen als de Engelse *The Sun* of Duitse *Bild-Zeitung* (Manssens & Walgrave, 1998, p. 8), toch is ook human interest nieuws typerend voor Vlaamse populaire kranten (Van Leuven et al., 2014, p. 860).

De nieuwsindustrie, voornamelijk de geschreven pers, staat sterk onder druk door digitale omwentelingen (Heinderyckx, 2019, p. 98) en bijgevolg bundelen nieuwsredacties steeds meer hun krachten via fusies en overnames (Donders, Enli, Raats, Syvertsen, 2018, p. 90). Het huidige Vlaamse krantenlandschap wordt anno 2019 gedomineerd door drie mediabedrijven: DPG Media (voorheen Persgroep), Mediahuis en tot voor kort ook Roularta – dankzij het 50 procent aandeel in De Tijd (VRM, 2019, pp. 293-294). De geselecteerde kranten zijn dus afkomstig uit de twee dominante mediabedrijven. Het Laatste Nieuws en De Morgen zijn in het bezit van DPG Media, terwijl De Standaard en Het Nieuwsblad behoren tot het Mediahuis. Zo ontstaat er een evenwichtige verdeling tussen telkens een kwaliteitskrant en een populaire krant afkomstig van Mediahuis, en een kwaliteitskrant en een populaire krant in handen van DPG Media. Wel zal er door de hoge mediaconcentratie met kritische zin moeten worden omgegaan met de artikelen afkomstig uit hetzelfde mediabedrijf.

Het krantenlandschap zag er echter niet altijd zo uit, maar kent een geschiedenis van verzuiling. De Standaard is van oorsprong pro-Vlaams en katholiek, terwijl De Morgen eerder links en progressief was. Het Laatste Nieuws is verankerd in een Vlaams humanistische en liberale traditie. Het Nieuwsblad richtte zich tot katholiek bedienden (Van Gorp, 2005, p. 492).

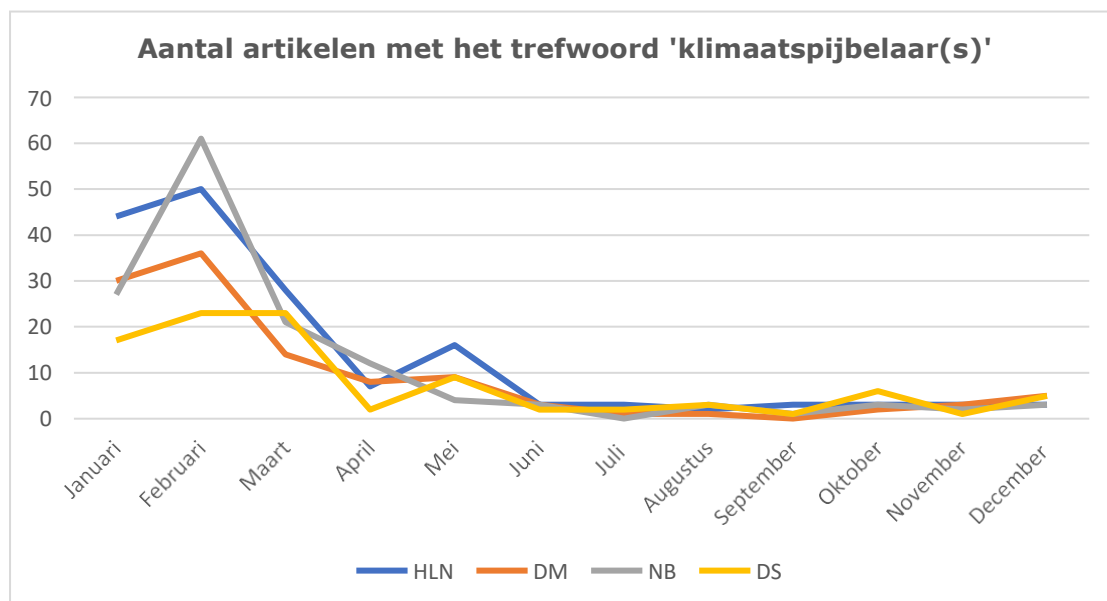
Het Laatste Nieuws kan aanzien worden als de krantenmarktleider in Vlaanderen. Tijdens de periode van onderzoek kent Het Laatste Nieuws met zo een 2,3 miljoen dagelijkse lezers het grootste bereik, gevolgd door Het Nieuwsblad met 2 miljoen lezers, met op de derde

plaats De Standaard met 1,1 miljoen lezers en tot slot versiert De Morgen 831.900 lezers (CIM, 2019).

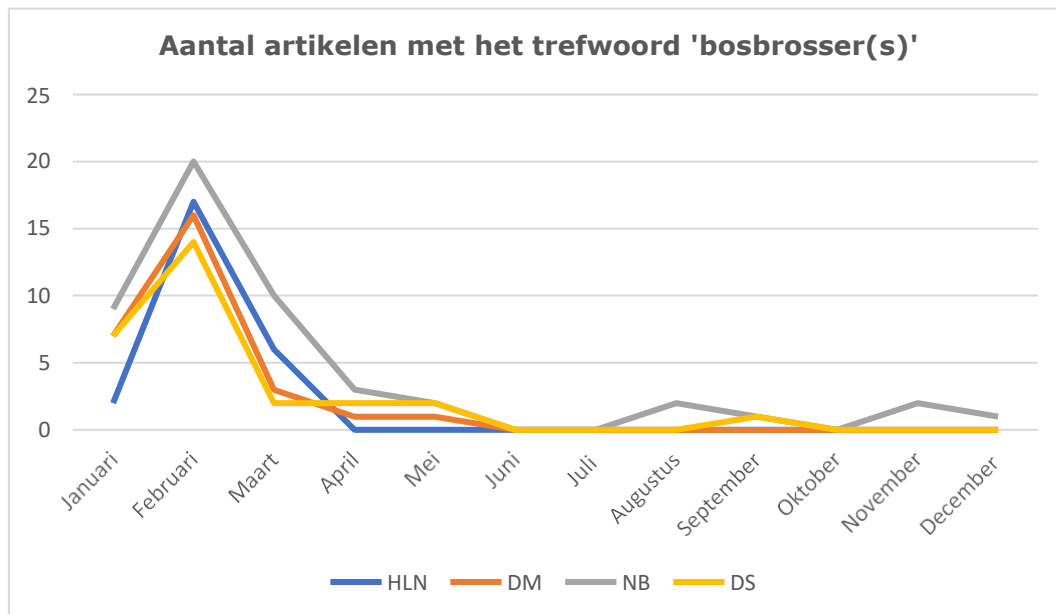
4.3.2 Sample

De artikelen uit bovengenoemde kranten zullen op basis van een aantal criteria geselecteerd worden vanuit GoPress Academic. Dat is een online databank waar archieven van tal van Vlaamse, Franstalige en internationale kranten terug te vinden zijn.

Na een verkennend onderzoek in de databank van GoPress Academic wordt een duidelijke piek in de mediaberichtgeving waargenomen vanaf de start van de protesten in januari 2019 tot en met 31 maart 2019. Daarom vormen de maanden januari, februari en maart 2019 de interessantste en leerrijkste onderzoeksperiode. Onderstaande figuren met het trefwoord 'klimaatpijbelaar(s)' en 'bosbrosser(s)' maken die piek duidelijk. Andere voorbeelden van trefwoorden zijn terug te vinden in bijlage 1.

Figuur 1: Aantal artikelen met trefwoord 'klimaatpijbelaar(s)' januari – december 2019

Figuur 2: Aantal artikelen met het trefwoord 'bosbrosser(s)' januari – december 2019

Ter beschrijving van de protestactie genereerde het trefwoord 'klimaatmars(en)' de meeste hits bij zowel Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad, De Morgen als De Standaard. Zo kwam het woord 'klimaatmars(en)' in maar liefst 739 artikelen voor gedurende de piek in mediaberichtgeving. 'Klimaatbetoging(en)' en 'klimaatprotest(en)' volgden op ruime afstand. De trefwoorden 'klimaatprotest(en)', 'klimaatstaking(en)', 'klimaatspijbelactie(s)' waren veel minder populair in de mediaberichtgeving. Indien die laatste in artikels voorkwamen, was dat vaak in combinatie met de populaire trefwoorden.

Ter beschrijving van de demonstrerende jongeren genereerde het woord 'klimaatspijbelaar(s)' de meeste hits, gevolgd door 'klimaatbetoger(s)'. Zo verschenen er tussen januari en maart 2019 maar liefst 374 artikelen met het trefwoord 'klimaatspijbelaar(s)', 157 met 'klimaatbetoger(s)'. 'Klimaatjongere(n)', 'bosbrosser(s)', 'klimaatbrosser(s)' en 'klimaatstaker(s)' waren iets minder populair.

De bekendste figuur en oprichtster van de klimaatacties, Anuna De Wever, genereerde ook heel wat mediaverslaggeving. Tijdens de onderzoeksperiode werd ze vermeld in maar liefst 382 nieuwsberichten. Kyra Gantois, de mede-oprichtster, volgde op geruime afstand en werd vaak vermeld in combinatie met Anuna De Wever. Zij was een vernoemde actor in 172 artikelen. Over Adélaïde Charlier, de woordvoerster aan de Waalse kant, werd bijna niet gesproken in de Vlaamse pers. Gedurende de maanden januari, februari en maart 2019 werden er amper acht nieuwsartikelen over haar geschreven.

Niet alle artikelen waren gecentraliseerd rond acties van of gerelateerd aan Youth for Climate. Een verdere filtering is noodzakelijk voor het samenstellen van het sample. Zo werden uit bovengenoemde vaststellingen de volgende zes criteria geformuleerd voor het samenstellen van het sample.

1. Het nieuwsartikel moest afkomstig zijn uit de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 maart 2019, omdat er toen een piek in de mediaberichtgeving werd vastgesteld.
2. Het nieuwsartikel moest opgeroepen zijn uit GoPress Academic aan de hand van het trefwoord 'klimaatspijbelaar(s)' of 'klimaatjongere(n)'. 'Klimaatspijbelaar' kent eerder een negatieve connotatie, terwijl 'klimaatjongere' al positiever in de oren klinkt. Aangenomen werd dat het sample op die manier een goede weerspiegeling zou geven van een positief en negatief gekleurd perspectief, waardoor mogelijke frames niet bij voorbaat werden uitgesloten.
3. Een derde filtering gebeurde met de trefwoorden 'Anuna De Wever' en 'Kyra Gantois', omdat zij belangrijke figuren zijn in de klimaatbeweging. Als woordvoersters zijn zij de stemmen en vertegenwoordigers van de klimaatjongeren en aan de hand van hun woorden brengen ze bepaalde frames in de media (Morris & Staggenborg, 2004, p. 186). Artikelen waar andere figuren, zoals Greta Thunberg centraal stonden, behoorden echter niet tot het sample. Hoewel het trefwoord 'klimaatmars(en)' een populair trefwoord was, is het te breed voor dit onderzoek en centraliseerde het minder de jongeren zelf.

Samenvattend uit puntje twee en drie werden volgende trefwoorden ingevoerd in GoPress Academic: 'klimaatspijbelaar(s)', 'klimaatjongere(n)', 'Anuna De Wever' en 'Kyra Gantois'.

4. Ten vierde dienden de artikelen te gaan over de acties van Youth for Climate en de Belgische jongeren moesten centraal staan in de nieuwsberichten. Artikelen waar de klimaatacties- en jongeren kort aan bod kwamen, werden niet geanalyseerd. Een aantal artikelen konden gelinkt worden aan de jongerenklimaatmarsen: onder andere nieuwsberichtgeving rond de nationale klimaatmarsen of de protestactie Occupy for Climate. Aangezien jongeren wel aan bod kwamen in die berichtgeving, behoorden de artikelen wel tot het sample.
5. De artikelen moesten een minimum aantal van vijfhonderd woorden bevatten, opdat ze genoeg stof voor analyse zouden bieden.

6. Zowel opiniestukken, columns, lezersbrieven, nieuwsberichten en achtergrondartikelen kwamen daarvoor in aanmerking. Tot slot omvatte het sample ook alle regionale secties van Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad. Zo wordt er een zo allesomvattend mogelijk beeld geschapt van wat er over de jongeren geschreven is.

Na het toepassen van bovenstaande criteria werd een sample van 121 te analyseren artikels getrokken. Het sample is een evenwichtige mix van artikels uit zowel kwaliteitskranten als populaire kranten: 62 artikelen uit de populaire kranten – waarvan 21 uit Het Nieuwsblad en 41 uit Het Laatste Nieuws – en 59 artikelen uit de kwaliteitskranten – waarvan 21 uit De Standaard en 38 uit De Morgen.

4.4 Het analyseproces

4.4.1 Inductieve frameanalyse: three-step methode

De keuze voor een kwalitatieve inhoudsanalyse is voor de hand liggend. Een frame is namelijk niet manifest in een nieuwsbericht aanwezig en vereist dieper onderzoek naar latente betekenselementen (Van Gorp, 2007b, p. 15). Via een inductieve frameanalyse wordt een antwoord gegeven op de onderzoeksvragen. Een frameanalyse is een analytische onderzoeksmethode die past binnen de constructivistische traditie. Ze werpt niet alleen een blik op de constructie van betekenis, maar kijkt ook naar de rollen van verschillende actoren in dat proces (Björnehed & Erikson, 2018, p. 109). Aangezien er geen frames voorhanden zijn over de klimaatjongeren op het moment van onderzoek, wordt geopteerd om de frames inductief te destilleren. Bij een inductieve methode destilleert de onderzoeker de frames zelf. Bij een deductieve methode kiest de onderzoeker uit een vooraf gedefinieerde en beperkte set van frames (Van Gorp, 2010, p. 91). Om alsnog de resultaten op een deductieve wijze te toetsen, wordt ervoor geopteerd om de frames te linken met het protestparadigma.

Het uitvoeren van de frameanalyse is gebaseerd op de *three-step* methode van Baldwin Van Gorp (2010), die zijn inspiratie haalt uit de systematische methodologie van de Grounded Theory van Strauss en Corbin (1990). Grounded Theory wordt algemeen gezien als de grootste kwalitatieve analytische benadering (Mortelmans, 2018, p. 398). Ook in Vlaanderen vormt het de meest dominante kwalitatieve analysewijze (Mortelmans, 2018, p. 398). Belangrijk om te onderstrepen is dat er niet één werkwijze van Grounded Theory bestaat, wel heeft het kader van waaruit het vertrekt gemeenschappelijke elementen (Mortelmans, 2018, p. 399). Zo staat theorievorming centraal, waarbij de onderzoeker

vertrekt vanuit de data en daaruit een theorie, in dit geval een frame, formuleert. Vervolgens benadrukt de Grounded Theory benadering de procedurele kant van het analyseren. Cyclisch werken is primordiaal, continu worden de data opnieuw vergeleken en worden codes verfijnd en gecorrigeerd (Mortelmans, 2018, p. 399). Het komt er in hoofdzaak op neer dat de data eerst worden afgebroken om ze daarna terug op te bouwen om een theorie te vormen (Mortelmans, 2018, p. 403).

De verwerking van de data gebeurt aan de hand van de data-analyse tool MAXQDA. In wat volgt wordt de *three-step* methode besproken. Het protocol voor de analyse is terug te vinden in bijlage 2.

Stap 1: Open coderen

"Het analytische proces waar concepten worden geïdentificeerd en hun eigenschappen en dimensies worden ontdekt"

(Strauss & Corbin, 1990, p. 101, eigen vertaling).

De eerste stap in de data-analyse is het open coderen. Bij een open codering wordt er zoveel mogelijk vertrokken van een open mindset en met zo min mogelijk voorafgaande hypothesen uit de wetenschappelijke literatuur, om zo herhaalde ideeën te coderen (Yang & Van Gorp, 2018, p. 609). De data worden als het ware 'geopend' door ze op te delen in verschillende onderdelen die onder elkaar vergeleken worden om gelijkenissen en verschillen te ontdekken (Van Gorp, 2007b, p. 16). Concreet worden eerst alle nieuwsberichten systematisch doorgenomen. De bedoeling is om vervolgens een inventaris te maken met alle elementen die met het onderzochte onderwerp gelinkt zijn, om daaraan vervolgens codes toe te kennen, de zogenaamde framing devices. Daarmee wordt bedoeld: de woordkeuze, metaforen, stereotypen, slagzinnen, voorbeelden en visuele beelden (Van Gorp, 2007b, p. 16). Het uiteindelijke doel van die stap is om een lijst tekstfragmenten te verzamelen en te identificeren, waarin een bepaald topic vanuit verschillende perspectieven en partijen wordt besproken (Yang & Van Gorp, 2018, p. 609).

Stap 2: Axiale codering

"Het proces van het koppelen van categorieën aan hun subcategorieën die 'axiale' worden genoemd, omdat de codering plaatsvindt rond de as van de categorie waarbij categorieën op het niveau van eigenschappen en dimensies met elkaar verbonden worden"

(Strauss & Corbin, 1990, p. 123, eigen vertaling).

Na de open codering volgt de axiale codering, waarbij de verschillende open codes geordend worden om terugkomende patronen te identificeren (Yang & Van Gorp, 2018, p. 609). Uit de inventaris van de eerste stap gaat de codeur op zoek naar centrale ideeën en opvattingen met gelijkenissen, verschillen en tegenstellingen tussen de open codes. In die stap wordt er ook aandacht besteed aan de reasoning devices: de verschillende definiëringen van de situatie, oorzaken, verantwoordelijkheid, oplossingen en morele uitspraken ten opzichte van het onderzoeksobject (Van Gorp, 2007b, p. 16). Daarna worden de codes in overkoepelende categorieën gebundeld met zo min mogelijk overlapping (Yang & Van Gorp, 2018, p. 609). Uiteindelijk wordt er gewerkt naar een bepaald abstractieniveau: als onderzoeker dien je voldoende afstand te nemen van de data om een frame te destilleren (Van Gorp, 2007b, p. 16).

Stap 3: Selectieve codering en opstellen van de frames

"Het proces van integratie en verfijnen van de theorie"

(Strauss & Corbin, 1990, p. 143, eigen vertaling).

Na het proces van verzamelen, coderen en analyseren van teksten zouden de frames langzamerhand duidelijk moeten worden (Van Gorp, 2010, p. 93). De laatste stap bestaat uit de selectieve codering waarbij er verfijnder te werk wordt gegaan. De codes worden geordend in kerncategorieën (later frames) voordat het frame package wordt uitgewerkt in framing en reasoning devices (Yang & Van Gorp, 2018, p. 609). Concreet wordt er in de devices gezocht naar clusters en codes die de gedachtegang het best weergeven (Van Gorp, 2007b, p. 17). Daarna volgt de concrete benaming van het frame, waarbij de frame packages gelinkt worden met culturele motieven, met name: waarden, stereotypen, mythes, archetypes of oerangsten (Van Gorp, 2007b, p. 17).

Vervolgens wordt een framematrix opgesteld (Van Gorp, 2007b, p. 17). Elke rij-ingang geeft de verschillende frames weer en elke kolomingang de framing en reasoning devices (Van Gorp, 2007b, p. 17). Met framing devices worden bijvoorbeeld archetypes, metaforen, voorbeelden, beschrijvingen en slagzinnen bedoeld (Van Gorp, 2007, p. 64). Naar het voorbeeld van Entman (1993) worden de reasoning devices gelinkt met de vier framing functies: de probleemdefinitie, de causale interpretatie, de morele evaluatie en de voorgestelde oplossing. Zo ontstaat een soortgelijke matrix naar het voorbeeld van Moernaut et al. (2018, p. 226) of Van Gorp (2006).

Verder kan ook worden bepaald hoe de frames zich ten opzichte van elkaar verhouden, waarbij voor de gevonden frames eventueel een counterframe kan geïdentificeerd worden. Dat is "een frame dat ingezet wordt om het tegengestelde frame buiten het blikveld van de ontvanger te houden, of om het tegengestelde frame te ontkrachten" (Van Gorp, 2007b, p. 17).

Het uiteindelijke doel van die stap bestaat eruit om framebundels op te stellen die elkaar zeker niet overlappen (Van Gorp, 2007b, p. 17). Bovendien is het primordiaal om te bepalen of het daadwerkelijk om een frame gaat en niet zomaar een stereotype. Van Gorp (2007b, p. 16) haalt een voorbeeld aan met betrekking tot armoede dat die gedachtegang duidelijk maakt: "bijvoorbeeld het 'onafwendbare noodlot' is toepasbaar op andere kwesties dan armoede, waardoor het als een frame bestempeld kan worden, terwijl het stereotype van de 'bedelaar' specifiek is voor het onderwerp armoede, waardoor het op zich geen frame vormt" (Van Gorp, 2007b, p. 16).

Het is tot slot noemenswaardig om te onderstrepen dat bovenstaande stappen niet per se opeenvolgend zijn, maar eerder iteratief en parallel. Tijdens de analyse kan er voortdurend worden teruggegrepen naar de data ter verantwoording van de bevindingen. Sommige axiale thema's en frames kunnen mogelijk al vroeg in het analyseproces duidelijk worden (Van Gorp, 2010, p. 93).

4.4.2 Toetsing aan het protestparadigma

Na het uitvoeren van de frameanalyse worden de inductieve frames gelinkt aan het protestparadigma, wat een van de meest wijdverspreide analytische concepten is om te bestuderen hoe de mainstream media verslag uitbrengen over protesten (Trivundža & Brlek, 2017, p. 133). Het protestparadigma wordt uitgebreid besproken in het theoretische kader van deze masterproef. De verscheidene kenmerken van het protestparadigma zijn in een vragenlijst gegoten met indicatoren. Via die indicatoren wordt 'gemeten' in hoeverre de frames overeenstemmen met het protestparadigma. Die vragenlijst kan teruggevonden worden in het protocol in bijlage 2.

5. Resultaten

5.1 Het afbreken van de data

In de bijlage op het VUB-platform Canvas bevindt zich het MAXQDA-document met de analyse van de krantenartikelen. In de bijgevoegde bijlage op Canvas bevindt zich tevens een korte handleiding om zich wegwijs te maken in de databank en de redenering van de codeur makkelijker te begrijpen. In wat volgt wordt het proces van open en axiaal coderen besproken, waaruit vervolgens de verschillende frames voortvloeien.

De teller staat na het open coderen op een totaal van 5194 open codes. Het open coderen vormt een cruciale eerste fase gedurende de kwalitatieve data-analyse en resulteert in een leerrijk inzicht in de data. Elke alinea en elke regel worden nauwkeurig bestudeerd en krijgt een open code toegekend. Het is primordiaal om in die fase zo dicht mogelijk bij de data te blijven en te reflecteren op wat relevant is voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag. Daarbij wordt het motto 'liever te veel open codes dan te weinig' gehanteerd. Wat tijdens het open coderen waardeloos lijkt, zoals een visie van een expert op de klimaatverandering, kan in latere stappen wel tot bepaalde inzichten leiden. Zo kan de visie van een expert de eisen van de jongeren kracht bij zetten of juist helemaal ontkrachten, wat hand in hand gaat met hoe geloofwaardig de jongeren overkomen in de pers.

Tijdens het open coderen worden de axiale thema's reeds in het achterhoofd gehouden en gebrainstormd op papier. Het wordt in het proces van open coderen langzamerhand duidelijk welke concepten regelmatig terugkomen en zo wordt er steeds meer inzicht in de data verkregen. Je krijgt als onderzoeker het gevoel een te worden met de data en de data volledig door te hebben, maar tegelijkertijd wordt er een abstractieniveau gecreëerd tussen de data en de onderzoeker.

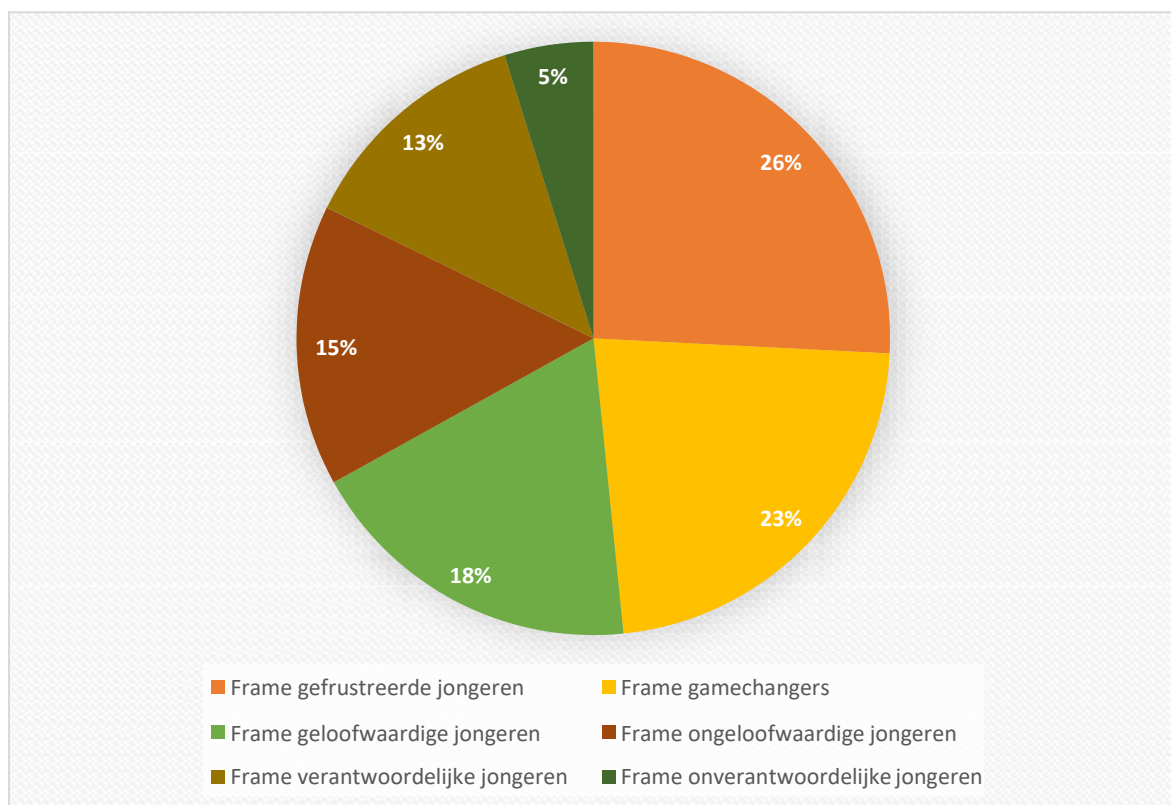
5.2 Het opbouwen van de data

Na en gedurende het afbreken van de data in open codes, wordt er gezocht naar de axiale thema's. De open codes kunnen geplaatst worden in zestien overkoepelende thema's met daarin een brede waaier aan deelthema's om overzichtelijkheid te brengen in de codes. Per axiaal thema wordt een memo opgesteld met de naam van het concept, de definitie, de indicatoren, de eigenschappen en dimensies, de relaties ten opzichte van andere

concepten en tot slot eventuele opmerkingen en aanvullingen. Die axiale thema's vormen de basis voor het opstellen van de mediaframes die in wat volgt worden besproken.

5.3 De frames

Na het opstellen van de axiale thema's worden de frames inductief gedestilleerd over de verschillende open codes en axiale thema's heen. Vervolgens wordt per nieuwsbericht, opiniestuk, column en achtergrondartikel het dominante frame gedestilleerd, met uitzondering van de verschillende lezersbrieven waar verschillende frames dominant zijn. Per artikel komen namelijk verschillende brieven aan bod, die elk een ander frame hanteren. In onderstaande figuur 3 staat gevisualiseerd hoe vaak de gevonden frames voorkomen in het sample. Voor een cirkeldiagram per krant met aparte visualisaties voor de kwaliteits- en populaire kranten, raadpleeg bijlage 3. In bijlage 4 bevindt zich een tabel die duidt hoe vaak de frames exact voorkomen in een krant, waarbij totalen worden gemaakt voor de kwaliteits- en populaire kranten. In bijlage 5 bevindt zich een gedetailleerde weergave van welke krantenartikelen onder welk frame horen. Eveneens kan voor dat laatstgenoemde het MAXQDA-document geraadpleegd worden. Het kwantificeren van kwalitatieve gegevens klinkt tegenstrijdig, maar kan een inzicht bieden in welke frames dominant zijn dan andere. Een uitgebreide beschrijving van de beeldspraak per frame is tot slot terug te vinden in bijlage 6.

Figuur 3: Voorkomen frames in nieuwsberichtgeving

In wat volgt worden de bovenstaande frames en counterframes uitgebreid besproken. De citaten zijn gehaald uit de krantenartikelen waarin de frames zich manifesteren.

5.3.1 Frame gefrustreerde jongeren

Het meest dominante frame in de geanalyseerde nieuwsberichten is dat van de gefrustreerde jongeren. In totaal komt dat frame voor in 32 nieuwsberichten (26 procent), waarvan achttien in populaire kranten en veertien in kwaliteitskranten. Collins COBUILD English Dictionary (1995, eigen vertaling) verklaart dat een persoon gefrustreerd is indien "iets hem/haar boos of overstuur maakt omdat hij/zij niets kan doen aan de problemen die het veroorzaakt." Van Dale (2020) beschrijft een gefrustreerd persoon als iemand "onderhevig aan frustratie en zich tekortgedaan voelend."

"Boos! Kwaad, Woedend!" (Neyt, 2019). Binnen het frame ligt de focus op de boze stem van de jongeren, waarbij hun verontwaardiging uitvergroot wordt. In dat type berichtgeving zijn de jongeren dan ook vaak geciteerde actoren, waarbij hun letterlijke woorden, hun boosheid, frustraties en ontevredenheid ten opzichte van de nalatige politici weerspiegeld worden.

Wat maakt hen zo boos volgens mediaberichtgeving? Allereerst zijn de jongeren niet tevreden met het huidige klimaatbeleid. "Oké, wij spijbelen, maar zij in zekere zin toch ook?" (Dooms, 2019). Dat de politiek de klimaatambities niet ondertekent, komt als een klap in hun gezicht. "Momenteel zitten we met een minister die meestapt in de [k]limaatmars om dan vlak erna op het vliegtuig te stappen naar Katowice, waar België de klimaatambities niet mee ondertekent. Dat is toch echt niet oké?" (Martin, 2019). Door wekelijks op straat te komen willen de jongeren de politieke druk opvoeren en het draagvlak vergroten. Volgens de jongeren in dat frame blijven politici het probleem voor zich uitschuiven. "Wij riskeren preken, strafstudies en diploma's, terwijl zij in hun schulp kruipen" (Vansina, 2019). Politici zien de ernst van het probleem niet in en dat wekt frustraties op, "wij komen voor de achtste keer op straat en het boeit de politiek precies geen hol" (Somers, 2019).

Ten tweede zijn de jongeren het beu dat politici met hun toekomst sollen (Vincent, 2019). Daarbij verwijzen de jongeren in de mediaberichtgeving naar hun toekomst die in gevaar is indien er geen actie ondernomen wordt. "Het is onze toekomst die verpest wordt. We gaan een stille dood sterven als we niets doen" (Provoost, 2019).

Ten derde worden de jongeren gefrustreerd in beeld gebracht, omdat hun stem al lang genoeg wordt genegeerd. "Degoutant dat ze het protest gewoon negeren" (Clemens, 2019). Het doodknuffelen van de politici kunnen ze bovendien missen als kiespijn. "Stop met ons te betuttelen. Wij willen niet op de koffie" (Rogiers, 2019).

Die frustraties kunnen gelinkt worden aan de eisen die de jongeren stellen en die abundant besproken worden in de Vlaamse pers. Hun belangrijkste eisenpakket heeft allereerst rechtstreeks betrekking op het klimaatbeleid. Hier komen eisen aan bod zoals: 'eis voor ambitieus beleid', 'maak klimaat een prioriteit', 'eis voor verandering', 'eis voor een sociaal rechtvaardig beleid', 'eis voor een transparant beleid' en 'eis voor een concreet beleid'. "En wat is dat toch met de politiek in ons land? Het draait niet enkel rond de economie, het klimaat móét een grotere prioriteit worden", stelt een jongere op een klimaatmars (Lanssens, 2019). Die eisen blijven vrij algemeen, maar jongeren stellen ook concrete eisen met betrekking tot het beleid. De meest vernoemde eis heeft betrekking op het reisbeleid: de organisatie van het openbaar vervoer moet dringend veranderen. Er moet een shift komen in het transportsysteem volgens de jongeren. De overige eisen gaan over energie, klimaatleer op school, schone lucht, een klimaatplan voor 2050, stemrecht- en plicht, of scheepvaart.

De tweede belangrijkste eis heeft betrekking op de wetenschap. Politici moeten naar de wetenschap luisteren en met experts praten.

Ten derde eisen de klimaatjongeren een shift in levensstijl. Enkele voorbeelden die in de berichtgeving aan bod komen: minder lang douchen, minder vlees eten en meer met de fiets rijden. Kortom: "leef iets minder luxueus (Wauters, 2019). Andere jongeren zeggen dan weer dat individuele acties niet voldoende zijn (Verberckmoes, 2019; Wouters, 2019).

Uiteraard vinden jongeren het belangrijk dat er naar hen geluisterd wordt, wat de vierde meest vernoemde eis vormt. Jongeren willen serieuzer worden genomen en betrokken worden bij het beleid. "Corneel (16): Betrek er ons bij, dat is onze grote schreeuw" (Rogiers, 2019).

Tot slot moet het politieke systeem wijzigen. "Als het systeem niet werkt, moeten we het veranderen", klinkt het bij Kyra Gantois (Renson & Saelens, 2019).

“Doemdenkers? Dat zijn we niet. No fucking way” (Van Horenbeek, 2019). Daarbij krijgen de jongeren heel wat kritiek over zich heen, ook dat maakt bij hen emoties en frustraties los die journalisten maar al te graag neerpennen in hun krantenartikelen. “Op de boodschapper schieten is gemakkelijker dan het over de echte problemen hebben”, reageert een “schor geschreeuwde” klimaatspijbelaar (Vansina, 2019). Dat voor dit alles gespijeld moet worden, nemen de gefrustreerde jongeren erbij. “School is nu even minder belangrijk dan de opwarming”, klinkt het (Remmery, 2019) of “Wat is uurtje wiskunde, als je ook kan betogen voor beter klimaat?” (Vermeiren, 2019). Met dat soort stellingen rechtvaardigen de jongeren dan ook hun eigen spijbelgedrag.

Die frustraties drukken journalisten tot slot ook graag uit in hun taalgebruik en de gehanteerde beeldspraak. Journaliste Béatrice Delvaux vergelijkt in haar nieuwsbericht de jongeren bijvoorbeeld met Antigone, de koningsdochter uit de Griekse tragedie van Sophocles die zich verzet tegen de logica van de regerende klasse (Delvaux, 2019). Antigone weigert te begrijpen en neemt geen blad voor de mond, net zoals de klimaatspijbelars dat doen. “Wij weigeren te begrijpen: deze boodschap hebben Anuna De Wever, Kyra Gantois en Adélaïde Charlier donderdag in Brussel herhaald”, stelt Delvaux (2019). Andere beeldspraak die het frame het best weergeeft, is onder andere: “geloof politiek onder het vriespunt” (Rensons & Saelens, 2019), “geen hoge pet hebben van de politiek” (Somers, 2019), “iemand de mantel uitvegen” (Delvaux, 2019; Somers, 2019) en “er geen doekjes om winden” (Wauters, 2019).

5.3.2 Frame jongeren als gamechangers

Het frame van de jongeren als gamechangers komt voor in 28 nieuwsberichten (23 procent), waarvan vijftien in kwaliteitskranten en dertien in populaire kranten. Een gebeurtenis, idee of procedure is een gamechanger indien “die een belangrijke verschuiving in de huidige manier van doen of denken over iets teweegbrengt” (Lexico, eigen vertaling). Van Dale (2020) beschrijft een gamechanger als een “persoon of factor die een bestaande situatie, aanpak en dergelijke ingrijpend verandert.”

“Die tieners hebben dit thema op de agenda geplaatst zoals geen enkele beweging of geen enkel medium dat ooit zou kunnen. Iederéén heeft het er nu over” (Het Laatste Nieuws, 2019). “Niemand kan nog ontkennen dat de actie van de klimaatjongeren een gamechanger is geweest” (Schoemaker, 2019). Dat het klimaatprotest wat in gang heeft gezet, wordt in de geschreven pers niet onder stoelen of banken gestoken.

Dankzij de klimaatmarsen staat klimaat volgens de krantenberichtgeving bij verschillende actoren hoog of hoger op de agenda. Daarom zijn de klimaatjongeren gamechangers die klimaat op de radar hebben geplaatst. De discussie over klimaatopwarming wordt steviger dan ooit gevoerd, “van uw ontbijttafel over de scholen en het Vlaams Parlement naar de Europese Commissie” (Saelens, 2019). De berichtgeving die dat frame vertolkt, ziet de impact van de jongeren op verschillende niveaus gebeuren: op school, in de politiek, bij ouders en grootouders en het publiek.

“Klimaatcomités zijn hot op school”, kopt De Morgen (Martin, 2019). Dankzij de protesten is klimaat volgens berichtgeving voor scholen een belangrijke rol beginnen spelen. Zo worden er klimaatacties op school gehouden, denk maar aan klimaatcomités, workshops of de organisatie van klimaatweken. Wat niet betekent dat scholen zich voordien niet bezighielden met klimaat, maar dankzij de klimaatprotesten brengen journalisten het extra in de picture of gaan scholen een extra inspanning voor het klimaat doen.

Voor politici wordt het volgens die berichtgeving onmogelijk om het protest te negeren en van hun agenda te schuiven. “Zonder de betogingen was het klimaat nooit zo een dominant verkiezingsthema geworden. Het heeft een belangrijke plaats ingenomen naast migratie en veiligheid” (Saelens, 2019). De politiek wordt zowat verplicht om een positie in te nemen in het klimaatdebat en kleur te bekennen (Kelepouris, 2019; Saelens, 2019). Wel zijn de stemmen genuanceerd. Drastische en ambitieuze actie blijft voorlopig uit, maar de klimaatprotesten zorgen er wel voor dat politici ermee bezig zijn. “Het Grote Politieke Signaal zal er allicht niet meer komen, wel lijken we af te stevenen op een campagne waarin het debat ten gronde gevoerd kan worden” (Wauters, 2019). Politici reageren binnen dat frame op de eisen van jongeren door de huidige en reeds genomen maatregelen te bediscussiëren of door nieuwe beloftes te maken. De jongeren negeren, lijken de politici binnen het frame niet van plan (Swinnen, 2019). “Opvallend: de Vlaamse regering werkt nu ook aan een visie richting 2050. Zo’n visie komt tegemoet aan de eis van de klimaatjongeren” (De Boeck, 2019). Sommige politici zijn aanwezig op de mars, voornamelijk van Groen en sp.a, en zijn blij met het vergrote draagvlak.

Voorts worden ouders van spijbelende jongeren betrokken bij het klimaatdebat in de media. Klimaat en het al dan niet toestemming verlenen voor het spijbelen, wordt een discussiepunt binnen het gezin, zo komt klimaat ook op de agenda van de ouders te staan. “Maar als ouders een brief krijgen waarin staat dat hun kind gespijbeld heeft, zullen ze in discussie gaan met hun zonen en dochters. En zo kunnen ook de geesten rijpen voor de klimaatproblemen” (Het Laatste Nieuws, 2019).

De jeugd inspireert grootouders, waarbij de termen 'klimaatopa' en 'klimaatoma' (De Boeck, 2019) in het leven wordt geroepen. "Ze [jongeren] hebben hun ouders en grootouders (ja, ook die zijn hier) geïnspireerd. De straat op gelokt" (Dekeyser, 2019).

Evenzeer het publiek, om te spreken in meer algemene termen, wordt zich meer bewust van het klimaat en de problematiek errond, althans volgens de mediaberichtgeving. De nationale klimaatmarsen in het weekend zijn het beste voorbeeld van hoe alle lagen van de bevolking bezig zijn met klimaat en daar ligt de jeugd mee aan de grondslag van. "De bevolking is nog niet moe geprotesteerd, wellicht heeft dat veel te maken met het jeugdige enthousiasme" (Dekeyser, 2019). Onderzoekers spreken zelfs van een "paradigmawissel" en "een nieuw strijdtoneel" (Kelepouris, 2019). In mediaberichtgeving wordt ook met cijfers gegooid, "zeven op tien Belgen noemen klimaatverandering een van de grootste problemen van onze tijd" (Kelepouris, 2019). Niet enkel op nationaal niveau, maar ook wereldwijd komen alle generaties op straat (Moors, 2019).

Wanneer de klimaatprotesten vervolgens worden vergeleken met impactvolle straatprotesten uit de geschiedenis (e.g. de Witte Mars, studentenprotesten in mei 1968), worden de jongeren geframed als gamechangers. "Ze [de klimaatjongeren] moeten de lat zo hoog mogelijk leggen en nooit tevreden zijn. Dat deden wij ook. Uiteindelijk werd dankzij ons de politie hervormd, kregen slachtoffers meer inspraak en ontstond Child Focus", weerklinkt het bij Paul Marchal, de vader van An en de grondlegger van de Witte Mars in 1993.

Tot slot komt in het frame van de gamechangers beeldspraak aan bod die dat frame het best weergeeft, zoals: "knuppel in het hoenderhok gooien" (Lemaitre, 2019), "klokkenluiders zijn" (Dekeyser, 2019), "eerste veldslag gewonnen" (Verberckmoes, 2019), "van koers laten veranderen" (Saelens, 2019) of "de wind in de zeilen hebben" (Het Laatste Nieuws, 2019). België wordt hierbij aanzien als "de koning van het klimaatprotest" (Het Laatste Nieuws, 2019) om te duiden dat het klimaat heel wat Belgen op de been brengt.

5.3.3 Frame geloofwaardige jongeren

Het frame dat in 23 nieuwsberichten (18 procent) voorkomt, waarvan veertien in kwaliteitskranten en negen in populaire kranten, is dat van de geloofwaardige jongeren. Collins COBUILD English Dictionary (1995, eigen vertaling) beschrijft een geloofwaardig persoon als "iemand waar mensen in geloven en vertrouwen in hebben." Van Dale (2020) interpreteert geloofwaardigheid als "personen die kunnen aangesproken worden op hun betrouwbaarheid en deskundigheid."

Ten eerste worden jongeren binnen het frame weergegeven als oprecht betrokken en bezorgd om de klimaatzaak. Het engagement van de jongeren is – volgens bepaalde actoren binnen de mediaberichtgeving waarop dat frame van toepassing is – realiteit en mag niet in twijfel worden getrokken. Ouders stellen zaken vast als "we zaten duidelijk met een overtuigde tiener" (Galle, 2019). Ook journalisten merken de geëngageerdheid op: "na vier keer spijbelen is er nog steeds geen deukje in zijn engagement" (Martin, 2019). Verder is het ook scholen niet ontgaan, "tot nu toe weten we dat wie gaat, dat altijd uit overtuiging doet" (Lanssens, 2019). Vervolgens geloven ook experts in de jongeren. Professor Paul De Grauwe (2019) stelt bijvoorbeeld dat "klimaatspijbelaars belangrijker zijn dan bedrijfsleiders in Davos." Zelfs politici laten de verwijten van de jongeren niet aan hun hart komen en betuigen hun steun binnen dat frame. "Ik zie puur sociaal engagement en actie", verklaart Ridouani, burgemeester van Leuven (ADPW, 2019). Al die actoren geloven binnen het frame in de jongeren en vertrouwen hen, waardoor een beeld van geloofwaardige jongeren geschapen wordt.

Ten tweede suggereert het frame dat de jongeren met kennis van zaken op straat komen, en aldus betrouwbaar en deskundig zijn. Ze zijn goed op de hoogte van de klimaatproblematiek, wat hun geloofwaardigheid een boost geeft. Sommige journalisten merken een evolutie op in vergelijking met de eerste klimaatmars. "Het gros van de spijbelaars heeft zich, in tegenstelling tot de eerste betoging, niet meer laten vangen aan dogmatische prietpraat" (Martin, 2019). Ook de komst van studenten uit het hoger onderwijs wordt in krantenberichten die bij het frame horen, als een positieve ontwikkeling gezien die "geloofwaardigheid pompt in de beweging" (Martin, 2019). Bovendien laten de jongeren hun eisen onderbouwen via een klimaatpanel, een denktank met Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck en klimaatexperts, waardoor "Youth for Climate zijn eisen en betogingen kracht bij lijkt te zetten" (Saelens, 2019).

Ten derde worden jongeren geportretteerd als consequent in hun acties, wat niet alleen hun betrokkenheid bij de klimaatproblematiek versterkt, maar ook hun geloofwaardigheid. De jongeren komen niet zomaar op straat, maar passen hun idealen en principes ook toe op hun dagelijkse leven (De Grauwe, 2019). Wanneer de jongeren in dat frame zelf aan het woord komen en voorbeelden geven over hoe ze zich individueel inzetten voor het klimaat, komen ze oprechter over. "We gaan op zaterdag vaak afval ruimen op het strand en we eten minder of geen vlees" (Steen & Belpaeme, 2019). Die stelling wordt kracht bij gezet wanneer de betrokkenheid van jongeren met het klimaat wordt geschetst als een generatiefenomeen van Generatie Z, de generatie geboren tussen 1995 en 2010, ook wel "generatie Anuna" (Rogiers, 2019; Segers, 2019) genoemd in mediaberichtgeving. "De jongeren zijn er [klimaat] als het ware mee opgegroeid. Het is bovendien een thema [klimaat] dat jongeren op een natuurlijke manier aanspreekt, zegt Bram Spruyt, socioloog aan de VUB" (Bauwens, 2019). Het engagement van de jongeren is in het frame dus niet 'ineens' ontstaan. Integendeel, de jongeren zijn al lang met het klimaat bezig, wat een beeld van geloofwaardige jongeren scheidt.

Het frame van de geloofwaardige jongeren ontkracht vervolgens de verschillende complottheorieën die leven rond de jongeren. "Wat nu gebeurt, is spontane zelforganisatie" (Spoormakers, 2019). Het feit dat toenmalig minister van Leefmilieu Joke Schauvliege moest aftreden door het verspreiden van foutieve informatie over de jongeren en hun protest, boost bovendien hun geloofwaardigheid en brengt de minister eerder in diskrediet.

Op het vlak van beeldspraak zijn er tot slot een aantal zegswijzen die de geloofwaardige jongeren het best beschrijven: "waakvlammetje van hoop zijn" (Van Impe, 2019), "op losse schroeven gebaseerde verdachtmakingen" (Fraihi, 2019), "beweging door pubertijd geloodst" (Martin, 2019) en een "schot in de roos zijn" (Gordts, 2019).

5.3.4 Frame ongeloofwaardige jongeren

Daar tegenover staat het frame van de ongeloofwaardige jongeren, dat in tegenstelling tot voorgaand frame kritisch staat ten opzichte van de jongeren en hun protestacties. Het frame komt voor in negentien krantenartikelen (15 procent), waarvan negen in kwaliteitskranten en tien in populaire kranten. Collins COBUILD English Dictionary (1995, eigen vertaling) beschrijft iemand als ongeloofwaardig wanneer er "een verschil is tussen wat een persoon zegt of belooft en wat hij of zij werkelijk denkt of doet." Van Dale (2020)

identificeert ongeloofwaardigheid met "personen die niet betrouwbaar overkomen ten opzichte van hun mededelingen."

In het frame worden de jongeren allereerst neergezet als 'fake' demonstranten die, in tegenstelling tot wat ze beweren, helemaal niets om het klimaat geven. Er wordt hen kwalijk genomen dat ze de klimaatmars als een excuus gebruiken om te spijbelen en er enkel een pleziertripje naar Brussel op na willen houden. Ondanks het feit dat jongeren op straat komen voor het klimaat, verwijten critici hen binnen dat type mediaberichtgeving de grootste vervuilers te zijn. Hun betoog wordt volgens bepaalde artikelen daardoor schijnheilig, inconsistent en ongeloofwaardig. "Jongeren die vele malen per jaar gaan citytrippen met het vliegtuig of met de rugzak de natuur gaan verkennen aan de andere kant van de bedreigde bol. De terreinen na de festivals liggen propvol restafval. Ik blijf dat schijnheiligheid vinden" (Nijs, 2019).

Ze tonen volgens die mediaberichtgeving geen engagement, want spijbelen is iets dat weinig motivatie vereist. "De actie zelf – niet naar de les gaan – kan voor sommigen op zichzelf zo belonend zijn dat er misschien niet veel echt engagement vereist is om eraan deel te nemen" (Vandaele, 2019). Net zoals de burgerlijke ongehoorzaamheid van de jongeren in vraag wordt gesteld. "Maar wordt het niet stilaan tijd om 'klimaatspijbelaar' te ontmaskeren als een contradictie in terminis? Want om op te komen voor het klimaat hoef je als scholier niet langer te spijbelen" (Segers, 2019), duidend op het feit dat spijbelen algemeen gedoogd wordt.

Binnen het frame zijn de jongeren ten derde onvoldoende geïnformeerd over de klimaatproblematiek en het politieke systeem, waardoor ze ongeloofwaardig in beeld worden gebracht. Ze worden in kritiek weggezet als "doemdenkers" (e.g. Martin, 2019; Delputte, 2019), "naïef" (e.g. Renson & Saelens, 2019), en "onrealistisch" (e.g. Segers, 2019). De jongeren zouden beschikken over onvoldoende kennis om het klimaatprobleem te schetsen of structureel aan te kaarten. "Maar hoeveel van de jongeren die meelopen [...] kennen het debat een beetje?" (Delputte, 2019). Journalisten vermelden in hun artikels dat wanneer de jongeren wordt gevraagd waarom ze protesteren, ze niets concreet kunnen zeggen en hun argumentatie tekortschiet. Indien de jongeren zich hebben ingelezen, zou dat in het schoolreglement zijn (Delputte, 2019). Critici zijn niet mild voor de jongeren: "ik zie de domste protestslogans in de betoging" (Bosmans, 2019).

“Het is één groot complot, toch?” (Cools, 2019). De verschillende complottheorieën, die twifelen over de spontaniteit van de klimaatacties, hebben volgens verslaggeving ten vierde de geloofwaardigheid van de jongeren een deuk gegeven (Martin, 2019). Zo lijkt het onmogelijk dat twee jonge meisjes zo een grote mobilisatie hebben gecreëerd. Er moeten andere krachten in het spel zijn, waarbij het protest aangestuurd zou zijn door groene activisten, gekaapt door (extreem)links, gefinancierd door Europa en de Russen zouden zich bemoeid hebben. Verder zou ook de Vlaamse Bouwmeester aan de touwtjes hebben getrokken (Cools, 2019). Toenmalig minister Joke Schauvliege is een belangrijke actor in dat frame, aangezien zij de complottheorie mee verspreidde. De jongeren worden met andere woorden voorgesteld als een speelbal in grotere complotten, als handpoppen en gemanipuleerde slachtoffers van grotere politieke machten.

Ten vijfde staat de geloofwaardigheid van de jongeren binnen het frame op de helling wanneer experts, politici of journalisten de claims van de jongeren niet ondersteunen. Zo is het klimaat volgens sommige stemmen absoluut niet dringend. Er zijn andere, meer significante gebeurtenissen die onder de aandacht moeten worden gebracht, zoals een betoging voor extra personeel in de zorg (Segers, 2019). Voor die critici is het protest stillertjes aan genoeg geweest. “Laat de ijskap nog maar even smelten”, weerklinkt het zelfs (Segers, 2019). Dat de politici zullen luisteren en ageren op de eisen van de jongeren, wordt in vraag getrokken. “En wordt een eventuele ecologische overwinning vertaald in een ambitieuze ‘klimaatregering’?” (Brinckman, 2019).

De jongeren die op straat komen, worden tot slot binnen het frame niet aanzien als een dwarsdoorsnede van hun generatie. De jongeren blijken volgens dat soort mediaberichtgeving uit welgestelde gezinnen te komen van een hogere sociale klasse. Ze worden afgespiegeld als jongeren die meer afkomstig zijn uit ASO, dan TSO of BSO. Vervolgens zou er volgens verscheidene nieuwsberichten (Segers, 2019; De Belser Munyaneza; Vandaele, 2019) weinig kleur onder de demonstranten zijn. Dat laat niet weg dat journalisten geen jongeren interviewen met een migratieachtergrond. Wanneer die situatie zich voordoet, vermelden de jongeren dat ze “de enige lijken met Marokkaanse roots” (Poppelmonde, 2019). Het klimaatprotest geeft volgens dat frame een vertekend beeld van de samenleving (Delputte, 2019), waarbij de klimaatjongeren beweren te spreken in naam van “hun generatie” (Poppelmonde, 2019), maar de stille meerderheid echter onzichtbaar blijft (Delputte, 2019). Ook dat schaadt hun geloofwaardigheid.

Tot slot floreert ook beeldspraak in het frame van de ongeloofwaardige jongeren, waarbij wordt gedacht aan: “de spontaniteit staat op de helling” (Martin, 2019), “aan de touwtjes trekken” (Cools, 2019), “de doos van Pandora openen” (Lesaffer, 2019) en “vloeken in de klimaatkerk” (Mertens, 2019).

5.3.5 Frame verantwoordelijke jongeren

In zestien krantenartikelen (13 procent), waarvan acht in populaire kranten en acht in kwaliteitskranten, worden de jongeren geframed als verantwoordelijk. Collins COBUILD English Dictionary (1995, eigen vertaling) beschrijft verantwoordelijke personen als “mensen die zich goed en verstandig gedragen, zonder dat er toezicht nodig is.”

Eerst en vooral wordt binnen de mediaberichtgeving waarop dat frame van toepassing is het klimaatspijbelen van de jongeren niet gezien als luxeverzuim, maar als “disruptieve burgerschapseducatie of kritisch tegen-burgerschap” (Agirdag en Claes, 2019). Spijbelen krijgt een positieve connotatie, waarbij het verondersteld wordt een waardevolle en excellente vorm van onderwijs te zijn (Agirdag en Claes, 2019). De spijbelaars doen dus helemaal niets verkeerd, maar “exact wat onderwijsministers, commissies, eindtermen- en leerplanmakers én leerkracht van hen verwachten”, met name “kritisch zijn, zich engageren, goed burgerschap tonen en streven naar een duurzame samenleving” (Vanheusden, 2019). De jongeren nemen in hun spijbelgedrag en inzet voor het klimaat dus hun verantwoordelijkheid op als burger. Scholen benadrukken in de media dat de discussie rond het spijbelen “voor hun op tweede plaats komt” (Kelepouris, 2019) en kaderen de inzet van leerlingen als dusdanig binnen hun pedagogische visie (Schepers, 2019). De ware spijbelaars? “Dat zijn onze politici” (Van Reybrouck, 2019).

Ten tweede wijst de verantwoordelijkheidszin in de krantenartikelen op het feit dat jongeren, ondanks hun spijbelgedrag, bereid zijn de consequenties hiervan te dragen. Ze aanvaarden hun sancties en houden zich aan de afspraken die de school hen oplegt. “Dat een heel aantal leerlingen bereid is te spijbelen en mee te betogen en bereid is daar de volle consequenties van te dragen, bewijst vooral dat we in dit deel van onze missie slagen” (Aerts, 2019).

Ten derde kan de verantwoordelijkheidszin van de jongeren in berichtgeving wijzen op het feit dat jongeren school serieus nemen en daardoor afwisselend spijbelen, enkele keren niet gaan, of de mars op een woensdag organiseren. “Sommigen zijn al elke donderdag

gegaan, anderen gingen vorige week voor de eerste keer, nog weer anderen gingen toen niet. Soms omdat ze bezorgd zijn om hun schoolwerk" (Verschueren, 2019). Als ze dan spijbelen, willen ze die tijd educatief invullen door met studiemateriaal en schoolboeken een sit-in te houden, "om ook tijdens het spijbelen bij te leren" (Kelepouris, 2019).

Het verantwoordelijkheidsgevoel strookt ten vierde met het vreedzame verloop van het protest. De klimaatprotesten gebeuren volgens de berichtgeving zonder problemen, zonder geweld, zonder verkeerschaos en in "opvallend goede luim en met zin voor decorum" (Vincent, 2019), waarbij de straten "kraaknet" worden achtergelaten (Het Laatste Nieuws, 2019). Een klimaatjongere haalt zelfs aan een opleiding tot geweldloos actievoeren te hebben gevolgd (Michaux, 2019)

Tot slot wordt in het frame van de verantwoordelijke jongeren beeldspraak aangetroffen als "moraliserend vingertje besparen" (De Meyere & Geerinck, 2019), "achter scholieren staan" (Aerts, 2019), "de hand reiken" (Ghysens, 2019), "enthousiasme niet de kop indrukken" (Ghysens, 2019).

5.3.6 Frame onverantwoordelijke jongeren

Tegenover het frame van de verantwoordelijke jongeren, staat het minst populaire frame van de onverantwoordelijke jongeren, dat in zes nieuwsberichten (5 procent) aan bod komt, waarvan in twee kwaliteitskranten en vier populaire kranten. Als je iemand als onverantwoordelijk beschrijft, "bekritiseer je hem omdat hij dingen doet zonder goed na te denken over de mogelijke gevolgen" (Collins COBUILD English Dictionary, 1995).

In eerste instantie wijst dat frame erop dat jongeren verzaken aan school met alle gevolgen van dien. "Verkiezingen in mei, examens in juni: dat kan voor veel rapporten een probleem worden" (Deblaere, 2019). Zo zegt ook toenmalig minister van Onderwijs Hilde Crevits, "ik weet dat spijbelen voor sommige jongeren geen invloed heeft op hun schoolprestaties, maar dat geldt helaas niet voor elke leerling" (Deblaere, 2019). Critici in onder andere lezersbrieven zijn niet mals voor het schoolverzuim. "Straks, als ze een paar ferme buizen hebben, hoe noemen ze zich dan? Klimaatslachtoffertjes?" (Kanakaris, 2019).

De onverantwoordelijkheid van de jongeren verwijst verder naar het eerste klimaatprotest dat lichtjes uit de hand liep. In tegenstelling tot de afspraak van een statisch protest, zetten

jongeren zich alsnog in beweging, met de nodige verkeerschaos tot gevolg (Van Maele, 2019). De jongeren worden niet afgebeeld als echte relschoppers, maar eerder als jongeren die zich niet volledig bewust zijn van de gevolgen van hun gedrag. "En dan werd het link. Niet omdat er relschoppers waren – er is geen winkelraam gesneuveld, geen auto bekrast, geen kassei uitgebroken – wel omdat het brein van een puber gevaarlijke situaties anders inschat dan dat van een volwassene" (Spoormakers, 2019). In slechts twee artikelen wordt gesteld dat de jongeren rookbommetjes gooien (Steen & Belpaeme, 2019; Martin & Gordts, 2019), maar dan nog is het frame van de onverantwoordelijke jongeren niet dominant in die twee krantenberichten.

Tot slot maakt ook dat frame gebruik van beeldspraak. Een journalist beschrijft de jongeren in het eerste klimaatprotest als het ware als een kudde dieren door de woorden een "stampede van gnoes" (Spoormakers, 2019) te hanteren. Andere beeldspraak is bijvoorbeeld "kat naar de les sturen" (Swinnen, 2019) of "op het matje geroepen worden" (Vanhamme, 2019).

5.3.7 Frames per krant

Wanneer er in meer detail wordt bekeken hoe de frames zich ten opzichte van elkaar verhouden per kant, kunnen er verschillen en parallellen opgemerkt worden. Het frame van de gefrustreerde jongeren is het populairst bij zowel De Standaard, Het Laatste Nieuws als Het Nieuwsblad. Bij De Morgen is het frame van de geloofwaardige jongeren dan weer het populairst, terwijl dat bij de overige kranten minder aan bod komt. Het frame van de ongeloofwaardige jongeren komt frequenter voor bij Het Laatste Nieuws en De Standaard dan bij De Morgen en Het Nieuwsblad. Het frame van de onverantwoordelijke jongeren is bij alle vier de kranten het minst populair.

In verschillende kranten komen frames even vaak voor. In Het Laatste Nieuws is het frame van de geloofwaardige en ongeloofwaardige jongeren even populair. In Het Nieuwsblad komt het frame van de gamechangers even vaak voor als dat van de geloofwaardige en verantwoordelijke jongeren. In De Standaard zijn de frames van de verantwoordelijke en onverantwoordelijke jongeren even sterk vertegenwoordigd.

De populaire kranten volgen qua voorkomen van de frames in nieuwsberichtgeving dezelfde trend als het totale sample. Bij de kwaliteitskranten komt het frame van de jongeren als gamechangers net voor het frame van de gefrustreerde jongeren.

5.4 Toetsing aan het protestparadigma

De verschillende kenmerken van het protestparadigma worden in een laatste onderzoekfase in verband gebracht met de gedestilleerde frames. Die vergelijkende analyse besluit dat het protestparadigma niet dominant is in het merendeel van de frames of althans niet in de dominante frames in nieuwsberichtgeving. In geen enkel geval correleert een frame positief op alle kenmerken van het protestparadigma. De frames van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren zijn het meest conform met de indicatoren van het paradigma. De tabel in bijlage 7 groepeert de aanwezige indicatoren per frame en kan als verduidelijking dienen bij de hieronder besproken resultaten.

Een eerste centrale eigenschap van het protestparadigma is het steunen van de status quo. In alle frames, behalve het frame van de gefrustreerde jongeren, is dat het geval. Hierbij dient een belangrijke nuance te worden gemaakt: de nieuwsberichten waarin die frames voorkomen, maken inderdaad gebruik van officiële bronnen en citaten. Desalniettemin worden officiële autoriteiten enkel in het frame van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren bevoordeeld. In de frames van de jongeren als gamechangers, de geloofwaardige en verantwoordelijke jongeren komt de opinie van de jongeren ook aan bod en worden officiële bronnen niet per se voorgetrokken. Het frame van de gefrustreerde jongeren steunt de status quo niet, omdat de mening van demonstranten het sterkst doorsijpelt in dat type mediaberichtgeving. In tegenstelling tot wat het protestparadigma beweert, gaan journalisten wel met demonstranten praten en verwerken ze hun citaten in de krantenartikelen. Jongeren vallen hierbij de status quo voornamelijk aan, waardoor in het meest dominante frame de status quo juist in diskrediet wordt gebracht en aldus het protestparadigma volledig ontkracht.

Ten tweede, in tegenstelling tot de voorliefde van media voor het benadrukken van geweld, worden de demonstranten in de frames niet gewelddadig voorgesteld. In het frame van de onverantwoordelijke jongeren sijpelt die eigenschap wel lichtjes door via de nadruk op de inzet van de politie. Alsnog worden jongeren in dat type berichtgeving niet afgebeeld als relschoppers of als gewelddadig, maar eerder als jongeren die de gevolgen van hun gedrag niet kunnen inschatten. In slechts twee nieuwsberichten wordt kort vermeld dat de jongeren rookbommetjes gebruiken (Steen & Belpaeme, 2019; Martin & Gordts, 2019), maar in die nieuwsberichten was zelfs het frame van de ongeloofwaardige jongeren niet dominant. Het frame van de verantwoordelijke jongeren staat via de nadruk op het vreedzame verloop van het protest zelfs lijnrecht ten opzichte van dat typerend kenmerk van het protestparadigma.

Een derde kenmerk betreft de klemtoon op de irrationaliteit van de jongeren. Enkel het frame van de ongeloofwaardige jongeren brengt dat specifiek onder de aandacht. Volgens dat frame beschikken de jongeren namelijk over onvoldoende kennis om het klimaatprobleem te schetsen of structureel aan te kaarten. Het frame van de geloofwaardige jongeren ontkracht die irrationaliteit door juist te benadrukken dat jongeren met kennis van zaken op straat komen.

Ten vierde benadrukt het protestparadigma spektakel en dramatische acties. Gezien de commerciële ingesteldheid van media, komt dat niet geheel onverwacht in de helft van de frames ter sprake. In het frame van de geloofwaardige jongeren ligt de focus sterk op complottheorieën, wat ook in het frame van de ongeloofwaardige jongeren aan bod komt. In het laatstgenoemde wordt het protest via de nadruk op de pleziertripjes naar Brussel ook aanzien als een vorm van entertainment en een feest. In het frame van de onverantwoordelijke jongeren wordt op een dramatische en sensationele wijze de door de jongeren veroorzaakte verkeerschaos in de schijnwerpers gezet.

De nadruk op afwijkend gedrag komt ten vijfde via de geuite kritiek op het spijbelgedrag enkel aan bod in het frame van de ongeloofwaardige jongeren en onverantwoordelijke jongeren. Bovendien wordt in dat laatste de jonge leeftijd van de demonstranten aangehaald.

Hoewel volgens het protestparadigma weinig aandacht wordt besteed aan de issues die demonstranten willen aankaarten, komen die in vijf van de zes frames wel aan bod. Enkel in het frame van de onverantwoordelijke jongeren worden de issues en doelen helemaal niet vernoemd. Hoewel het frame van de ongeloofwaardige jongeren aandacht besteedt aan de issues, worden die sterk vereenvoudigd en gebagatelliseerd. Bovendien worden in het frame de protestslogans in het belachelijke getrokken. Er wordt binnen het frame van de ongeloofwaardige jongeren vervolgens ook journalistieke scepsis gehanteerd door te benadrukken dat de jongeren zogezegd op straat komen in naam van "hun generatie". Die sceptische blik komt verder aan bod door de twijfel aan de oprechtheid en het engagement van de jongeren. Daarom correleren de frames van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren met dat kenmerk van het protestparadigma. Al komen in het frame van de gefrustreerde jongeren verschillende eisen aan bod, wordt er geen nadruk gelegd op de interne verdeeldheid van de demonstranten.

Een laatste kenmerk betreft het betrekken van de publieke opinie op een manier die de demonstranten en hun protest in diskrediet brengt, wat ook hier enkel het geval is in het frame van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren.

Er kan uit bovenstaande besloten worden dat de frames van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren het sterkst overeenstemmen met het protestparadigma. In de overige frames sijpelen de kenmerken van het protestparadigma slechts minimaal door via het steunen van de status quo. Alsnog dient daarbij een nuance te worden gemaakt, gezien er ook inbreng is van de demonstranten en de perspectieven van de status quo niet per se worden bevoordeeld. Het frame van de geloofwaardige jongeren stemt daarenboven overeen met de nadruk op spektakel en dramatische acties. Buiten de nadruk op geweld en irrationaliteit spoort het frame van de onverantwoordelijke jongeren positief met de overige centrale kenmerken van het protestparadigma. Het frame van de ongeloofwaardige jongeren beantwoordt – buiten de nadruk op geweld – aan alle kenmerken van het protestparadigma. Doordat die frames echter niet dominant zijn, de overige frames slechts beperkt correleren met de afgeleide indicatoren of ze zelfs ontkrachten, kan geen oververtegenwoordiging van het protestparadigma worden vastgesteld in de mediaberichtgeving over klimaatjongeren gedurende de onderzoeksperiode.

5.5 Besluit empirisch onderzoek: frame matrix

Tabel 1 dient als overzicht voor de resultaten van het empirische onderzoek.

Frame	Definitie	Oordeel	Beeldspraak	Voorbeeldzin	Toetsing aan het protestparadigma
Gefrustreerde jongeren	Een uitvergroete boze, ontevreden en gefrustreerde ondertoon van jongeren ten opzichte van de nalatige politici en hun klimaatbeleid. Ze vrezen voor hun toekomst en die van volgende generaties. De jongeren voelen zich genegeerd door de politiek. De eisen van de jongeren komen aan bod.	Frustraties, boosheid, ontevredenheid	Antigone (Delvaux, 2019), "geloof politiek onder het vriespunt" (Rensons & Saelens, 2019), "geen hoge pet hebben van de politiek" (Somers, 2019), "iemand de mantel uitvegen" (Delvaux, 2019; Somers, 2019), "er geen doekjes om winden" (Wauters, 2019)	"Wij komen voor de achtste keer op straat en het boeit de politiek precies geen hol" (Somers, 2019). "Degoutant dat ze het protest gewoon negeren" (Clemens, 2019).	Geen overeenkomsten
Gamechangers	Jongeren als gamechangers die klimaat op verschillende niveaus op de agenda wisten te plaatsen: school, politiek, ouders, grootouders, publiek. Klimaatprotesten worden vergeleken met impactvolle protesten uit het verleden.	Verandering	"Koning van het klimaatprotest" (HLN, 2019), "klokkenluiders" (Dekeyser, 2019), "knuppel in het hoenderhok gooien" (Lemaitre, 2019), "een nieuw strijdtoneel" (Kelepouris, 2019), "klimaatkoorts neemt toe" (Dehaene, 2019)	"Niemand kan ontkennen dat jullie actie een gamechanger is geweest" (Schoemaker, 2019). "Die tieners hebben dit thema op de agenda geplaatst zoals geen enkele beweging of geen enkel medium dat ooit zou kunnen" (HLN, 2019).	Status quo steunen

<p>Geloofwaardige jongeren</p>	<p>Jongeren zijn oprecht geëngageerd en betrokken bij de klimaatzaak, betrouwbaar, deskundig en daarbij consequent in hun acties. De klimaatactie is geen complot. Actoren uiten hun steun voor de jongeren en hun eisen.</p>	<p>Geloofwaardig, oprecht, betrouwbaar, geëngageerd, consequent, betrokken, deskundig</p>	<p>"waakvlammetje van hoop zijn" (Van Impe, 2019), "op losse schroeven gebaseerde verdachtmakingen" (Fraih, 2019), "beweging door pubertijd geloofdst" (Martin, 2019), "een schot in de roos zijn" (Gordts, 2019)</p>	<p>"puur sociaal engagement en actie" (ADPW, 2019)</p> <p>"Wat nu gebeurt, is spontane zelforganisatie" (Spoormakers, 2019).</p>	<p>Status quo steunen, Nadruk op spektakel en dramatische acties</p>
<p>Ongeloofwaardige jongeren</p>	<p>Fake, schijnheilige, inconsistente, ongemotiveerde, ongeïnformeerde, geprivilegieerde demonstranten die handpoppen zijn van grote machten. Actoren staan afwijzend ten opzichte van de jongeren en hun eisen.</p>	<p>Ongeloofwaardig, fake, schijnheilig, inconsistent, ongemotiveerd, ongeïnformeerde, geprivilegieerd, doemdenkers, naïef, onrealistisch</p>	<p>"de spontaniteit staat op de helling" (Martin, 2019), "aan de touwtjes trekken" (Cools, 2019), "de doos van Pandora openen" (Lesaffer, 2019), "vloeken in de klimaatkerk" (Mertens, 2019), "contradictie in terminis" (Segers, 2019)</p>	<p>"De actie zelf - niet naar de les gaan - kan voor sommigen op zichzelf zo belonend zijn dat er misschien niet veel echt engagement vereist is om eraan deel te nemen" (Vandaele, 2019).</p> <p>"Laat de ijskap nog maar even smelten" (Segers, 2019).</p>	<p>Status quo steunen, Demonstranten zijn irrationeel, Nadruk op spektakel en dramatische acties, Nadruk op afwijkend gedrag, Ondermijnen doelen en issues demonstranten, Publiek opinie delegitimeert demonstranten</p>

Verantwoordelijke jongeren	Jongeren als kritische burgers die de consequenties van hun daden aanvaarden en een vreedzaam protest voeren. Eventueel vindt een educatieve invulling van het protest plaats. Spijbelen vindt zijn plaats in de pedagogische visie van scholen.	Verantwoordelijk, kritisch, proper	"moraliserend vingertje besparen" (De Meyere & Geerinck, 2019), "achter scholieren staan" (Aerts, 2019), "de hand reiken" (Ghysens, 2019), "enthousiasme niet de kop indrukken" (Ghysens, 2019).	"De discussie over spijbelen komt voor ons op de tweede plaats" (Kelepouris, 2019). "Wij juichen daarom de acties van klimaatspijbelers alleen maar toe: hun kritisch en disruptief burgerschap is voor ons een teken van excellent onderwijs en geen luxe verzuim" (Agirdag & Claes 2019).	Status quo steunen
Onverantwoordelijke jongeren	Roekeloze jongeren die niet nadenken over de gevolgen van hun gedrag en opschudding veroorzaken. Spijbelen is niet de juiste manier om klimaat onder de aandacht te brengen.	Onverantwoordelijk, roekeloos, nalatig	"stampede van gnoes" (Spoormakers, 2019), "kat naar de les sturen" (Swinen, 2019), "op het matje geroepen worden" (Vanhamme, 2019).	"Het brein van een puber schat gevaarlijke situaties anders in dan dat van een volwassene" (Spoormakers, 2019). "Verkiezingen in mei, examens in juni: dat kan voor veel rapporten een probleem worden" (Deblaere, 2019).	Status quo steunen, Nadruk op spektakel en dramatische acties, Nadruk op afwijkend gedrag, Ondernemen doelen en issues demonstranten, Publiek opinie delegitimeert demonstranten

6. Algemeen besluit

In het voorjaar van 2019 schieten over de hele wereld jongerenprotesten als paddenstoelen uit de grond. Allemaal hebben zij hetzelfde doel: een ambitieuzer klimaatbeleid. België is op dat vlak geen uitzondering: jongeren trekken massaal door de straten om politici en de bevolking wakker te schudden. "Het is nu aan ons als jeugd om onze stem te laten horen", weerklinkt het in de oproep van Youth for Climate (2018). Hun stem en klimaatprotesten worden alvast niet in de wind geslagen. Waar uit voorgaand onderzoek blijkt dat het voor bewegingen een hele opgave is om toegang tot de media te verkrijgen en daarenboven de aandacht vast te houden, laten de Vlaamse media de jongeren en hun protest niet links liggen. De focus van deze masterproef ligt dan ook op de definitiestrijd van de Youth for Climate-jongeren in de media en meer specifiek op hoe die jongeren door Vlaamse kranten geframed worden in de piek van de mediaberichtgeving. Via een inductieve frameanalyse volgens de *three-step* methode van Baldwin Van Gorp uitgevoerd op 121 krantenberichten uit De Morgen, De Standaard, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad over de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 maart 2019 konden zes frames gedestilleerd worden. Om de inductieve frames alsnog op een deductieve wijze te toetsen werden ze in verband gebracht met het protestparadigma, een van de meest wijdverspreide analytische concepten om te bestuderen hoe mainstream media verslag uitbrengen over protesten (Trivundža & Brlek, 2017). De theoretische concepten framing en het protestparadigma vormen dan ook de twee rode draden van dit onderzoek.

Klimaatjongeren vormen een recent fenomeen dat de aandacht van verschillende media vastgrijpt. Om die reden is onderzoek ernaar beperkt en zeker niet veralgemeenbaar. Studies in een Vlaamse context zijn zelfs onbestaande op het moment van onderzoek. Daarom werd in de literatuurstudie gefocust op verschillende aspecten gerelateerd aan de klimaatmarsen van Youth for Climate en hun weergave in de media. Op die manier werd getracht om een zo allesomvattend mogelijk beeld te schetsen. Allereerst werden enkele algemene trends opgespoord in de berichtgeving van media over protesten, waarna ingezoomd werd op klimaat- en jongerenprotesten. Algemene ontwikkelingen in de berichtgeving van media over jongeren werden ook in kaart gebracht.

De huidige literatuur belooft niet veel goeds voor de resultaten van dit onderzoek. Zo zouden mainstream media de agenda van sociale bewegingen voornamelijk ondermijnen via negatieve, bedreigende, inadequate, marginaliserende en gewelddadige nieuws-

verslaggeving met verwrongen of ontbrekende aandacht voor de issues en eisen van betogers. Het uitdagen van de status quo in protesten blijkt bovendien een voorbode voor dat type nieuwsverslaggeving. Hoewel academici een iets positievere toon waarnemen in mediaverslaggeving over klimaatprotesten, wordt over jongerenprotesten slechts in zeer uitzonderlijke gevallen positief en adequaat bericht. Voornamelijk protesten waar jongeren spijbelen, blijken vatbaar voor spottende en minachtende berichtgeving. Algemene tendensen in de berichtgeving over jongeren bevestigen het beeld van getroebleerde jongeren met mediaberichtgeving die geen afspiegeling vormt van het dagelijkse leven van de jeugd.

Bovenstaande bevindingen worden echter ontkracht in vier van de zes gevonden frames in de geanalyseerde krantenberichtgeving over klimaatjongeren. Het meest dominante frame (26%), dat van de gefrustreerde jongeren, geeft de klimaatjongeren een duidelijke stem in de Vlaamse kranten. Hun eisen en motivaties komen aan bod in de berichtgeving, waarbij een uitvergroete boze, gefrustreerde en ontevreden ondertoon ten opzichte van politici en hun gevoerde beleid primeert. Een tweede vaak voorkomend frame is dat van de jongeren als gamechangers (23%), waarbij in mediaberichtgeving stelselmatig aan bod komt hoe jongeren op verschillende niveaus – school, politiek, ouders, grootouders, publiek – verandering en bewustzijn teweeg brengen. Vervolgens worden jongeren in het derde meeste prominente frame geframed als geloofwaardig (18%). Dat frame geeft de jongeren weer als oprecht geëngageerd en betrokken bij de klimaatzaak, als betrouwbaar, als deskundig en daarbij consequent in hun acties. Dat frame ontkracht overigens de verschillende complottheorieën die de jongeren in twijfel trekken. Verschillende actoren steunen de jongeren en hun eisen in dat type mediaberichtgeving. Een laatste frame dat in tegenspraak is met tendensen in de berichtgeving over jongeren en protesten, is dat van de verantwoordelijke jongeren (13%), waarbij spijbelen niet als negatief wordt aanschouwd maar eerder als disruptieve burgerschapseducatie of kritisch tegenburgerschap. De inzet van de jongeren past in dat frame binnen de pedagogische visie van scholen. De verantwoordelijkheidszin van de jongeren in die berichtgeving wijst op jongeren die de consequenties van hun gedrag aanvaarden, en daarbij een vreedzaam en eventueel een educatief invullend protest voeren.

De frames die enigszins voorgaand onderzoek beamen zijn die van de ongeloofwaardige (15%) en onverantwoordelijke jongeren (5%). Het frame van de ongeloofwaardige jongeren staat kritisch ten opzichte van de jongeren en hun protestacties. Dat type krantenberichtgeving framet de jongeren als 'fake' en ongemotiveerde demonstranten die marionetten zijn van grotere machten, zelf de grootste vervuilers zijn en daarbij

onvoldoende geïnformeerd zijn over de klimaatproblematiek en het politieke systeem. Bovendien worden de jongeren in de artikelen waarop dat frame van toepassing is niet aanschouwd als een dwarsdoorsnede van hun generatie, waardoor bijgevolg een stille meerderheid onzichtbaar blijft. Het zesde en laatste frame van de onverantwoordelijke jongeren duidt op roekeloze jongeren die niet nadenken over de gevolgen van hun gedrag en opschudding veroorzaken. Spijbelen wordt binnen dat frame niet als wenselijk beschouwd.

Er vallen weinig opvallende verschillen op te sporen tussen het voorkomen van de frames in populaire en kwaliteitskranten. De populaire kranten volgen hetzelfde stramien als het totale sample. Bij de kwaliteitskranten komt het frame van de jongeren als gamechangers net iets meer voor dan het frame van de gefrustreerde jongeren.

De frames werden in een later onderzoekstadium op een deductieve wijze getoetst met het protestparadigma. Het komt niet als een verrassing dat de frames van de ongeloofwaardige en onverantwoordelijke jongeren, die instaan voor twintig procent van de nieuwsverslaggeving, het meest correleren met de kenmerken van het protestparadigma. Buiten de nadruk op geweld en irrationaliteit spoort het frame van onverantwoordelijke jongeren positief met de overige centrale kenmerken van dat paradigma. Het frame van de ongeloofwaardige jongeren benadrukt overigens wel de irrationaliteit van de jongeren. Beide frames beantwoorden aan de resterende kenmerken van het protestparadigma: het steunen van de status quo, de nadruk op spektakel en dramatische acties, de nadruk op afwijkend gedrag, het ondermijnen van de doelen en issues van de betogers en tot slot het betrekken van de publieke opinie om betogers in diskrediet te brengen. Doordat die frames echter niet dominant zijn, de overige frames slechts beperkt correleren met de afgeleide indicatoren of ze zelfs ontkrachten, kan geen oververtegenwoordiging van het protestparadigma worden vastgesteld in de mediaberichtgeving over klimaatjongeren gedurende de onderzoeksperiode.

Het opteren voor een frameanalyse als onderzoeksmethode roept echter een aantal vragen op, creëert een aantal conceptuele obstakels en stoot op een aantal tekortkomingen. Een eerste verduidelijking dient zich aan op het niveau van de onderzoeker zelf. Enige vorm van subjectiviteit is onvermijdelijk tijdens een frameanalyse. Als individu kun je niet starten met een wit blad los van eigen cognitieve kennis (Van Gorp, 2010, p. 90), eigen waarden en inzichten (Mortelmans, 2018, p. 20). Hoe een onderzoeker in het leven staat

en zich ten opzichte van zijn onderzoeksobject verhoudt, kan aldus invloed hebben op de resultaten, reikwijdte en vergelijkbaarheid van de bevindingen (Van Gorp, 2005, p. 485).

Er kan gesteld worden dat het benoemen van frames reeds framing inhoudt langs de kant van de onderzoeker (Van Gorp, 2005, p. 484). Daarin schuilt het gevaar dat onderzoekers neigen naar het ontwikkelen van frames die passen binnen de te beantwoorden onderzoeksvragen (Van Gorp, 2005, p. 485). Die subjectiviteit kan wel beperkt worden wanneer er strikte procedures worden gevolgd (Van Gorp, 2010, p. 92, Mortelmans, 2018, p. 26), wat in deze masterproef zeker het geval was. Dankzij het open, axiaal en selectief coderen werd het mogelijk om zich als het ware los te rukken van de data en een bepaald abstractieniveau te bereiken.

Om de betrouwbaarheid en validiteit van de analyse te verhogen, pleit Van Gorp (2010, p. 85) voor een aanpak waarbij inductieve en deductieve frameanalyse worden gecombineerd. Dat is een tweede gewichtige tekortkoming van dit onderzoek, die alsnog werd verzwakt door de frames in verband te brengen met het protestparadigma.

De beste codeerresultaten lijken bovendien diegene waar twee onderzoekers al het werk doen, om zo meer intercodeurbetrouwbaarheid te creëren. Er is ruimte voor discussie en meningen worden uitgewisseld terwijl bijvoorbeeld memo's worden neergeschreven (Van Gorp, 2010, p. 100). Ook hier stoot dit onderzoek op een valkuil. Gezien de insteek van het onderzoek, was het uiteraard niet mogelijk om met meerdere codeurs aan de masterproef te werken.

Bovendien zijn frames vaak ingebed in culturele thema's, waardoor de meest voor de hand liggende frames over het hoofd worden gezien. Dat komt doordat de frameanalist meestal een onderdeel is van de cultuur waarin het nieuws wordt geproduceerd (Van Gorp, 2010, p. 86). Dat probleem is te vermijden door verschillende perspectieven samen te brengen bij de analyse: zowel dat van iemand die tot de cultuur behoort als dat van een outsider (Van Gorp, 2010, p. 93). Dat vormt dan ook de laatste tekortkoming van dit onderzoek.

Waar dit onderzoek tekort schiet, kan toekomstige research echter een antwoord bieden. Naast het tegemoetkomen aan bovenstaande valkuilen, bestaan er een aantal aspecten waar toekomstig onderzoek aandacht aan kan geven. De huidige onderzoeksperiode beperkt zich tot de piek in de mediaberichtgeving. Het kan echter zinvol zijn om in kaart

te brengen hoe frames eventueel evolueren doorheen de tijd en of er al dan niet nieuwe frames ontstaan door de onderzoeksperiode uit te breiden. Gezien de klimaatprotesten doorheen de tijd afzwakten, kan een ander type mediaberichtgeving verwacht worden.

Deze masterproef beperkt zich verder tot de kwaliteits- en populaire kranten, maar de wijze waarop alternatieve en onafhankelijke nieuwssites berichten over de jongeren kan eveneens bepaalde – en mogelijke andere – frames uitlokken. Daarbij wordt gedacht aan Doorbraak, De Wereld Morgen en Apache.

Dit onderzoek beperkt zich tot Vlaamse kranten. Een uitbreiding naar Waalse kranten kan een Belgisch perspectief bieden en eventuele verschillen en parallellen weergeven. Naast België kan overigens een vergelijkende studie tussen velerlei landen nieuwe deuren openen.

Naast tekst vormen beelden bovendien interessante studieobjecten, omdat ze de aandacht van de lezer trekken, meer emotionele respons uitlokken en beter herinnerd worden. Een studie van fotomateriaal mondt mogelijk uit in totaal andere onderzoeksresultaten (Corrigall-Brown & Wilkes, 2011, p. 223). Daarnaast kan de analyse van televisienieuws een interessante invalshoek bieden om het onderzoeksobject te benaderen.

Vervolgens kan de focus verlegd worden van nieuwsverslaggeving naar sociale mediaberichtgeving, daarbij kan gedacht worden aan tweets van politici over de jongeren en hun klimaatacties. Toekomstig onderzoek kan tevens meer focussen op de spilfiguren (Anuna De Wever, Kyra Gantois, Adélaïde Charlier) om te achterhalen welke specifieke frames op hen van toepassing zijn.

Aangezien framing niet alleen duidt op hoe de journalist nieuws produceert, maar ook op hoe het publiek de frames interpreteert en al dan niet overneemt (Van Gorp, 2007a, p.14), kan toekomstig onderzoek de aandacht vestigen op wat de effecten van de nieuwsframes zijn op het publiek.

Een laatste aanzet voor toekomstig onderzoek kan gericht zijn op hoe de jongeren achter de beweging omgaan met de gevonden mediaframes en of die al dan niet overeenstemmen met de gewenste mediabeelden van Youth for Climate. Zoals reeds aangehaald in deze

masterproef spelen media een primaire rol in het vormgeven van de publieke perceptie over de jeugd (Levinsen & Wien, 2011, p. 837). Beelden hebben daarenboven een sterke impact op de ontwikkeling van jongeren (Op de Beeck, 2014, p. 12). Hoe de media jongeren in beeld brengen, is dus niet zonder gevolgen. Daarom vormen jongeren een kwetsbare groep in de samenleving die specifieke aandacht en verder onderzoek vereist.

In een volgend en laatste onderdeel van deze masterproef wordt via een interview met de spilfiguur van Youth for Climate, Anuna De Wever, een eerste aanzet verleend voor toekomstig onderzoek. Hoewel er geen veralgemeningen voor de hele beweging mogelijk zijn, geeft het wel een eerste impressie van de omgang van Youth for Climate met de media, hun verwachtingen ten opzichte van mediaberichtgeving, hun wenselijke mediabeelden en of die al dan niet overeenkomen met de gevonden frames van dit onderzoek.

Hoewel deze masterproef hiaten in de communicatiewetenschappelijke literatuur opvult, blijven bepaalde vragen onbeantwoord. Ongetwijfeld zal toekomstig onderzoek meer duidelijkheid bieden over het onderbelichte onderwerp.

7. Eerste aanzet voor volgend onderzoek

Eerst en vooral is het belangrijk om te onderstrepen dat dit interview gebeurde *na* de data-analyse, de verwerking van de resultaten en het opstellen van de mediaframes. Onderstaande informatie heeft dus geen invloed gehad op de gevonden frames en de resultaten van het onderzoek. De mediaframes werden na dit interview ook niet meer aangepast. Het is eerder een toetsing van de wenselijkheid van de inductief opgestelde frames voor de beweging. Het polst daarbij naar de positie en verwachtingen van Anuna De Wever en Youth for Climate ten opzichte van de media. De uitwerking van het interview is dus geen veralgemening voor alle klimaatjongeren. Hoewel onderstaande 'resultaten' een eerste inzicht en aanzet bieden, is verder onderzoek wenselijk. De geïnformeerde toestemming, interviewvragen, het interviewtranscript, de audio en zijn terug te vinden in de bijlagen op het VUB-platform Canvas.

De media-aandacht voor de klimaatbeweging is volgens Anuna bijzonder wenselijk en bovendien ook de opzet van de klimaatacties, "want natuurlijk als je niet in de media komt, dan weten mensen niet wat je doet" (bijlage 5, p. 1). Wat ze wel bijzonder jammer vindt, is dat de media gefocust hebben op haar persoonlijk of op zaken die er totaal niet toe doen. Dan denkt ze bijvoorbeeld aan Kyra Gantois die uit de beweging stapte of het Pukkelpopdrama. Bovendien heeft ze het gevoel dat de jongeren altijd aan het woord komen en niet de klimaatwetenschappers. Anuna vertelt dat ze "nog steeds echt aan het pushen is voor die informerende rol daarin" (bijlage 5, p. 2). Desalniettemin is ze van mening dat de berichtgeving over het algemeen positief reageert en steunend is ten opzichte van hun eisen. "De media hebben hun best gedaan om ons echt een platform te geven en om mensen te informeren" (bijlage 5, p. 5).

Echte mediastrategieën heeft Youth for Climate niet. Anuna wordt wel meestal aanzien als woordvoerder door de media. Uiteraard hebben ze achter de schermen discussies over wat er gezegd moet worden. De vrees om iets fout te zeggen heeft ze echter nooit. "*I carry the truth*, de waarheid ligt achter ons. Dus ik moet echt gewoon letterlijk zeggen wat ik denk en wat ik weet" (bijlage 5, p. 6). Wel merkt ze op dat politici haar regelmatig op een ander spoor trachten te brengen, waarbij het belangrijk is om nooit je doel uit het oog te verliezen.

In het frame van de gefrustreerde jongeren merkt Anuna een belangrijk connotatieverschil op. "We zijn niet gefrustreerd, we zijn enorm kwaad, dat vooral, én met reden. Je kan

zeggen: Youth for Climate is razend kwaad over het klimaatbeleid of Youth for Climate is een hoop gefrustreerde jongeren, dat is wel een heel andere connotatie" (bijlage 5, p. 8). Alsnog ziet dit onderzoek frustratie en kwaadheid dichtbij elkaar liggen, waardoor geopteerd is om het onder eenzelfde frame te brengen. Dat media over de jongeren berichten als gefrustreerd, vindt Anuna geen wenselijke manier om de eisen van de beweging over te brengen, maar zelfs "heel kleinerend" (bijlage 5, p. 8).

Het frame van de jongeren als gamechangers ziet ze daarentegen wel als een positief en wenselijk mediabeeld en komt volgens haar overeen met de realiteit. "We zijn er nog lang niet qua klimaatdoelstellingen, maar we hebben echt het debat gestart" (bijlage 5, p. 9). Ze maakt hierbij een expliciete referentie naar het politieke debat: klimaatdebatten in het Europees Parlement, waar ze nu overigens stage loopt, verwijzen steeds naar de klimaatjongeren. Door de jongeren voor te stellen als gamechangers worden bovendien twee van hun drie grote doelen bereikt: klimaat in het publieke debat gooien en de druk opvoeren, "en dan politieke reactie, maar dat is niet echt gelukt" (bijlage 5, p. 9). Bovendien ziet ze dat mediaframe zelfs als een intrinsieke motivatie voor de jongeren om te blijven doorgaan. Zo weten jongeren dat ze "echt een verschil hebben gemaakt door op straat te komen" (bijlage 5, p. 9). Die mentale boost is volgens de literatuur overigens een belangrijk functie van de media voor sociale bewegingen (Kensicki, 2001, p. 150).

Anuna heeft twee verklaringen die aan de basis liggen van de tegenstelling tussen het frame van de geloofwaardige jongeren en het frame van de ongeloofwaardige jongeren. "Ten eerste is dat omdat heel veel mensen de klimaatcrisis minimaliseren. Ten tweede omdat mensen niet doorhebben dat ik én iedereen opgegroeid is in een maatschappij die eigenlijk verslaafd is aan fossiele brandstof" (bijlage 5, p. 11). Het frame van de ongeloofwaardige jongeren ziet Anuna bovendien niet als een wenselijke wijze om in de media aan bod te komen. "Mensen die ons ongeloofwaardig noemen, ontkennen de meeste wetenschap die er bestaat in heel de wereld" (bijlage 5, p. 10).

Op het feit dat de media hen bij de start van de klimaatacties afspiegelen als onverantwoordelijk, reageert Anuna nuchter. Het vormt geen probleem aangezien enkel de eerste klimaatmars chaotisch was en lichtjes uit de hand liep. "Wij zijn geen gewelddadige organisatie geworden daarna. Wij hebben allemaal vreedzame marsen georganiseerd, maar die eerste keer was het wel goed dat dat vuurwerk was" (bijlage 5, p. 13). Die vaststelling stemt tevens overeen met de mediaberichtgeving: geweld komt nooit aan bod in de gevonden frames.

Dat mediaberichtgeving ontspoort in het "spijbelen is goed" en "spijbelen is slecht" debat vindt Anuna unfair. Spijbelen is net ook een van de redenen waarom de beweging zo groot is geworden. "Het is heel onterecht dat ze zeggen van 'ja, jullie moeten naar school en dingen leren'. Wat leren? Ik heb nooit één uur over klimaatverandering geleerd" (bijlage 5, p. 14). Op de vraag of spijbelen een tactiek zal blijven is ze klaar en duidelijk. "Die burgerlijke ongehoorzaamheid, die gaat altijd blijven. Die gaat waarschijnlijk nog erger worden, want dat is ook maar de enige kracht die wij hebben. Door het vriendelijk te vragen, gaat het niet gebeuren" (bijlage 5, p. 14).

8. Bronnenlijst

8.1 Wetenschappelijke bronnen

- Arnold, H., Cohen, F. G., & Warner, A. (2009). Youth and Environmental Action: Perspectives of Young Environmental Leaders on Their Formative Influences. *The Journal of Environmental Education*, 40(3), 27-36.
- Bauwens, J. (2009). Kinderen, nieuwsmedia en communicatieve rechten: mission impossible? In N. Willems, & J. Geboers (Eds.), *Beeldvorming over kinderen en jongeren. Kinderrechtenforum* 6 (pp. 35-42). Gent, Belgium: Druk In De Weer.
- Benford, R. D., & Snow, D. A. (2000). Framing Processes and Social Movements: An Overview and Assessment. *Annual Review of Sociology*, 26, 611-639.
- Bertuzzi, N. (2019). Political Generations and the Italian Environmental Movement(s): Innovative Youth Activism and the Permanence of Collective Actor. *American Behavioral Scientist*, 63(11), 1556-1577.
- Björnehed, E., & Erikson, J. (2018). Making the most of the frame: developing the analytical potential of frame analysis. *Policy Studies*, 39(2), 109-126.
- Bowman, B. (2019). Imagining future worlds alongside young climate activists: a new framework for research. *Fennia - International Journal of Geography*, 197(2), 295-305.
- Boykoff, J. (2006). Framing Dissent: Mass-Media Coverage of the Global Justice Movement. *New Political Science*, 28(2), 201-228.
- Boyle, M. P., McCluskey, M. R., McLeod, D. M., & Stein S. E. (2005). Newspapers and protest: an examination of protest coverage from 1960 to 1999. *Journalism & Mass Communications Quarterly*, 82(3), 638-653.

- Cable, J. (2017). Communication Sciences and the Study of Social Movements. In C. Roggeband, & B. Klandermans, B (Eds.), *Handbook of social movements across disciplines* (pp. 185-201). New York, NY: Springer International Publishing.
- Cammaerts, B. (2012). Protest logics and the mediation opportunity structure. *European Journal of Communication*, 27(2), 117-134.
- Cammaerts, B. (2013). The Mediation of Insurrectionary Symbolic Damage: The 2010 U.K. Student Protests. *The International Journal of Press/Politics*, 18(4), 525-548.
- Castells, M. (2004). *The Power of Identity* (2nd ed.). Oxford, England: Blackwell.
- Checkoway, B., Richards-Schuster, K., Abdullah, S., Aragon, M., Facio, E., Figueroa, L., . . . White, A. (2003). Young people as competent citizens. *Community Development Journal*, 38(4), 298-309.
- Ciurel, D. (2018). The Framing of Protest. *Professional Communication and Translation Studies*, 11, 7-15.
- Cornelissen, M. (2000). *'De' jongere bestaat niet. Negatieve gevolgen van beeldvorming over jongeren*. Utrecht, The Netherlands: Landelijk Bureau Leeftijdscriminatie.
- Corner, A., Roberts, O., Chiari, S., Völler, S., Mayrhuber, E. S., Mandl, S., & Monson, K. (2015). How do young people engage with climate change? The role of knowledge, values, message framing, and trusted communicators. *WIREs Climate Chang* 6(5), 523-534.
- Corrigall-Brown, C. (2016). What Gets Covered? An Examination of Media Coverage of the Environmental Movement in Canada. *Canadian Review of Sociology/Revue Canadienne de Sociologie*, 53(1), 72-93.

- Corrigall-Brown, C., & Wilkes, R. (2011). Picturing Protest: The Visual Framing of Collective Action by First Nations in Canada. *American Behavioral Scientist*, 56(2), 223-243.
- Cretney, R., & Nissen, S. (2019). Climate politics ten years from Copenhagen: activism, emergencies, and possibilities. In S.H. Bickerton (Ed.), *Women Talking Politics A research magazine of the NZPSA* (pp. 15-19). Geraadpleegd van <https://nzpsa.co.nz/resources/Documents/WTP/Women%20Talking%20Politics%202019.pdf#page=15>
- Cushion, S. (2007). Protesting their Apathy? An Analysis of British Press Coverage of Young anti-Iraq War Protestors. *Journal of Youth Studies*, 10(4), 419-437.
- De Vydt, M. (2020). Belgium. In J. de Moor, K. Uba, M. Wahlström, M. Wennerhag, & M. De Vydt (Eds.), *Protest for a future II: Composition, mobilization and motives of the participants in Fridays For Future climate protests on 20-27 September, 2019, in 19 cities around the world* (pp. 69-86). Geraadpleegd van <https://gup.ub.gu.se/file/208059>
- De Vydt, M., & Wouters, R. (2019). Belgium. In M. Wahlström, P. Kocyba, M. De Vydt, & J. de Moor (Eds.), *Protest for a future: Composition, mobilization and motives of the participants in Fridays For Future climate protests on 15 March, 2019 in 13 European cities* (pp. 42-54). Geraadpleegd van <https://gup.ub.gu.se/file/207863>
- della porta, D., & Parks, L. (2014). Framing Processes in the Climate Movement: From Climate Change to Climate Justice. In M., Diets, & H., Garrelts (Eds.), *Routledge handbook of climate change movements* (pp. 19-31). London, England: Routledge.

- Di Cicco, D. (2010). The Public Nuisance Paradigm: Changes in Mass Media Coverage of Political Protest since the 1960s. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 87(1), 135-153.
- Donders, K., Enli, G., Raats, T., & Syvertsen, T. (2018). Digitisation, internationalisation, and changing business models in local media markets: an analysis of commercial media's perceptions on challenges ahead. *Journal of Media Business Studies*, 15(2), 89-107.
- Entman, R. (1993). Framing. Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Fisher, D. (2019). The broader importance of #Fridays for Future. *Nature Climate Change*, 9, 428-433.
- Fisher, S. R. (2016). Life trajectories of youth committing to climate activism. *Environmental Education Research*, 22(2), 229-247.
- Franz-Lien, J. (2020). The climate-change movement according to change science. *Edpacs*, 61(1), 1-10.
- Gitlin, T. (1980). *The whole world is watching: Mass media and the making and unmaking of the new left*. Berkeley: University of California Press.
- Greenberg, D. W. (1985). Staging media events to achieve legitimacy: A case study of Britain's Friends of the Earth. *Political Communication and Persuasion*, 2(4), 347-362.
- Gulliver, T., & Herriot, L. (2015). 'SOME LIKEN IT TO THE ARAB SPRING' Youth and the politically legitimate subject. *Critical Discourse Studies*, 12(2), 206-225.

- Harlow, S., & Johnson, T. (2011). Overthrowing the Protest Paradigm? How The New York Times, Global Voices and Twitter Covered the Egyptian Revolution. *International Journal of Communication*, 5, 1359-1374.
- Heinderyckx, F. (2019). Seeking bearings: How journalism scholarship must assist in navigating the news industry in the digital vortex. *Journalism*, 20(1), 98-101.
- Hopke, J. E. (2012). Water Gives Life: Framing an Environmental Justice Movement in the Mainstream and Alternative Salvadoran Press. *Environmental Communication*, 6(3), 365-382.
- Hutchins, B., & Lester, L. (2006). Environmental protest and tap-dancing with the media in the information age. *Media, Culture & Society*, 28(3), 433-451.
- Jacobsson, D. (2020). Young vs old? Truancy or new radical politics? Journalistic discourses about social protests in relation to the climate crisis. *Critical Discourse Studies*, 1-17.
- Kaibin, X. (2013). Framing Occupy Wall Street: A Content Analysis of The New York Times and USA Today. *International Journal of Communication*, 7, 2412-2432.
- Kensicki, L. J. (2001). Deaf President Now! Positive Media Framing of a Social Movement within a Hegemonic Political Environment. *Journal of Communication Inquiry*, 25(2), 147-166.
- Ketelaars, P. (2017). Tracing Protest Motives: The Link Between Newspaper Coverage, Movement Messages, and Demonstrators' Reasons to Protest. *Sociological Forum*, 32(3), 480-500.
- Kilgo, D. K., & Harlow, S. (2019). Protests, Media Coverage, and a Hierarchy of Social Struggle. *The International Journal of Press/Politics*, 24(4), 508-530.

- Kleres, J., & Wettergren, Å. (2017). Fear, hope, anger, and guilt in climate activism, *Social Movement Studies*, 16(5), 507-519.
- Kriesi, H., Koopmans, R., Duyvendak, J. W., & Guigni, M. G. (1992). New social movements and political opportunities in Western Europe. *European Journal of Political Research*, 22(2), 219-244.
- Lahussen, C., & Kiess, J. (2019). The Diverging Presence of Youth in Public Discourse: A Comparative Analysis of Youth-Related Debates Across Countries and Issue Fields. *American Behavioral Scientist*, 64(5), 574-590.
- Lecheler, S., & Kruike-meier, S. (2016). Re-evaluating journalistic routines in a digital age: A review of research on the use of online sources. *New Media & Society*, 18(1), 156-171.
- Lee, F. L. F. (2014). Triggering the Protest Paradigm: Examining Factors Affecting News Coverage of Protest. *International Journal of Communication*, 8, 2725-2746.
- Lepianka, D. (2015). The Representation of Youth in the Dutch News Media. *Young*, 23(4), 277-292.
- Levinsen, K., & Wien, C. (2011). Changing media representations of youth in the news – a content analysis of Danish newspapers 1953–2003. *Journal of Youth Studies*, 14(7), 837-851.
- Mampaey, J., De Wit, K., & Broucker, B. (2019). The delegitimation of student protest against market-oriented reforms in higher education: the role of mass media discourse. *Studies in Higher Education*, 1-11.
- Manssens, J., & Walgrave, L. (1998). *Populair en/of kwaliteit : de Vlaamse pers over de zaak-Dutroux*. Antwerpen: UIA. Departement Politieke en Sociale Wetenschappen.

- Marris, E. (2019). Why young climate activists have captured the world's attention. *Nature*, 573, 471-472.
- McCurdy, P. (2012). Social Movements, Protest and Mainstream Media. *Sociology Compass*, 6(3), 244-255.
- McLeod, D. (2007). News Coverage and Social Protest: How the Media's Protest Paradigm Exacerbates Social Conflict. *Journal of Dispute Resolution*, 1(12), 185-194.
- McLeod, D. M., & Hertog, J. K. (1999). Social Control, Social Change and the Mass Media's Role in the Regulation of Protest Groups. In D. Demers, & K. Viswanath (Eds.), *Mass Media, Social Control and Social Change: A Macrosocial Perspective* (pp. 305-330). Ames: Iowa State University Press.
- McQuail, D. (2000). *McQuail's mass communication theory* (5th ed.). London, England: Sage.
- Moernaut, R., Mast, J., & Pauwels, L. (2018). Framing Climate Change: A Multi-level Model. In W. L. Filho, E. Manolas, A. M. Azul, U. M. Azeiteiro, & H. McGhie (Eds.), *Handbook of Climate Change Communication* (pp. 215-271). Cham, Switzerland: Springer.
- Morris, A., & Staggengborg, S. (2004). Leadership in Social Movements. In D. A. Snow, S. A. Soule, & H. Kriesi (Eds.), *The Blackwell Companion to Social Movements* (pp. 171-196). London, England: John Wiley & Sons.
- Mortelmans, D. (2018). *Handboek Kwalitatieve Onderzoeksmethoden* (5th ed.). Leuven, Belgium: Acco.
- Obregón, R., & Tufte, T. (2017). Communication, Social Movements, and Collective Action: Toward a New Research Agenda in Communication for Development and Social Change. *Journal of Communication*, 67(5), 635-645.

- O'Brien, K., Selboe, E. & Hayward, B.M. (2018). Exploring youth activism on climate change: dutiful, disruptive, and dangerous dissent. *Ecology and Society*, 23(3), 1-13.
- Ojala, M. (2012). Hope and climate change: the importance of hope for environmental engagement among young people. *Environmental Education Research*, 18(5), 625-642.
- Op de Beeck, H. (2014). *De betekenis van beelden: relatie tussen mediabeelden en zelfwaardering van Vlaamse kinderen en jongeren*. Geraadpleegd van https://limo.libis.be/primoeexplore/fulldisplay?docid=LIRIAS1921376&context=L&id=Lirias&search_scope=Lirias&tab=default_tab&lang=en_US&fromSitemap=1
- Reul, R., Paulussen, S., Raeijmaekers, D., van der Steen, L., & Maesele, P. (2018). Professional journalistic routines and the protest paradigm: The Big Potato Swap in traditional and alternative media. *Journalism*, 19(7), 899-916.
- Rucht, D. (2004). The Quadruple 'A'. Media strategies of protest movements sinds the 1960s. In W. Van De Donk, B. D. Loader, P. G. Nixon, & D. Rucht (Eds.), *Cyberprotest: New Media, Citizens and Social Movements* (pp. 25-48). London, England: Routledge.
- Rucht, D. (2013). Protest movements and their media usages. In B. Cammaerts, A. Mattonie, & P. McCurdy (Eds.), *Mediation and protest movements* (pp. 249-269). Bristol, England: Intellect.
- Scalmer, S. (2002). *Dissent Events: Protest, the Media and the Political Gimmick in Australia*. Kensington: University of New South Wales Press.
- Scheufele, B. (1999). Frames, schemata, and news reporting. *The European Journal of Communication Research*, 31(1), 65-81.

- Sheoin, T. M. (2013). Framing the movement, framing the protests: mass media coverage of the anti-globalisation movement. *Interface: A Journal for and about Social Movements*, 5(1), 272-365.
- Silova, I., Brezheniuk, V., Kudasova, M., Mun, O., & Artemev, N. (2014). Youth Protests against Education Privatization Reforms in Post-Soviet States. *European Education*, 46(3), 75-99.
- Sloam, J. (2014). 'The outraged young': young Europeans, civic engagement and the new media in a time of crisis. *Information, Communication & Society*, 17(2), 217-231.
- Smith, J., McCarthy, J. D., McPhail, C., & Augustyn, B. (2001). From Protest to Agenda Building: Description Bias in Media Coverage of Protest Events in Washington, D.C. *Social Forces*, 79(4), 1397-1423.
- Snow, D. A., & Benford, R. D. (1988). Ideology, Frame Resonance and Participant Mobilization. In B. Klandermans, H. Kriesi, & S. G. Tarrow (Eds.), *From Structure to Action: Comparing Social Movement Research Across Cultures* (pp. 197-217). Greenwich, CT: JAI Press.
- Snow, D. A., Rochford, E. B., Worden, S. K., & Benford, R. D. (1986). Frame Alignment Processes, Micromobilization, and Movement Participation. *American Sociological Review*, 51(4), 464-481.
- Soneryd, L., & Cassegård, C. (2017). Chapter 5: COP as a global public sphere: news media frames, movement frames and media standing of climate movement actors. In C. Cassegård, L. Soneryd, H. Thorn, & A. Wettergren (Eds.), *Climate Action in a Globalizing World Comparative Perspectives on Environmental Movements in the Global North* (pp. 104-123). London, England: Routledge.

- Strauss, A. L., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. Newbury Park, CA: Sage.
- Such, E., Walker, O., & Walker, R. (2005). Anti-War Children: Representation of youth protests against the Second Iraq War in the British national press. *Childhood*, 12(3), 301-326.
- Thomas, A., Cretney, R., & Hayward, B. (2019). Student Strike 4 Climate: Justice, emergency and citizenship. *New Zealand Geographer*, 75(2), 96-100.
- Thurlow, C. (2007). Fabricating youth: New-media discourse and technologization of young people. In S. Johnson, & A. Ensslin (Eds.), *Language in the Media: Representations, Identities, Ideologies* (pp. 271-297). London, England: Bloomsbury Publishing.
- Trivundža, I. T., & Brlek, S. S. (2017). Looking for Mr Hyde: The protest paradigm, violence and (de)legitimation of mass political protests. *International Journal of Media & Cultural Politics*, 13(1), 131-148.
- Tuchman, G. (1978). *Making News: A Study in the Construction of Reality*. New York, NY: The Free Press.
- Turcotte-Summers, J. (2016). "Recess Is Over, Students": The Suburban's Framing of Educational Issues and the 2012 Printemps Érablé. *Canadian Journal of Communication*, 41(1), 177-186.
- Van Gorp, B. (2005). Where is the frame? Victims and intruders in the Belgian press coverage of the asylum issue. *European Journal of Communication*, 20(4), 484-507.
- Van Gorp, B. (2006). *Framing asiel: Indringers en slachtoffers in de pers*. Leuven, Belgium: Acco.

- Van Gorp, B. (2007). The constructionist approach to framing. Bringing culture back in. *Journal of Communication*, 57(1), 57-78.
- Van Gorp, B. (2007). Het reconstrueren van frames via inductieve inhoudsanalyse: uitgangspunten en procedures. *Kwalon*, 12(2), 13-18.
- Van Gorp, B. (2010). "Strategies to Take Subjectivity Out of Framing Analysis." In P. D'Angelo, & J.A. Kuypers (Eds.), *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives* (pp. 84-109). New York, NY: Routledge.
- Van Leuven, S., Deprez, A., & Raeymaeckers, K. (2014). Towards more balanced news access? A study on the impact of cost-cutting and Web 2.0 on the mediated public sphere. *Journalism*, 15(7), 850-867.
- Vélez, V., Perez Huber L., Benavides Lopez, C., de la Luz, A., & Solórzano, D. G. (2008). Battling for Human Rights and Social Justice: A Latina/o Critical Race Media Analysis of Latina/o Student Youth Activism in the Wake of 2006 Anti-Immigrant Sentiment. *Social Justice*, 35(1), 7-27.
- Verhulst, J., & Walgrave, S. (2005). Gezien worden of gezien zijn? Over oude en nieuwe sociale bewegingen in de Vlaamse pers. *Mens & Maatschappij*, 80(4), 305-327.
- Vliegenthart, R. (2013). Media Framing and Social Movements. In D. A. Snow, D. Della Porta, B. Klandermans, & D. Mcadma (Eds.), *The Wiley-Blackwell Encyclopedia of Social and Political Movements* (pp. 733-736). Hoboken, NJ: Wiley-Backwell.
- Vliegenthart, R., & Walgrave, S. (2012). Chapter 30: The Interdependency of Mass Media and Social Movements. In H. A. Semetko, & M. Scammell (Eds.), *The SAGE Handbook of Political Communication* (pp. 387-403). Los Angeles, CA: Sage.
- Wahlström, M., Wennerhag, M., & Rootes, C. (2013). Framing "The Climate Issue": Patterns of Participation and Prognostic Frames among Climate Summit Protesters. *Global Environmental Politics*, 13(4), 101-122.

- Walgrave, S., & Manssens, J. (2000). The Making of The White March: The Mass Media as a Mobilizing Alternative to Movement Organizations. *Mobilization*, 5(2), 217-239.
- Walgrave, S., & Vliegthart, R. (2012). The Complex Agenda-Setting Power of Protest: Demonstrations, Media, Parliament, Government, and Legislation in Belgium, 1993-2000. *Mobilization*, 17(2), 129-156.
- Wouters, R. (2014). From the street to the screen: Characteristics of protest events as determinants of television news coverage. *Mobilization*, 18(1), 83-105.
- Wouters, R., De Vydt, M., & Knops, L. (2019). *Klimaatpijbelars ontcijferd: Een beschrijvend onderzoek naar de kenmerken, drijfveren, mobilisatie- en participatiepatronen van Youth for Climate-Facebooksympathisanten*. Geraadpleegd van https://www.uantwerpen.be/images/uantwerpen/container2608/files/20190221_Rapport%20YfC-survey.pdf
- Yang, H., & Van Gorp, B. (2019). Framing the Asian infrastructure investment bank: a qualitative analysis of the political debate and media coverage on a China-led multilateral institution. *The Pacific Review*, 32(4), 603-634.

8.2 Niet-wetenschappelijke bronnen

CIM. (2019). Bereik resultaten. Geraadpleegd van <https://www.cim.be/nl/pers/bereik-resultaten>

Credibility gap. (1995). In *Collins COBUILD English dictionary*. London, England: Harper Collins.

Credibility. (1995). In *Collins COBUILD English dictionary*. London, England: Harper Collins.

Debusschere, B. (2020, 10 januari). Heeft Youth for Climate gefaald? Nee, zegt deze politicoloog. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://www.demorgen.be/>

Frustrated. (1995). In *Collins COBUILD English dictionary*. London, England: Harper Collins.

Gamechanger. (2013). In *Van Dale*. Geraadpleegd van <https://vowb-vandale-nl.myezproxy.vub.ac.be/zoeken/zoeken.do>

Gamechanger. (2020). In *Lexico* Geraadpleegd van https://www.lexico.com/definition/game_changer

Gefrustreerd. (2020). In *Van Dale*. Geraadpleegd van <https://vowb-vandale-nl.myezproxy.vub.ac.be/zoeken/zoeken.do>

Geloofwaardigheid. (2020). In *Van Dale*. Geraadpleegd van <https://vowb-vandale-nl.myezproxy.vub.ac.be/zoeken/zoeken.do>

Irresponsible. (1995). In *Collins COBUILD English dictionary*. London, England: Harper Collins.

Klimaatcoalitie. (2020). Leden. Geraadpleegd van <http://www.klimaatcoalitie.be/leden>

Ongeloofwaardig. (2020). In *Van Dale*. Geraadpleegd van <https://vowb-vandale-nl.myezproxy.vub.ac.be/zoeken/zoeken.do>

Responsible. (1995). In *Collins COBUILD English dictionary*. London, England: Harper Collins.

Vlaamse Regulator voor de Media. (2019). *Mediaconcentratie in Vlaanderen: Rapport 2019*. Geraadpleegd van http://vlaamseregulatormedia.be/sites/default/files/pdfversions/mediaconcentratierapport_2019_zonder_afloop.pdf

Wouters, R., & De Vydt, M. (2019). Youth for Climate Belgium: The narrative of an exceptional protest wave. Geraadpleegd op 25 november 2019 van <https://mobilizingideas.wordpress.com/2019/04/12/youth-for-climate-belgium-the-narrative-of-an-exceptional-protest-wave/>

Youth for Climate. (2018, 29 december). *Join the momevement #youthforclimate* [Facebook]. Geraadpleegd van <https://www.facebook.com/watch/?v=373156863443853>

Youth for Climate. (2020). Over ons. Geraadpleegd op 10 december 2019 van <https://youthforclimate.be/nl/over-ons/>

Youth for Climate. (2020). Thuispagina. Geraadpleegd op 10 december 2019 van <https://youthforclimate.be/nl/>

8.3 Sample

ADPW. (2019, 8 februari). Meer dan 10.000 man op Leuvense klimaatmars. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Aerts, R. (2019, 15 januari). Wij, leraars, staan achter de scholieren om het klimaat te redden. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Agirdag, O., & Claes, E. (2019, 12 januari). Klimaatpijbelen is geen luxeverzuim. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Bauwens, D. (2019, 19 januari). "Huidige generatie tieners is de progressiefste ooit." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Bauwens, D., & De Boeck, A. (2019, 18 januari). "Dit is een nieuwe vorm van politiek." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Beckers, L., & Swartenbroux, K. (2019, 28 januari). Actie of payback in mei. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

België koning van klimaatprotest. (2019, 28 januari). *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Bernaerts, J. (2019, 1 maart). "Ja, wij zijn burgerlijk ongehoorzaam. En terecht ook." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Betogers laten straten kraaknet achter. (2019, 15 februari). *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

BJS. (2019, 27 februari). "Blijkbaars ons punt nog niet gemaakt." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Bosmans, W. (2019, 14 februari). School straft klimaatspijbelers met professor: "Ik zie de domste protestslogans in de betoging." *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Bral, S. (2019, 15 februari). Met z'n allen Anuna achterna. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Brinckman, B. (2019, 2 februari). Als de Wetstraat kreunt door het volk. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Cattebeke, H. (2019, 26 januari). "Dat de scholieren die politici in volle kiescampagne maar goed onder druk zetten." *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Clemens, K. (2019, 2 maart). Het meisje naast Anuna. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Clemens, K. (2019, 25 maart). Spijbelers blijven nu ook slapen. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Cools, S. (2019, 12 februari). Het is een complot toch? *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

De Belser Munyaneza, J. (2019, 25 januari). "Ja, de zeespiegel stijgt, maar veel mensen verzuipen nu al." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

De Boeck, A. (2019, 18 januari). "Een nieuwe generatie die opstaat." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

De Boeck, A. (2019, 28 januari). Betogers verhogen druk op politiek. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

De Ceulaer, J. (2019, 30 maart). "Politici zijn bang voor de straat." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

- De Grauwe, P. (2019, 22 januari). Klimaatspijbelaars zijn belangrijker dan bedrijfsleiders in Davos. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- De Meyere, J., Geerinck, I., Nijs, H., Kerkhofs, E., Meeusen, L., Maeckelbergh, L., & Kanakaris, S. (2019, 19 januari). Van 'Bravo, scholieren' tot 'schijnheilige beweging': lezers over de klimaatspijbelaars. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Deblaere, J. (2019, 18 januari). Puntgemaakt. wat nu? *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Debusschere, B. (2019, 25 maart). Wetstraat bezet voor klimaat. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Dehaene, M. (2019, 15 maart). Leerlingen verplicht naar klimaatmars? Niet bij ons. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Dekeyser, A. (2019, 28 januari). Op familie-uitstap voor het klimaat. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Delputte, L. (2019, 19 januari). Maarten Boudry ziet geen structurele protestbeweging in Youth for Climate: 'Het establishment knuffelt de klimaatspijbelaars dood'. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Delvaux, B. (2019, 23 februari). De nieuwe Antigones. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Dooms, N. (2019, 18 januari). Ook Dendermonde brost voor het klimaat. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Dumon, P. (2019, 4 februari). "Spijbelaars, betoog in uw eigen stad." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

- En nu is 't aan u, vinden de jongeren. (2019, 1 februari). *Het Laatste Nieuws*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Fraih, T. (2019, 15 februari). Redelijk onredelijk. *De Morgen*. Geraadpleegd van
<https://academic.gopress.be/>
- FVI. (2019, 25 februari). 10.000 klimaatbetogers ook in Gent paraat. *Het Laatste Nieuws*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Galle, C. (2019, 12 januari). Als het maar geen klimaatspijbelaar wordt. *De Morgen*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Geusens, S. (2019, 21 januari). Spijbelars voor klimaat krijgen forse versterking. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Ghysens, P. (2019, 16 januari). Spijbelmars professionaliseert. *Het Laatste Nieuws*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Goegebeur, A. (2019, 8 februari). "Koen, maak het groen!" *Het Nieuwsblad*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Gordts, P. (2019, 1 februari). "Samen met klimaatjongeren naar oplossingen zoeken." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Gordts, P. (2019, 16 maart). Hoe de schwung erin houden tot in mei. *De Morgen*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Gyssels, A., & Lagast, C. (2019, 5 februari). Het Schauvliege-complot. *Het Nieuwsblad*.
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Huysentruyt, B. (2019, 24 januari). Atheneum leert klimaatspijbelars lesje. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

- Huysentruyt, B. (2019, 8 februari). "Al bedreigingen gekregen, maar dit is voor goede zaak." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Justaert, M. (2019, 5 februari). Schauvliege noemt klimaatbetogingen 'opgezet spel'. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Kelepouris, S. (2019, 16 januari). Klimaatpijbelen maakt school. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Kelepouris, S. (2019, 26 januari). Voor de jeugd is klimaat hét verkiezingsthema. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- "Laat CLB maar bij mij aanbellen." (2019, 12 januari) *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Lanssens, P. (2019, 9 januari). Leerlingen staken voor beter klimaat. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Lanssens, P. (2019, 12 februari). "We counteren kritiek dat we zelfs niets doen." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Lanssens, P. (2019, 2 maart). Kortrijk heeft eigen 'Anuna'. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Lanssens, P. (2019, 23 januari). "Klimaatpijbelers krijgen geen straf." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Lanssens, P. (2019, 25 januari). "Politici, schuif problemen niet voor u uit." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Lanssens, P. (2019, 4 maart). Klimaatcrisis kleurt carnaval. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Lemaitre, F. (2019, 16 janarui). Babyboomers steunen 'brossen voor de bossen'. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Lesaffer, P. (2019, 26 maart). Steun op straat, niet in parlement. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Lievens, R. (2019, 25 januari). Strafstudie dreigt voor klimaatspijelaars. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

LXB. (2019, 22 februari). Met 5.000 voor beter klimaatbeleid. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Maeckelbergh, B. (2019, 31 januari). "Sommige mensen hebben vooral een knuffel nodig." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Martin, M. (2019, 11 januari). "Ja, spijbelen is de juiste manier. Had u hier anders gestaan?" *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Martin, M. (2019, 1 februari). Groeipijnen horen erbij. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Martin, M. (2019, 8 februari). Klimaatprotest bezwijkt niet. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Martin, M. (2019, 11 februari). "Ik wil gewoon zien het de wereld eruitzien tussen Gent en Brussel." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Martin, M. (2019, 14 februari). "Gasten, we zijn helemaal tot in Brussel geraakt." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Martin, M. (2019, 21 februari). Klimaatcomités zijn hot op school. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

- Martin, M., & Gordts, P. (2019, 15 februari). "Het voelt dit keer wat militanter aan." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Mertens, B. (2019, 1 februari). "Kinderen steeds vaker ingezet voor ideologische kwesties." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Mertens, B. (2019, 5 februari). Extra maatregelen want... Anuna (17) komt mee betogen. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Michaux, A. (2019, 26 maart). Ochtendgymnastiek houdt koude weg bij activisten. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Moors, C. (2019, 16 maart). "Zijn we nu met genoeg?" *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Neyt, G. (2019, 22 februari). "Boos! Kwaad! Woedend!" *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Poppelmonde, J. (2019, 18 januari). De groene geest met de paplepel ingegoten. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Provoost, B. (2019, 18 januari). "Anuna schudde ons wakker: we gaan door tot het einde." *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Rabaey, M. (2019, 26 januari). "Dit protest is zeker geen korte opstoot." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Remmery, S. (2019, 11 januari). Die strafstudie nemen ze er graag bij. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Remmery, S. (2019, 23 januari). Mama, mag ik meedoen? *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

- Renson, I., & Saelens, M. (2019, 26 januari). "Hou vol. Je hebt meer macht dan je denkt." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Rogiers, F. (2019, 2 februari). "Wij laten ons niet weglachen." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Rogiers, F. (2019, 2 maart). "Na 26 mei komt er nog veel meer disruptie op ons af." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 12 januari). Jong, ongerust en vaak onbegrepen. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 25 januari). "We leren alles over de Romeinen, niets over het klimaat." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 25 januari). Van 3.000 over 12.500 naar 35.000 spijbelaars. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 31 januari). Klimaatpanel moet eisen jongeren onderbouwen. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 8 februari). "Nu moet de minister zich weer inwerken." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 15 februari). Op naar nummer zeven, nu met Greta. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Saelens, M. (2019, 1 maart). Gespreksstof van keukentafel tot Europese Commissie. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Schepers, C. (2019, 22 februari). Waarom een klimaatmars wél een schoolactiviteit kan zijn. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Schoemaker, T. (2019, 7 februari). Brief van de dag. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Segers, J. (2019, 18 januari). Onze opinie. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Segers, J. (2019, 25 januari). Onze opinie. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Segers, J. (2019, 30 januari). Onze opinie. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Segers, J. (2019, 8 februari). Onze opinie. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Segers, J. (2019, 23 februari). Onze opinie. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Somers, S. (2019, 2 maart). "Als pleegkind kan ik misschien een voorbeeld zijn." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Spoormakers, S. (2019, 11 januari). "We blijven komen, elke week. Tot we gehoord worden." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Spoormakers, S. (2019, 15 februari). "Stop met schieten op elkaar en op ons. Doe nu eens iets." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Spoormakers, S. (2019, 8 februari). "Te groot om complot te zijn." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Steen, G., & Belpaeme, L. (2019, 25 januari). "Laat ze maar zeggen, wij wéten waarom we op straat komen." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

- Swinnen, S. (2019, 25 januari). "Dat ze nu maar speelplaats proper houden." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Swinnen, S. (2019, 25 januari). "Scholieren zijn welkom, maar niet voor losse babbel." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Van Horenbeek, J. (2019, 8 maart) "Doemdenkers? Dat zijn we niet. No fucking way." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Van Impe, L. (2019, 12 januari). "Ik wil het de politici horen zeggen. Dat ze iets gaan doen en dat er iets zal gebeuren." *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Van Maele, P. (2019, 11 januari). "We zijn hier niet voor de extra vrije dag." *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Van Regenmortel, J. (2019, 12 januari). Stemmen mag ze nog niet, maar de Wetstraat hoorde haar wel. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Van Reybrouck, D. (2019, 18 januari). De ware klimaatSpijbelars, dat zijn onze politici. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Van Wynsberghe, E. (2019, 16 januari). Nu ook spijbelactie in Antwerpen. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Vandaele, J. (2019, 24 januari). Spijbelen voor het klimaat? Voer ook actie ín de school. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>
- Vanhamme, M. (2019, 24 januari). Directeur Sint-Martinusschool waarschuwt klimaatSpijbelars. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vanheusden, K. (2019, 17 januari). "De minister kan niet zeggen dat leerlingen niets kunnen leren door te betogen." *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vansina, W. (2019, 1 maart). Meer dan 1.000 jongeren op afspraak. *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Verberckmoes, Y. (2019, 22 januari). "Ook ons is het menens voor het klimaat." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Verberckmoes, Y. (2019, 27 maart). "Dit is een overwinning, maar we zijn niet naïef." *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vermeiren, S. (2019, 7 januari). "Wat is uurtje wiskunde, als je ook kan betogen voor beter klimaat?" *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vermeiren, S. (2019, 26 januari). "F*** you aan de hokjes. M of V? Geen van de twee." *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Verschueren, R. (2019, 31 januari). Bosbrossers betogen om de beurt. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vincent, P. (2019, 25 januari). Klimaatprotest in grote boog rond Meir. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vincent, P. (2019, 5 januari). Schoolstaking voor het klimaat. *De Standaard*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Vincent, P. (2019, 5 januari). Schoolstaking voor het klimaat. *Het Nieuwsblad*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

"Waar dit eindigt? NIET." (2019, 18 januari). *Het Laatste Nieuws*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Wauters, A. (2019, 7 januari). "Studeren is nu even niet meer belangrijk." *De Morgen*.

Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Wauters, R. (2019, 25 januari). Politiek doet niets meer voor klimaat. *De Morgen*.

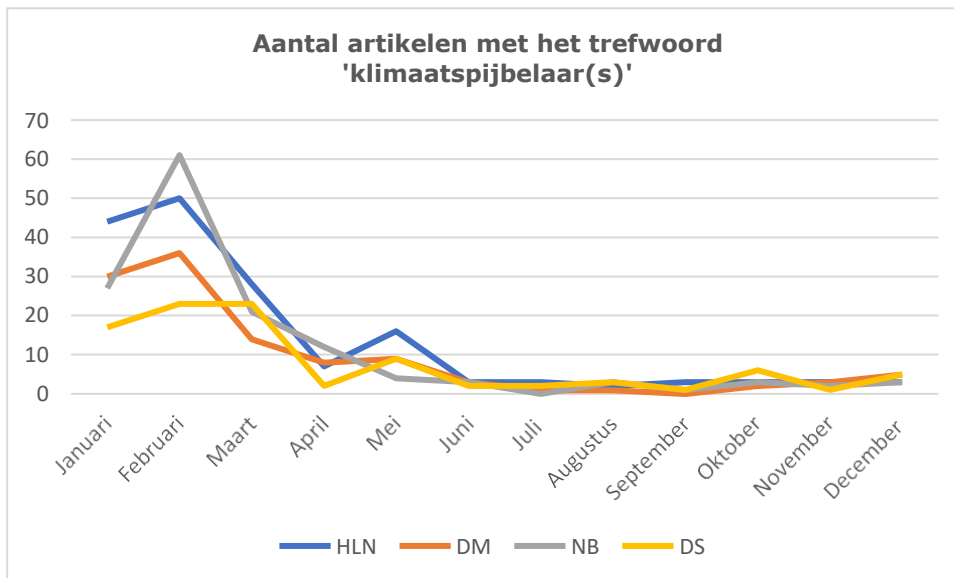
Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

Wouters, V. (2019, 19 januari). Minister Homans, maak van de klimaatstrijd geen generatiestrijd. *De Morgen*. Geraadpleegd van <https://academic.gopress.be/>

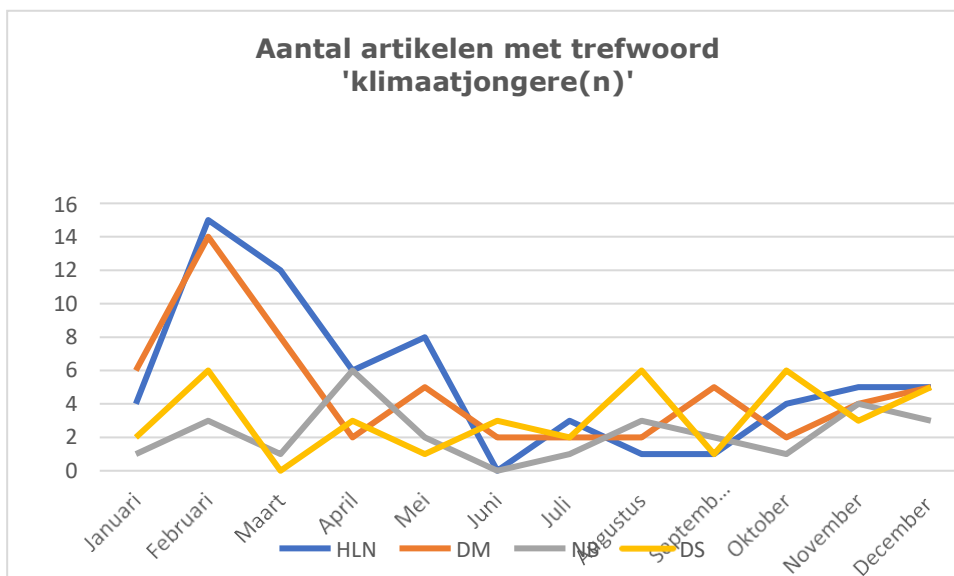
9. Bijlagen

Bijlage 1: Grafieken met aantal hits per trefwoord in De Morgen, Het Laatste Nieuws, De Standaard en Het Nieuwsblad van januari tot december 2019

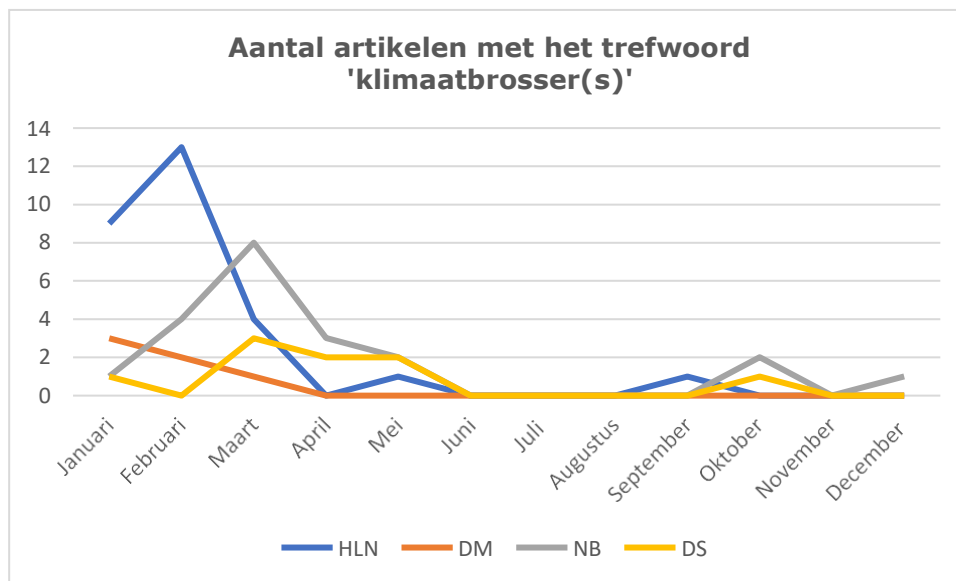
1.1 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatpijbelaar(s)'

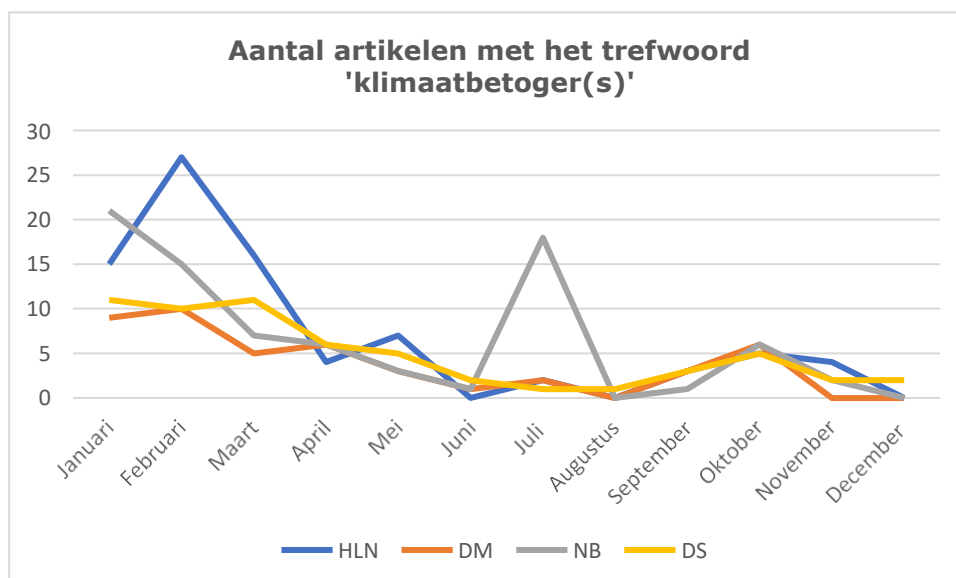
1.2 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatjongere(n)'

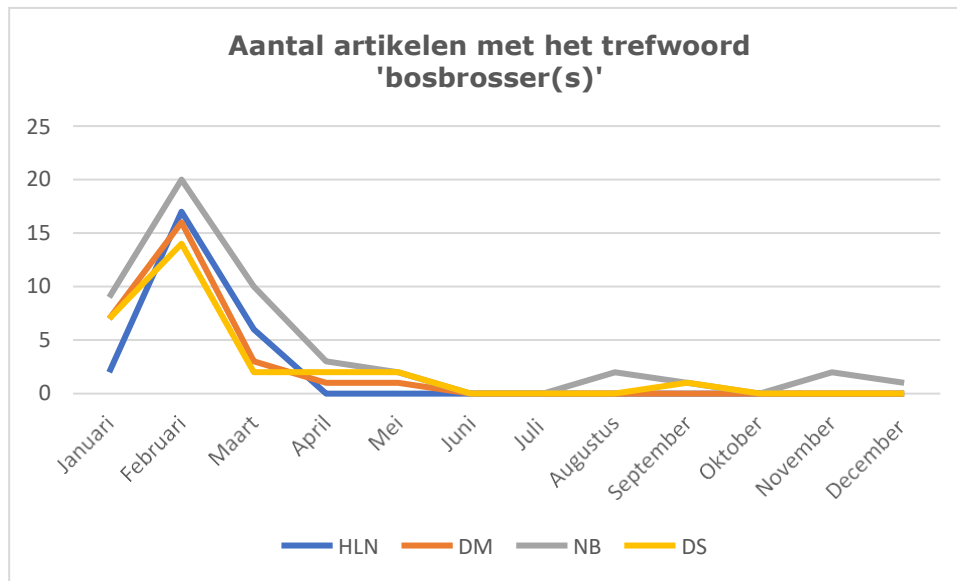
1.3 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatbrosser(s)'

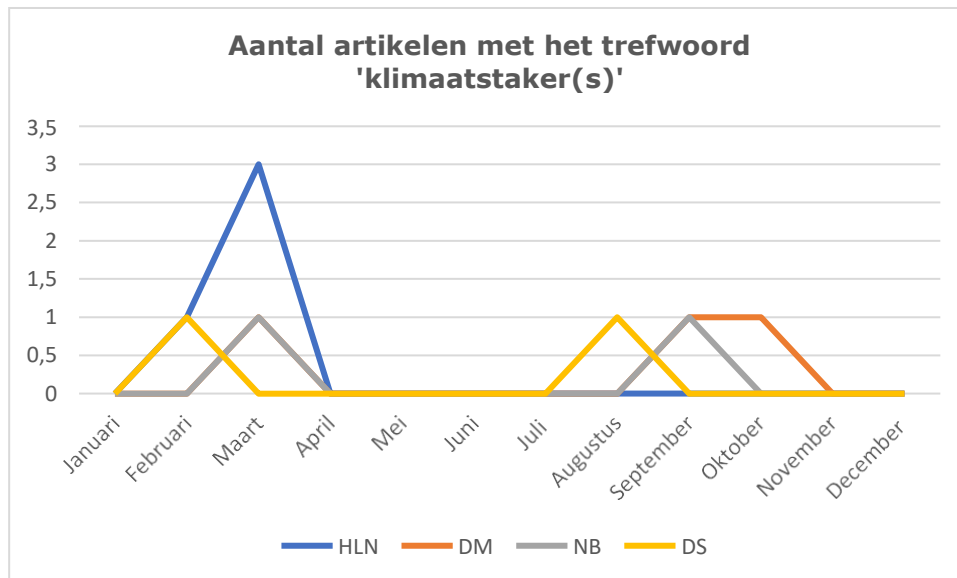
1.4 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatbetoger(s)'

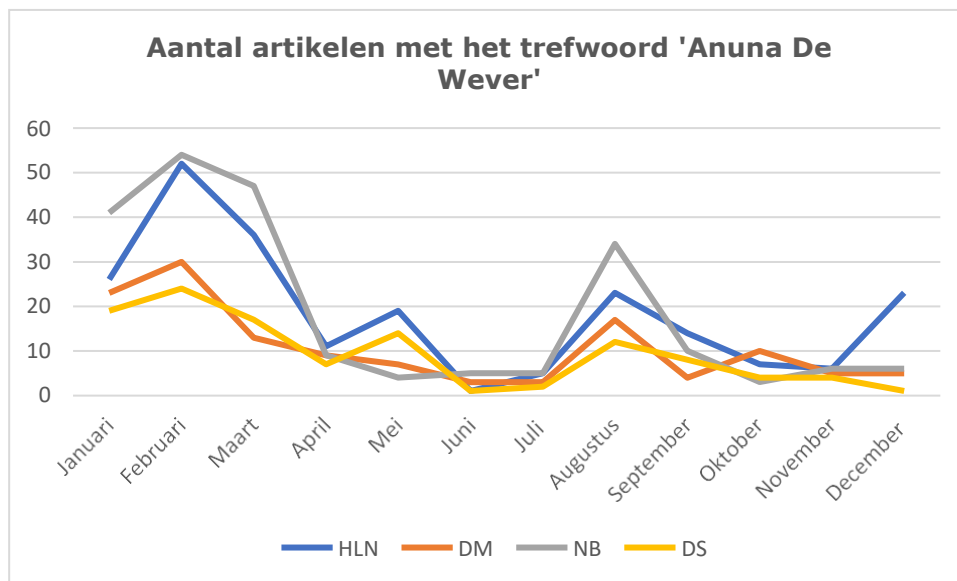
1.5 Aantal artikelen met trefwoord 'bosbrosser(s)'

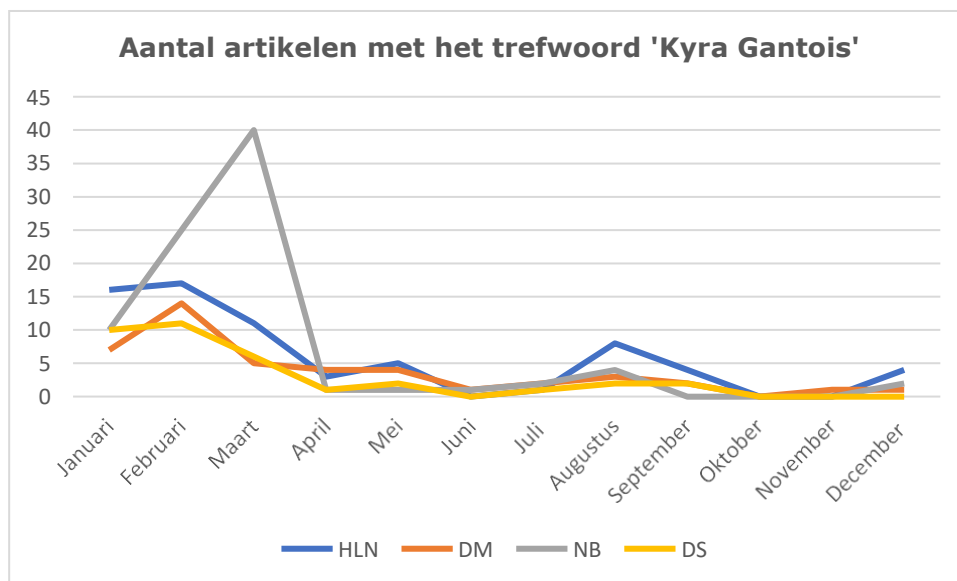
1.6 Aantal artikelen met trefwoord 'klimaatstaker(s)'

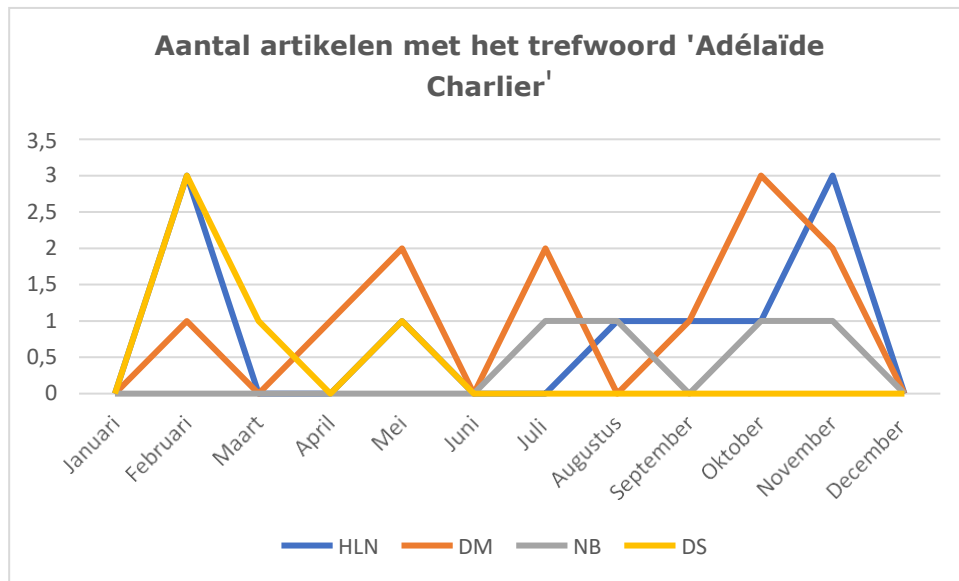
1.7 Aantal artikelen met het trefwoord 'Anuna De Wever'

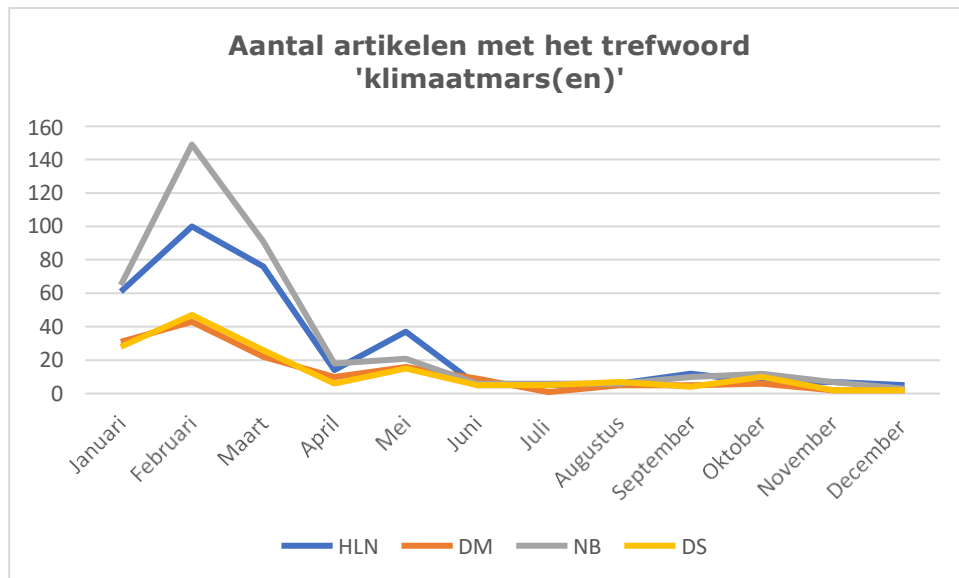
1.8 Aantal artikelen met het trefwoord 'Kyra Gantois'

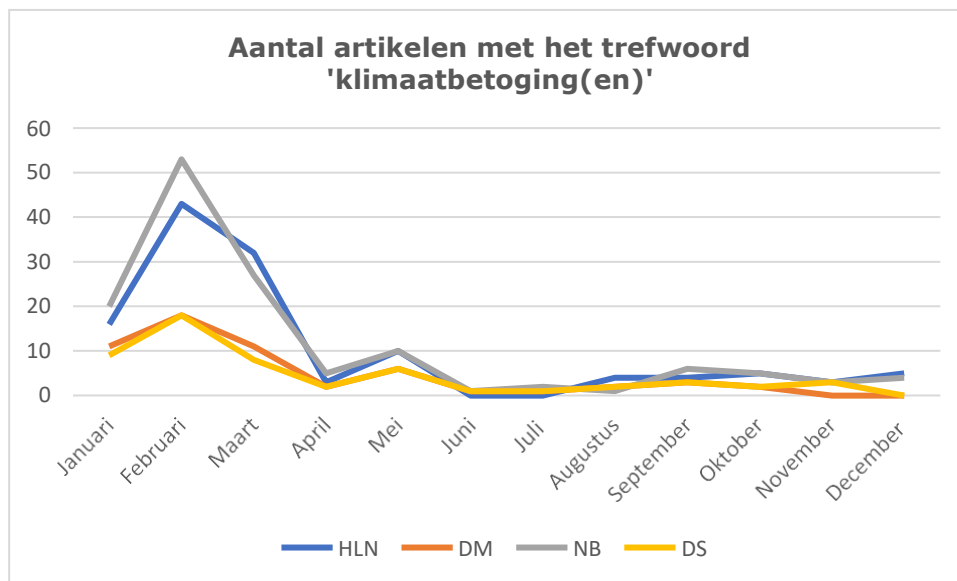
1.9 Aantal artikelen met het trefwoord 'Adélaïde Charlier'

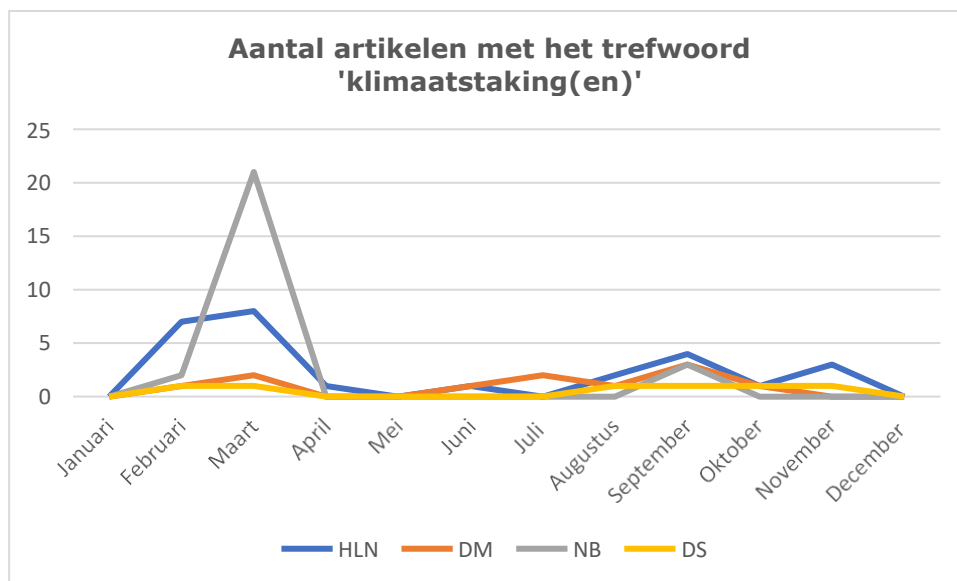
1.10 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatmars(en)'

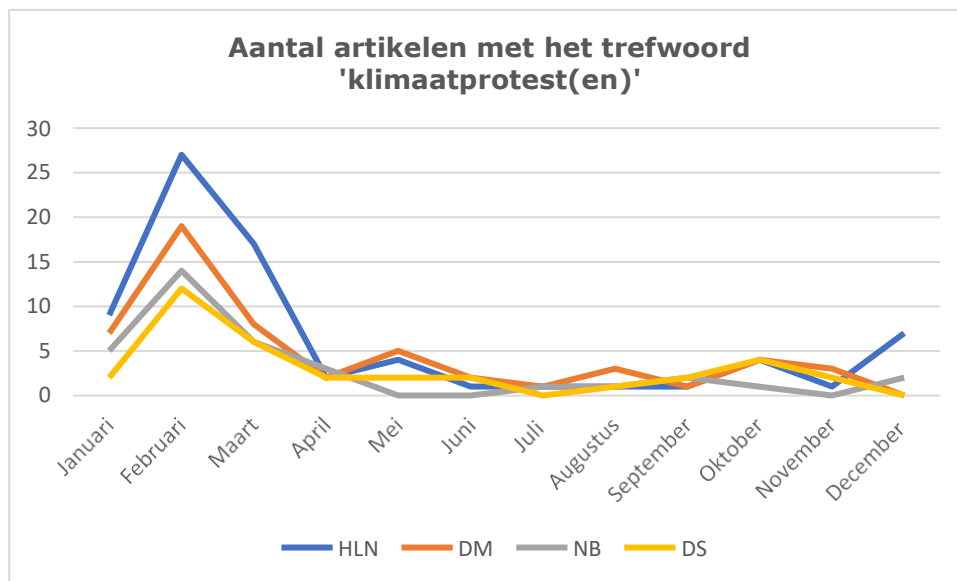
1.11 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatbetoging(en)'

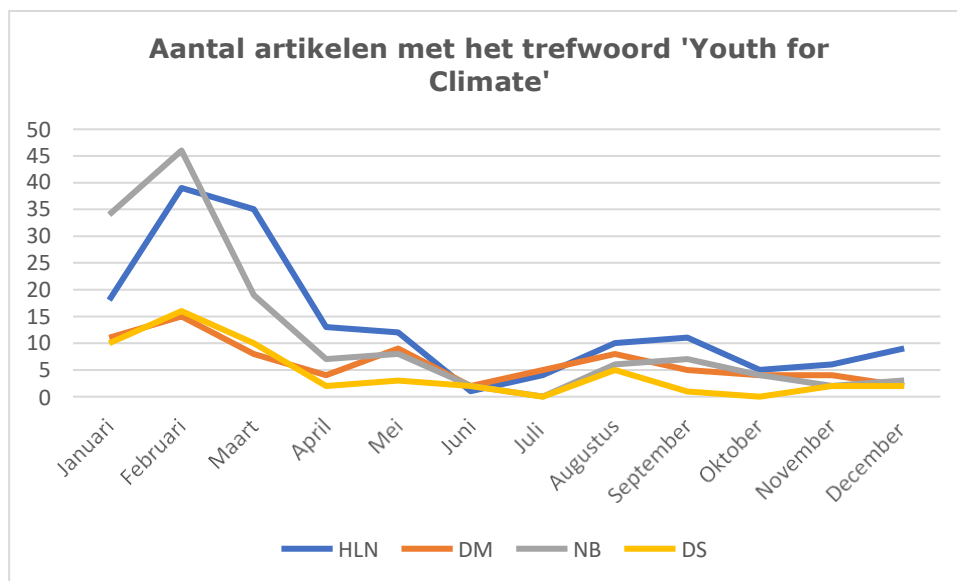
1.12 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatstaking(en)'

1.13 Aantal artikelen met het trefwoord 'klimaatprotest(en)'

1.14 Aantal artikelen met het trefwoord 'Youth for Climate'

Bijlage 2: Protocol voor de frameanalyse

FASE 1: Inductief frames destilleren

In deze fase worden alle artikels gecodeerd in het MAXQDA-programma.

STAP 1: Open codering

In deze eerste stap worden de geselecteerde artikels grondig doorgelezen en worden opvallende zaken aangeduid. Link de artikels aan bepaalde topics die besproken worden. Bekijk vanuit welke perspectieven van verschillende partijen de topics aangehaald worden. Maak memo's indien er opvallende zaken in het oog springen.

STAP 2: Axiale codering

In deze stap is het de bedoeling om terugkomende patronen te identificeren. Welke zaken komen er regelmatig terug in de open codes? Plaats de codes in overkoepelende categorieën met zo min mogelijk overlapping.

STAP 3: Selectieve codering

In welke kerncategorieën kunnen de codes geordend worden? Onderzoek de centrale thema's en deelthema's. Denk na over welke frames gedestilleerd kunnen worden.

STAP 4: Stel de frames op

Aan de hand van voorgaande stappen kunnen de frames gedestilleerd worden. Stel vervolgens een frame matrix op.

Deze stappen kunnen iteratief optreden gedurende het onderzoeksproces.

FASE 2: Deductieve link met protestparadigma

Bekijk de gevonden frames: in hoeverre ondersteunen deze het protestparadigma? Hieronder worden de verschillende kenmerken van het protestparadigma opgesomd. Ga na of de gedestilleerde frames hiermee conformeren.

- ✓ Status quo ondersteunen
 - Officiële bronnen gebruiken: ja/nee
 - Officiële autoriteiten citeren: ja/nee
 - Officiële perspectieven bevoordelen: ja/nee
 - Inbreng demonstranten: ja/nee

- ✓ Demonstranten zijn gewelddadig
 - Inzet van politie: ja/nee
 - Conflict politie en demonstranten: ja/nee
 - Traangas en bommen: ja/nee
 - Gevallen slachtoffers: ja/nee
 - Verzettende demonstranten: ja/nee
 - Suggesteren van geweld: ja/nee
 - Uitvergrooten kleine incidenten: ja/nee
 - Aanwezigheid extremisten: ja/nee

- ✓ Demonstranten zijn irrationeel
 - Onberedeneerd demonstreren: ja/nee

- ✓ Nadruk op spektakel en dramatische acties
 - Nadruk op drama en spektakel (e.g. chaos, complot): ja/nee
 - Protest als vorm van entertainment: ja/nee
 - Protest is lachwekkend: ja/nee
 - Protest is een feest: ja/nee

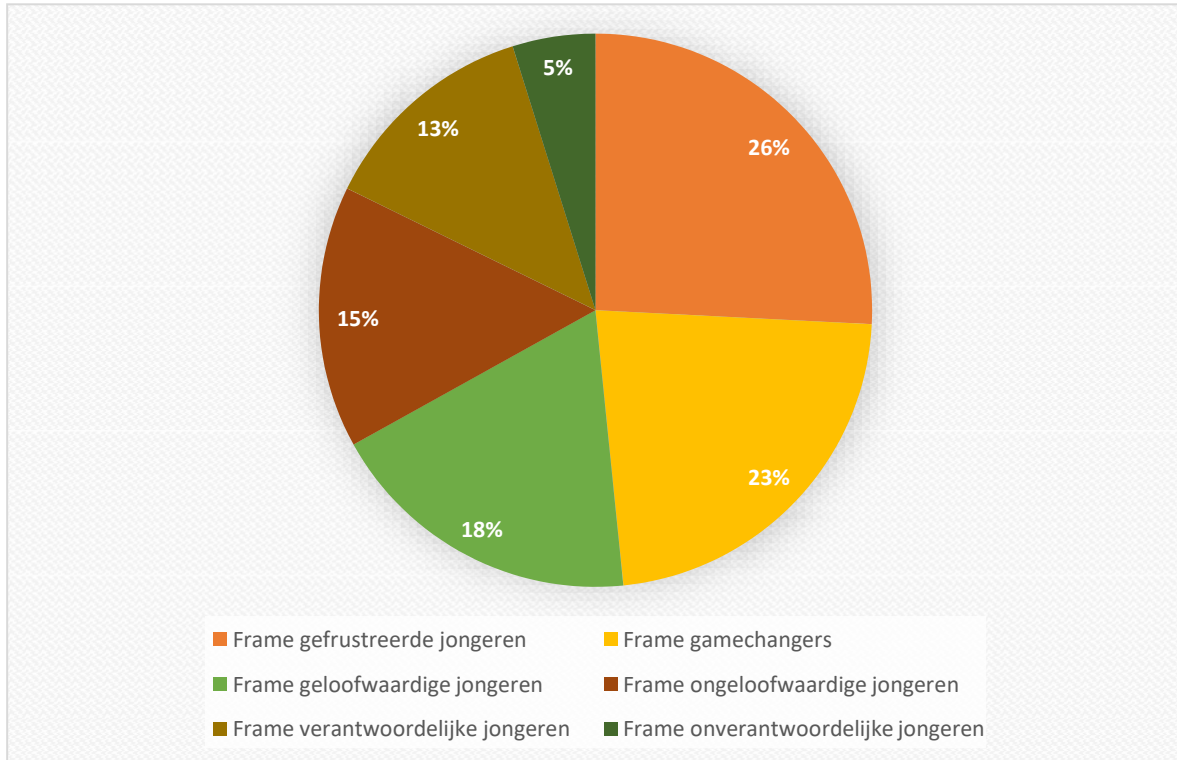
- ✓ Nadruk op afwijkend gedrag demonstranten
 - Jonge leeftijd benadrukken: ja/nee
 - Ongewoon uiterlijk benadrukken: ja/nee
 - Grappige kledij benadrukken: ja/nee
 - Onvolwassen looks benadrukken: ja/nee
 - Kritiek op spijbelen: ja/nee

- ✓ Ondernemen doelen en issues demonstranten
 - Aandacht aan issue: ja/nee
 - Bagatelliseren issue: ja/nee
 - Vereenvoudigen issue: ja/nee
 - Aandacht voor radicale of lachwekkende slogans: ja/nee
 - Journalistieke scepsis uitdrukken (e.g. gebruik aanhalingstekens): ja/nee
 - Interne verdeeldheid demonstranten benadrukken: ja/nee

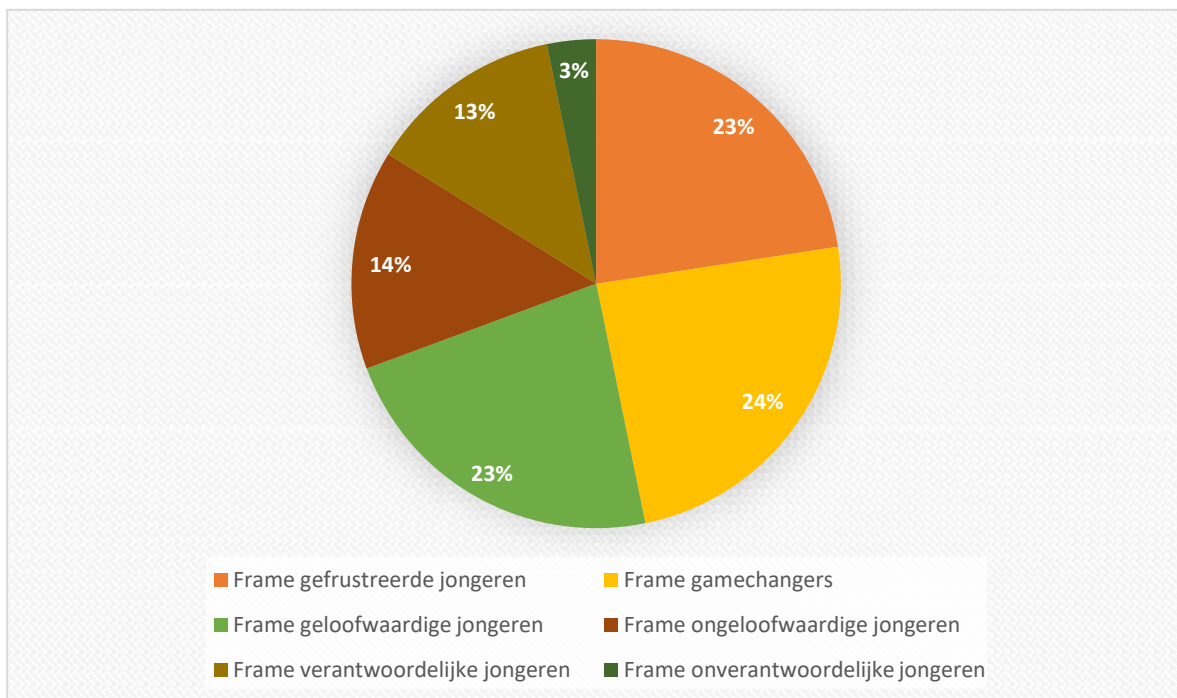
- ✓ Publieke opinie delegitimeert demonstranten
 - Publieke opinie ondermijnt demonstranten: ja/nee
 - Negatieve opiniepolls: ja/nee
 - Publieke opinie aanschouwt als populatie: ja/nee

Bijlage 3: Cirkeldiagramm voorkomen frames per krant, in kwaliteits- en populaire kranten

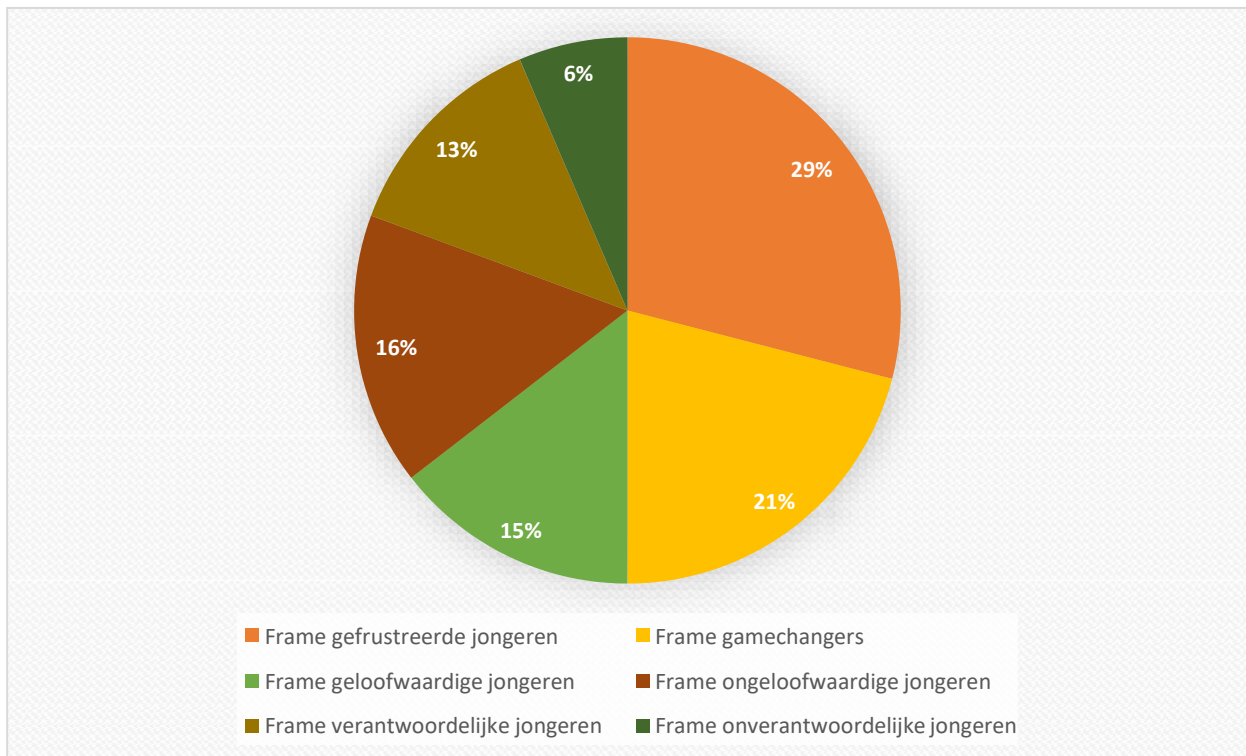
3.1 Frames in totale sample

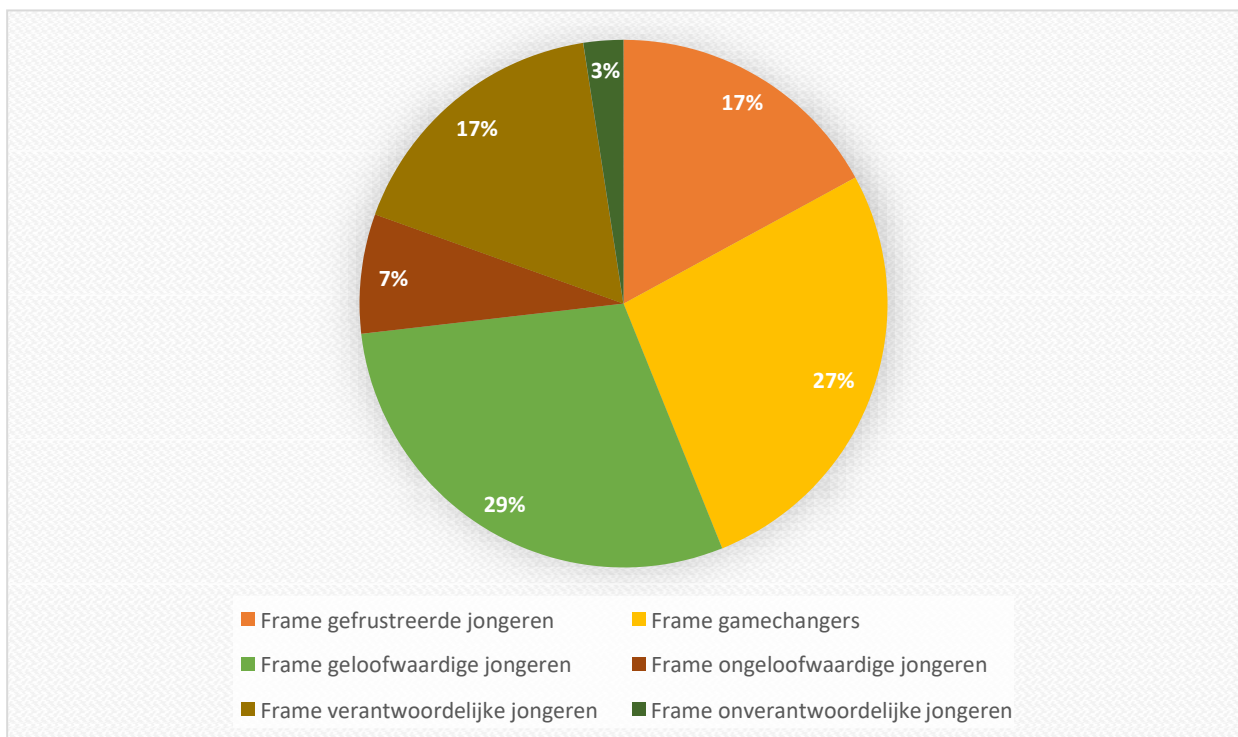
3.2 Frames in kwaliteitskranten

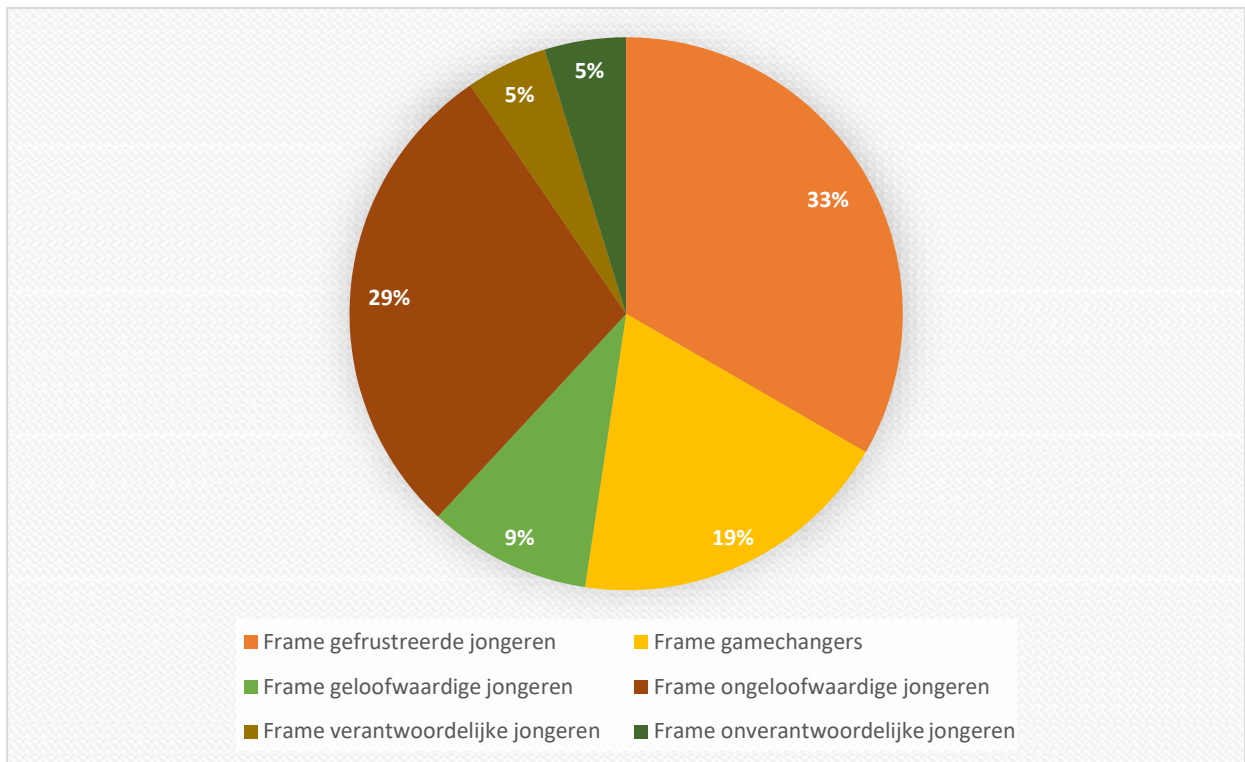
3.3 Frames in populaire kranten

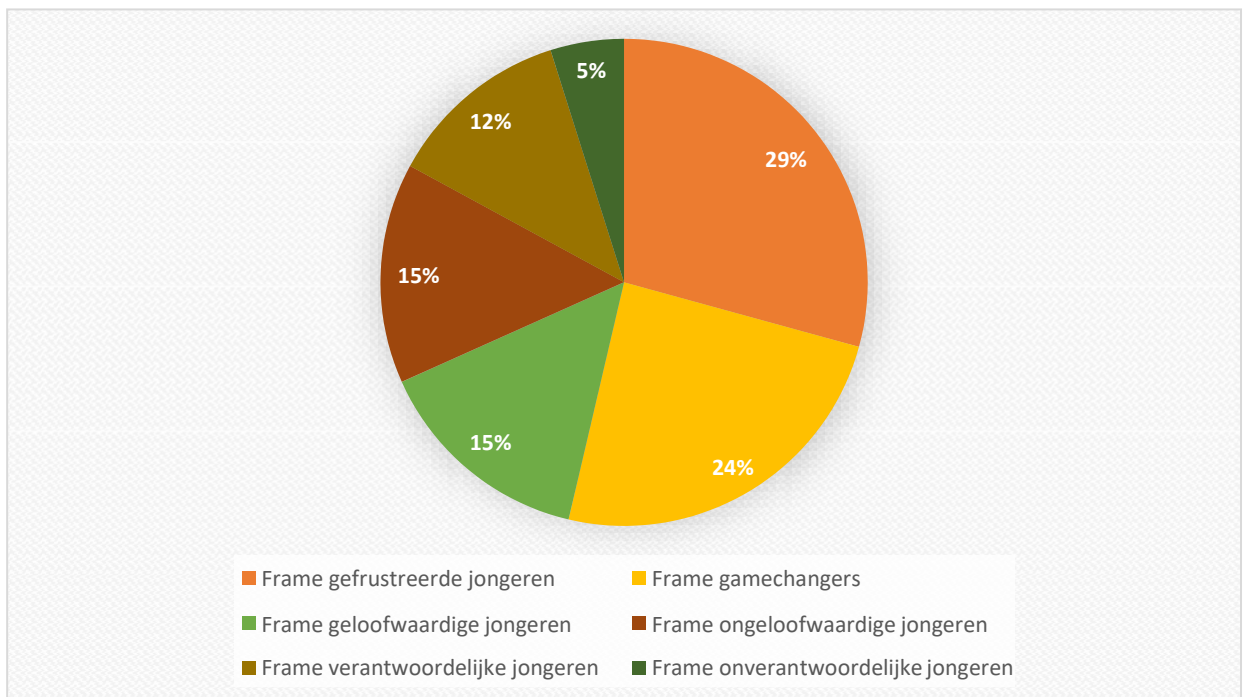
3.4 Frames in De Morgen

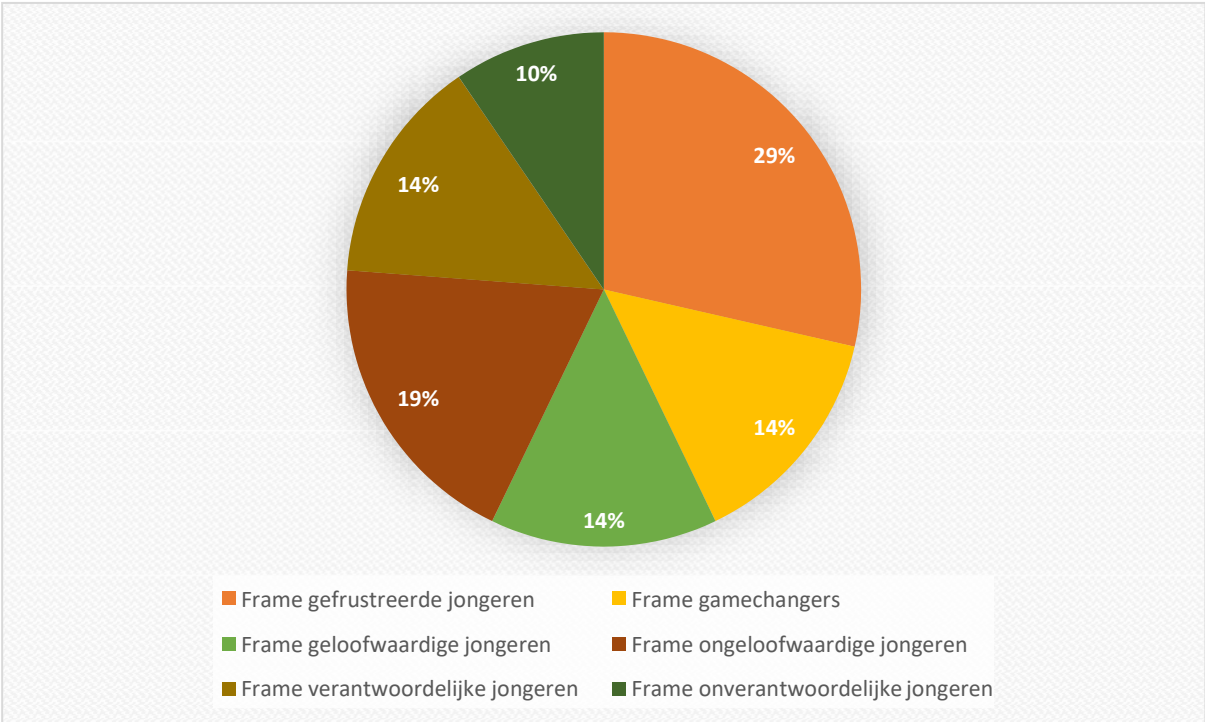
3.5 Frames in De Standaard

3.6 Frames in Het Laatste Nieuws

3.7 Frames in Het Nieuwsblad

Bijlage 4: Tabel voorkomen frames per krant, in kwaliteits- en populaire kranten

Frames	De Morgen	De Standaard	Het Laatste Nieuws	Het Nieuwsblad	Totaal kwaliteitskranten	Totaal populaire kranten
Frame gefrustreerde jongeren	7	7	12	6	14	18
Frame gamechangers	11	4	10	3	15	13
Frame geloofwaardige jongeren	12	2	6	3	14	9
Frame ongeloofwaardige jongeren	3	6	6	4	9	10
Frame verantwoordelijke jongeren	7	1	5	3	8	8
Frame onverantwoordelijke jongeren	1	1	2	2	2	4

Bijlage 5: Tabel voorkomen frames per artikel

5.1 Frame gefrustreerde jongeren

Krant	Titel	Datum	Auteur	Type artikel
De Morgen	"Studeren is even niet meer belangrijk"	7/jan/19	Anke Wauters	Nieuwsbericht
De Morgen	"Ja spijbelen is de juiste manier. Had u hier anders gestaan?"	11/jan/19	Michiel Martin	Nieuwsbericht
De Morgen	Minister Homans, maak van de klimaatstrijd geen generatiestrijd	19/jan/19	Victor Wouters	Opinie
De Morgen	"Ook ons is het menens met het klimaat"	22/jan/19	Yannick Verberckmoes	Nieuwsbericht
De Morgen	"Als pleegkind kan ik misschien een voorbeeld zijn"	2/mrt/19	Sue Somers	Interview
De Morgen	"Doemdenkers? Dat zijn we niet. No fucking way."	8/mrt/19	Jeroen Van Horenbeek	Nieuwsbericht
De Morgen	Wetstraat bezet voor klimaat	25/mrt/19	Barabara Debusschere	Nieuwsbericht
De Standaard	Schoolstaking voor het klimaat	5/jan/19	Patrick Vincent	Nieuwsbericht
De Standaard	Jong, ongerust en vaak onbegrepen	12/jan/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
De Standaard	"We leren alles over de Romeinen, niets over het klimaat"	25/jan/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
De Standaard	"Hou vol. Je hebt meer macht dan je denkt."	26/jan/19	Ine Renson & Marthe Saelens	Interview
De Standaard	"Wij laten ons niet weglachen"	2/feb/19	Filip Rogiers	Achtergrondartikel
De Standaard	"Nu moet de minister zich weer inwerken"	8/feb/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
De Standaard	De nieuwe Antigones	23/feb/19	Béatrice Delvaux	Opinie
Het Nieuwsblad	Schoolstaking voor het klimaat	5/jan/19	Patrick Vincent	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Die strafstudie nemen ze er graag bij	11/jan/19	Silke Remmery	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	"Anuna schudde ons wakker: we gaan door tot het einde"	18/jan/19	Bert Provoost	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	"Boos! Kwaad! Woedend!"	22/feb/19	Geert Neyt	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Het meisje naast Anuna	2/mrt/19	Klim Clemens	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Spijbelars blijven nu ook slapen	25/mrt/19	Klim Clemens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Wat is uurtje wiskunde, als je ook kan betogen voor beter klimaat?"	7/jan/19	Sabine Vermeiren	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Leerlingen staken voor beter klimaat	9/jan/19	Peter Lanssens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Ook Denderdemonde brost voor het klimaat	18/jan/19	Nele Dooms	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Politici, schuif problemen niet voor u uit"	25/jan/19	Peter Lanssens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"F*** you aan de hokjes. M of V? Geen van de twee"	26/jan/19	Sabine Vermeiren	Achtergrondartikel
Het Laatste Nieuws	"Stop met schieten op elkaar en op ons. Doe nu eens iets"	15/feb/19	Sven Spoomakers	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Met 5.000 voor beter klimaatbeleid	22/feb/19	LXB	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Blijkbaar is ons punt nog niet gemaakt"	27/feb/19	BJS	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Ja, wij zijn burgerlijk ongehoorzaam. En terecht ook"	1/mrt/19	Jonathan Bernaerts	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Meer dan 1.000 jongeren op afspraak	1/mrt/19	Wannes Vansina	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Kortrijk heeft eigen "Anuna"	2/mrt/19	Peter Lanssens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Strafstudie dreigt voor klimaatspijbelars	25/jan/19	Rutger Lievens	Nieuwsbericht

5.2 Frame jongeren als gamechangers

Krant	Titel	Datum	Auteur	Type artikel
De Morgen	Babyboomers steunen 'brossen voor de bossen'	16/jan/19	Filip Lemaitre	Opinie
De Morgen	"Dit is een nieuwe vorm van politiek"	18/jan/19	Dieter Bauwens & Ann De Boeck	Nieuwsbericht
De Morgen	Politiek doet niets meer voor klimaat	25/jan/19	Roel Wauters	Nieuwsbericht
De Morgen	Voor de jeugd is klimaat hét verkiezingsthema	26/jan/19	Stravos Kelepouris	Achtergrondartikel
De Morgen	"Dit protest is zeker geen korte opstoot"	26/jan/19	Maarten Rabaey	Achtergrondartikel
De Morgen	Betogers verhogen druk op politiek	28/jan/19	Ann De Boeck	Nieuwsbericht
De Morgen	Actie of payback in mei	28/jan/19	Lotte Beckers en Katrin Swartenbroux	Nieuwsbericht
De Morgen	Brief van de dag	7/feb/19	Tine Schoemaker	Opinie
De Morgen	Klimaatcomités zijn hot op school	21/feb/19	Michiel Martin	Nieuwsbericht
De Morgen	"Dit is een overwinning, maar we zijn niet naïef"	27/mrt/19	Yannick Verberckmoes	Nieuwsbericht
De Morgen	"Politici zijn bang voor de straat"	30/mrt/19	Joël De Ceulaer	Achtergrondartikel
De Standaard	Van 3.000 over 12.500 naar 35.000 klimaatspijbelers	25/jan/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
De Standaard	Op familie-uitstap voor het klimaat	28/jan/19	Ann-Sofie Dekeyser	Nieuwsbericht
De Standaard	Gesprekstaf van keukentafel tot Europese Commissie	1/mrt/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
De Standaard	"Na 26 mei komt er nog veel meer disruptie op ons af"	2/mrt/19	Filip Rogies	Achtergrondartikel
Het Nieuwsblad	Stemmen mag ze nog niet, maar de Wetstraat hoorde haar wel	12/jan/19	Jesse Van Regenmortel	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Nu ook spijbelactie in Antwerpen	16/jan/19	Elien Van Wynsberghe	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	"Koen, maak het groen!"	8/feb/19	Anton Goegebeur	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Waar dit eindigt? NIET"	18/jan/19	Geen (HLN)	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Scholieren zijn welkom, maar niet voor losse babbel"	25/jan/19	Steven Swinnen	Interview
Het Laatste Nieuws	België koning van klimaatprotest	28/jan/19	Geen (HLN)	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	En nu is 't aan u, vinden de jongeren	1/feb/19	Geen (HLN)	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Extra maatregelen want... Anuna (17) komt mee betogen	5/feb/19	Bart Mertens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"We counteren kritiek dat we zelf niets doen"	12/feb/19	Peter Lanssens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Met z'n allen Anuna achterna	15/feb/19	Sander Bral	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	10.000 klimaatbetogers ook in Gent paraat	25/feb/19	FVI	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Leerlingen verplicht naar klimaatmars? Niet bij ons	15/mrt/19	Mathieu Dehaene	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Zijn we nu met genoeg?"	16/mrt/19	Celien Moors	Nieuwsbericht

5.3 Frame geloofwaardige jongeren

Krant	Titel	Datum	Auteur	Type artikel
De Morgen	Als het maar geen klimaatspijbelaar wordt....	12/jan/19	Cathy Galle	Nieuwsbericht
De Morgen	"Een nieuwe generatie die opstaat"	18/jan/19	Ann De Boeck	Nieuwsbericht
De Morgen	"Huidige generatie tieners is de progressiefste ooit"	19/jan/19	Dieter Bauwens	Nieuwsbericht
De Morgen	Lezersbrieven over de klimaatspijbelaars (3 & 4)	19/jan/19	Erik Kerkhofs en Luc Meeusen	Opinie
De Morgen	Klimaatspijbelaars zijn belangrijker dan bedrijfsleiders in Davos	22/jan/19	Paul De Grauwe	Column
De Morgen	"Samen met klimaatjongeren naar oplossingen zoeken"	1/feb/19	Pieter Gordts	Interview
De Morgen	Groei pijnen horen erbij	1/feb/19	Michiel Martin	Nieuwsbericht
De Morgen	"Ik wil gewoon zien hoe de wereld eruit ziet tussen Gent en Brussel"	11/feb/19	Michiel Martin	Interview
De Morgen	"Gasten we zijn tot in Brussel geraakt"	14/feb/19	Michiel Martin	Nieuwsbericht
De Morgen	"Het voelt dit keer wat militanter aan"	15/feb/19	Michiel Martin en Pieter Gordts	Nieuwsbericht
De Morgen	Redelijk onredelijk	15/feb/19	Tarik Fraihi	Column
De Morgen	Hoe de schwung erin te houden tot mei	16/mrt/19	Pieter Gordts	Nieuwsbericht
De Standaard	Klimaatpanel moet eisen jongeren onderbouwen	31/jan/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
De Standaard	Op naar nummer zeven, nu met Greta	15/feb/19	Marthe Saelens	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	"Ik wil het de politici horen zeggen. Dat ze iets gaan doen en dat er iets zal gebeuren"	12/jan/19	Liesbeth Van Impe	Opinie
Het Nieuwsblad	Spijelaars krijgen forse versterking	21/jan/19	Sofie Geusens	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	"Dat de scholieren die politici in volle kiescampagne maar goed onder druk zetten"	26/jan/19	Hannes Cattebeke	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Onze opinie	18/jan/19	Jan Segers	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Klimaatspijelaars krijgen geen straf"	23/jan/19	Peter Lanssens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Laat ze maar zeggen, wij weten waarom we op straat komen"	25/jan/19	Gudrun Steen en Leen Belpaeme	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Sommige mensen hebben vooral een knuffel nodig"	31/jan/19	Bjorn Maeckelbergh	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Te groot om een complot te zijn"	8/feb/19	Sven Spoomakers	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Meer dan 10.000 man op Leuvense klimaatmars	8/feb/19	ADPW	Nieuwsbericht

5.4 Frame ongeloofwaardige jongeren

Krant	Titel	Datum	Auteur	Type artikel
De Morgen	Lezersbrieven over klimaatpijbelers (2 & 5)	19/jan/19	Huub Nijs en Luc Maeckelbergh	Opinie
De Morgen	Maarten Boudry ziet geen structurele beweging in Youth for Climate "Het establishment knuffelt klimaatpijbelers dood"	19/jan/19	Lotte Delputte	Interview
De Morgen	Klimaatprotest bezwijkt niet	8/feb/19	Michiel Martin	Nieuwsbericht
De Standaard	Spijbelen voor het klimaat? Voer ook actie in de school	24/jan/19	John Vandaele	Opinie
De Standaard	Schauvliege noemt klimaatbetogingen 'opgezet spel'	5/feb/19	Marjan Justaert	Nieuwsbericht
De Standaard	Als de Wetstraat kreunt onder het volk	2/feb/19	Bart Brinckman	Achtergrondartikel
De Standaard	Het is een complot, toch?	12/feb/19	Stijn Cools	Nieuwsbericht
De Standaard	De groene geest met de paplepel ingegoten	18/jan/19	Jef Poppelmonde	Achtergrondartikel
De Standaard	Ja, de zeespiegel stijgt, maar veel mensen verzuipen nu al	25/jan/19	Jade De Belser Munyaneza	Opinie
Het Nieuwsblad	Mama, mag ik meedoen?	23/jan/19	Silke Remmery	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Het Schauvliege complot	5/feb/19	Arnout Gysels en Cedric Lagast	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	School strat klimaatpijbelers met professor: "Ik zie domste protestslogans in de betoging"	14/feb/19	Walt Bosmans	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Steun op straat, niet in parlement	26/mrt/19	Pieter Lesaffer	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Onze opinie	25/jan/19	Jan Segers	Opinie
Het Laatste Nieuws	Onze opinie	30/jan/19	Jan Segers	Opinie
Het Laatste Nieuws	"Kinderen steeds vaker ingezet voor ideologische kwesties"	1/feb/19	Bart Mertens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Onze opinie	8/feb/19	Jan Segers	Opinie
Het Laatste Nieuws	Onze opinie	23/feb/19	Jan Segers	Opinie
Het Laatste Nieuws	Klimaatcrisis kleurt carnaval	4/mrt/19	Peter Lanssens	Nieuwsbericht

5.5 Frame verantwoordelijke jongeren

Krant	Titel	Datum	Auteur	Type artikel
De Morgen	Klimaatspijbelen maakt school	16/jan/19	Stravos Kelepouris	Nieuwsbericht
De Morgen	Klimaatspijbelen is geen luxeverzuum	12/jan/19	Orhan Agirdag & Ellen Claes	Opinie
De Morgen	Lezersbrieven over de klimaatspijbelaars (1)	19/jan/19	Job De Meyere & Ilse Geerinck	Opinie
De Morgen	"Spijbelars, betoog in uw eigen stad"	4/feb/19	Pieter Dumon	Nieuwsbericht
De Morgen	Waarom een klimaatmars wél een schoolactiviteit kan zijn	22/feb/19	Christel Schepers	Opinie
De Morgen	De ware klimaatspijbelaars, dat zijn onze politici	18/jan/19	David Van Reybrouck	Opinie
De Morgen	Wij, leraars, staan achter de scholieren om het klimaat te redden	15/jan/19	Romy Aerts	Opinie
De Standaard	Bosbrossers betogen om de beurt	31/jan/19	Rogier Verschueren	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	"De minister kan niet zeggen dat leerlingen niets kunnen leren door te betogen"	17/jan/19	Karin Vanheusden	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Klimaatprotest in grote boog rond Meir	25/jan/19	Patrick Vincent	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Ochtendgymnastiek houdt koude weg bij activisten	26/mrt/19	Amaury Michaux	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Spijbelmars professionaliseert	16/jan/19	Philippe Ghysens	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Atheneum leert klimaatspijbelaars lesjes	24/jan/19	Bart Huysentruyt	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Al bedreigingen gekregen, maar dit is voor de goede zaak"	8/feb/19	Bart Huysentruyt	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	Betogers laten straten kraaknet achter	15/feb/19	Geen (HLN)	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Laat CLB maar bij mij aanbellen"	12/jan/19	Geen (HLN)	Nieuwsbericht

5.6 Frame onverantwoordelijke jongeren

Krant	Titel	Datum	Auteur	Type artikel
De Morgen	Lezersbrieven over de klimaatspijbelaars (6)	19/jan/19	Stravos Kanakaris	Opinie
De Standaard	"We zijn hier niet voor de extra vrije dag"	11/jan/19	Pieter Van Maele	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Puntgemaakt. Wat nu?	18/jan/19	Jeroen Deblaere	Nieuwsbericht
Het Nieuwsblad	Directeur Sint-Martinusschool waarschuwt klimaatspijbelaars	24/jan/19	Matthias Vanhamme	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"We blijven komen, elke week. Tot we gehoord worden."	11/jan/19	Sven Spoormakers	Nieuwsbericht
Het Laatste Nieuws	"Dat ze nu maar speelplaats proper houden"	25/jan/19	Steven Swinnen	Nieuwsbericht

Bijlage 6: Tabel beeldspraak in de gevonden frames

6.1 Beeldspraak in frame gefrustreerde jongeren

Beeldspraak (spreekwoorden, archetypes, metaforen)	Bron
Iemand de mantel uitvegen	Delvaux (2019, 23 februari); Somers (2019, 2 maart)
Antigone	Delvaux (2019, 23 februari)
Eigen graf aan het graven	Vincent (2019, 5 januari); Lanssens (2019, 9 januari)
Er geen doekjes om winden	Wauters (2019, 7 januari)
De microbe te pakken hebben	Saelens (2019, 25 januari)
Geloof in de politiek onder het vriespunt	Rensons, & Saelens (2019, 26 januari)
Stop met schieten op elkaar en op ons	Spoormakers (2019, 15 februari)
Mannetje kunnen staan	LXB (2019, 22 februari)
In het gezicht slingeren	Delvaux (2019, 23 februari)
Politici kruipen in hun schulp	Vansina (2019, 1 maart)
Geen hoge pet hebben van de politiek	Somers (2019, 2 maart)
Politici lachen ons vierkant uit	Debusschere (2019, 25 maart)

6.2 Beeldspraak in frame jongeren als gamechangers

Beeldspraak (spreekwoorden, archetypes, metaforen)	Bron
Knuppel in het hoenderhok gooien	Lemaitre (2019, 16 januari)
Vuur aan de schenen leggen	Lemaitre (2019, 16 januari)
Oren hebben naar kreten	Het Laatste Nieuws (2019, 16 januari)
Geesten rijpen	Het Laatste Nieuws (2019, 16 januari)
De wind in de zeilen hebben	Het Laatste Nieuws (2019, 16 januari)
Buigen over	Van Wynsberghe (2019, 16 januari)
Prelude van	Bauwens & De Boeck (2019, 18 januari)
Warm lopen voor	Wauters (2019, 25 januari)
Van koers laten veranderen	Saelens (2019, 25 januari)
Boven de doopvont houden	Saelens (2019, 25 januari)
Gigantische hefboom voor	Swinnen (2019, 25 januari)
Vel zo duur mogelijk verkopen	Rabaey (2019, 26 januari)
Lat zo hoog mogelijk leggen	Rabaey (2019, 26 januari)
Beseffen op kruispunt te staan	Beckers & Swartenbroux (2019, 28 januari)
Klokkenluiders zijn	Dekeyser (2019, 28 januari)
Koning van klimaatprotest	Het Laatste Nieuws (2019, 28 januari)
Mensen op de been brengen	Het Laatste Nieuws (2019, 28 januari); Moors (2019, 16 maart)
Extra duw in de rug geven	Het Laatste Nieuws (2019, 28 januari)
Land op stelten zetten	Het Laatste Nieuws (2019, 1 februari)
Het licht staat op groen	Mertens (2019, 5 februari)
Dwingen om kleur te bekennen	Schoemaker (2019, 7 februari)
Als paddenstoelen uit de grond schieten	Martin (2019, 21 februari)
Klimaatkoorts neemt toe	Dehaene (2019, 15 maart)
Kleine overwinning op zak	Verberckmoes (2019, 27 maart)
Eerste veldslag gewonnen	Verberckmoes (2019, 27 maart)
Een nieuw strijdtoneel	Kelepouris (2019, 26 januari)

6.3 Beeldspraak in frame geloofwaardige jongeren

Beeldspraak (spreekwoorden, archetypes, metaforen)	Bron
Waakvlammetje van hoop zijn	Van Impe (2019, 12 januari)
Beweging door pubertijd geloodst	Martin (2019, 1 februari)
De ballen hebben voor	Martin (2019, 1 februari)
Op losse schroeven gebaseerde verdachtmakingen	Fraihi (2019, 15 februari)
Schot in de roos zijn	Gordts (2019, 16 maart)
Organisatie is een geoliede machine	Gordts (2019, 16 maart)

6.4 Beeldspraak in frame ongeloofwaardige jongeren

Beeldspraak (spreekwoorden, archetypes, metaforen)	Bron
Spontaniteit staat op de helling	Martin (2019, 8 februari)
Contradictie in terminis	Segers (2019, 8 februari)
Nog niet baard in de keel hebben	Segers (2019, 25 januari)
Vloeken in de klimaatkerk	Mertens (2019, 1 februari)
Aan de touwtjes trekken	Cools (2019, 12 februari)
Bol staan van verdachtmakingen	Cools (2019, 12 februari)
De doos van Pandora openen	Lesaffer (2019, 26 maart)

6.5 Beeldspraak in frame verantwoordelijke jongeren

Beeldspraak (spreekwoorden, archetypes, metaforen)	Bron
Moraliserend vingertje besparen	De Meyere & Geerinck (2019, 19 januari)
Visie overeind blijven	Schepers (2019, 22 februari)
Achter scholieren staan	Aerts (2019, 15 januari)
Enthousiasme niet de kop indrukken	Ghysens (2019, 16 januari)
De hand reiken	Ghysens (2019, 16 januari)

6.6 Beeldspraak in frame ongeloofwaardige jongeren

Beeldspraak (spreekwoorden, archetypes, metaforen)	Bron
Stampede van gnoes	Spoormakers (2019, 11 januari)
Op het matje worden geroepen	Vanhamme (2019, 24 januari)
Kat naar de les sturen	Swinnen (2019, 25 januari)

Bijlage 7: Aanwezigheid protestparadigma in de frames

Indicator protestparadigma	Frame gefrustreerde	Frame gamechangers	Frame geloofwaardige	Frame ongeloofwaardige	Frame verantwoordelijke	Frame onverantwoordelijke
Status quo steunen	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Officiële bronnen gebruiken	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Officiële autoriteiten citeren	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Officiële perspectieven bevoordelen	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Inbreng demonstranten	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee
Demonstranten zijn gewelddadig	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Inzet politie	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Conflict politie en demonstranten	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Traagangas en bommen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gevallen slachtoffers	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Verzettende demonstranten	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Suggereren van geweld	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Uitvergroten kleine incidenten	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Aanwezigheid extremisten	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Demonstranten zijn irrationeel	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Onberedeneerd demonstreren	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Nadruk op spektakel en dramatische acties	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja
Nadruk op drama en spektakel (e.g. chaos, complot)	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja
Protest is vorm van entertainment	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Protest is een feest	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Nadruk op afwijkend gedrag	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Jonge leeftijd benadrukken	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja
Ongewoon uiterlijk benadrukken	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Grappige kledij benadrukken	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Onvolwassen looks benadrukken	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Kritiek op spijbelen	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Ondermijnen doelen en issues demonstranten	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Aandacht aan issue	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Bagatelliseren issue	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Vereenvoudigen issue	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Aandacht radicale of lachwekkende slogans	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Journalistieke scepsis uitdrukken	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee
Interne verdeeldheid demonstranten benadrukken	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Publiek opinie delegitimeert demonstranten	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Publieke opinie ondermijnt demonstranten	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Negatieve opiniepolls	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Publieke opinie voorgesteld als populatie	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee